

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Rajabhat University

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่ตรวจแผนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา

1. นางชูศรี นุ่มแสง ครูผู้ชำนาญการพิเศษ คศ.3 โรงเรียนชัยนาทพิทยาคม
2. นายสุรินทร์ ใจแสน ครู คศ.2 โรงเรียนหันคาพิทยาคม
3. นายฉลวย อ่วมสุข ครู คศ.2 โรงเรียนหันคาพิทยาคม

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบประเมินแผนการสอนเขียนแบบร่วมมือ เทคนิคแบ่งกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์ของผู้เชี่ยวชาญ
2. ตารางแสดงผลการประเมินแผนการสอน ของผู้เชี่ยวชาญ
3. ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อสอบแต่ละข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
4. แบบประเมินแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ของผู้เชี่ยวชาญ
5. ตารางแสดงผลการประเมินแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ของผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมิน

แบบประเมินแผนการสอนฉบับนี้ ใช้ประเมินความเหมาะสมของแผนการสอนที่เรียนแบบร่วมมือ ด้วยเทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีรายละเอียดในการประเมินดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การสร้างแผนการสอน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ด้วยเทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ ของ นิภา เพชรสม (2542 : 245) , กาญจนา ศิริมุสิกะ (2543 : 104) , วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542 : 37) และแนวการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ . 2542) และคัดเลือกเนื้อหาจากหนังสือแบบเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และสร้างแผนการสอน

ตอนที่ 2 การเรียนแบบร่วมมือ ด้วยเทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์ การเรียน ที่ครูเป็นผู้เสนอเนื้อหา บทเรียน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ซึ่งมีลักษณะผลความสามารถทางการเรียน สมาชิกทุกคนในกลุ่ม จะมีบทบาทหน้าที่ หมุนเวียนกัน ดังนี้ อ่าน คำสั่ง จดบันทึก หากำตอบ กระตุ้น ตรวจสอบ ประสานการทำงาน สมาชิกทุกคนศึกษาไปความรู้ ทำใบงาน ตามหัวข้อที่ครูเตรียมไว้ มีขั้นตอน การจัดกิจกรรม 5 ขั้นตอน คือนำเสนอเนื้อหา ชั้นศึกษา กิจกรรมเป็นกลุ่ม ขั้นทดสอบย่อย ขั้นปรับปรุงคะแนน ขั้นให้รางวัลกลุ่ม และเทคนิคนี้จะต้องใช้ การเสริมแรง เช่น รางวัล คำชมเชย เป็นต้น เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมมือกันทำงาน

แบบประเมินแผนการสอนที่เรียนแบบร่วมมือ ด้วยเทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียด และหัวข้อประเมินจาก แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วัฒนาพร ระวังทุกข์, 2542 : 170-180) ซึ่งเป็นแบบประเมินความคิดเห็นด้วยการจัดอันดับคุณภาพ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ขอให้ท่านพิจารณาแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 5 แผน แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ในการปรับปรุงแผนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ แสดงแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการสอนที่เรียนแบบร่วมมือ ด้วยเทคนิคการแบ่งกลุ่มคณะ
ผลสัมฤทธิ์

แผนการสอน ที่

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
1. สาระสำคัญ					
1.1 แสดงความคิดรวบยอดของเนื้อหา					
1.2 สอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา					
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้หลายด้าน					
2.2 ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ประเมิน ได้					
2.3 ระดับพฤติกรรมที่กำหนดเหมาะสมกับเวลา เนื้อ และผู้เรียน					
2.4 ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์นำทาง และปลายทาง					
3. เนื้อหา					
3.1 ถูกต้องตามหลักวิชาการ และทันสมัย					
3.2 เนื้อหาเหมาะสมกับเวลา					
3.3 ความชัดเจน ไม่สับสน					
3.4 ความสอดคล้องของจุดประสงค์กับเนื้อหา					
4. กิจกรรมการเรียนการสอน					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
4.2 สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ และวัยของผู้เรียน					
4.3 เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้					
4.4 ความชัดเจนของขั้นตอนการสอนแบบร่วมมือ ด้วยเทคนิคแบ่ง กลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์					
4.5 เป็นกิจกรรมที่เสริมผู้ที่เรียนเก่ง และเรียนช้า					
4.6 น่าสนใจ จูงใจให้กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ร่วมกัน					
5. ความเหมาะสมของสื่อ					
5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน					
5.2 เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน					
6. การวัดผล และประเมินผล					
6.1 วิธีวัด เครื่องมือสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดในจุดประสงค์					
6.2 วิธีวัด เครื่องมือสอดคล้องกับขั้นตอน กิจกรรมการเรียนการสอน					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดทำแผนการสอน.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแผนการสอน
แผนการสอน ที่ 1

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			\bar{X}	S.D
	1	2	3		
1. สาระสำคัญ					
1.1 แสดงความคิดรวบยอดของเนื้อหา	5	4	5	4.67	0.58
1.2 สอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา	4	5	5	4.67	0.58
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้หลายด้าน	4	5	4	4.33	0.58
2.2 ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ประเมินได้	5	4	4	4.33	0.58
2.3 ระดับพฤติกรรมที่กำหนดเหมาะสมกับเวลา เนื้อหา และผู้เรียน	5	4	5	4.67	0.58
2.4 ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์นำทาง และปลายทาง	4	5	4	4.33	0.58
3. เนื้อหา					
3.1 ถูกต้องตามหลักวิชาการ และทันสมัย	5	4	5	4.67	0.58
3.2 เนื้อหาเหมาะสมกับเวลา	4	5	4	4.33	0.58
3.3 ความชัดเจน ไม่สับสน	4	5	5	4.67	0.58
3.4 ความสอดคล้องของจุดประสงค์กับเนื้อหา	5	5	4	4.67	0.58
4. กิจกรรมการเรียนการสอน					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	4	4.33	0.58
4.2 สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ และวัยของผู้เรียน	5	5	5	5.00	0.00
4.3 เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้	5	5	4	4.67	0.58
4.4 ความชัดเจนของขั้นตอนการสอนแบบร่วมมือ เทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการ	4	5	5	4.67	0.58
4.5 เป็นกิจกรรมที่เสริมผู้ที่เรียนเก่ง และเรียนช้า	5	4	5	4.67	0.58
4.6 น่าสนใจ รุงใจให้กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ร่วมกัน	4	5	4	4.33	0.58
5. ความเหมาะสมของสื่อ					
5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	5	5	4	4.67	0.58
5.2 เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน	5	5	5	5.00	0.00
6. การวัดผล และประเมินผล					
6.1 วิธีวัด เครื่องมือสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดในจุดประสงค์	4	4	4	4.00	0.00
6.2 วิธีวัด เครื่องมือสอดคล้องกับขั้นตอน กิจกรรมการเรียนการสอน	4	5	4	4.33	0.58
6.3 ใช้วิธีวัด และประเมินผลที่หลากหลายวิธี	5	4	4	4.33	0.58
ผลรวม	95	98	93	4.54	0.47
ค่าเฉลี่ย	4.52	4.67	4.43		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.51	0.48	0.51		

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแผนการสอน
แผนการสอน ที่ 2

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			\bar{X}	S.D
	1	2	3		
1. สาระสำคัญ					
1.1 แสดงความคิดรวบยอดของเนื้อหา	5	4	5	4.67	0.58
1.2 สอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา	4	4	5	4.33	0.58
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้หลายด้าน	5	4	5	4.67	0.58
2.2 ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ประเมินได้	4	4	4	4.00	0.00
2.3 ระดับพฤติกรรมที่กำหนดเหมาะสมกับเวลา เนื้อหา และผู้เรียน	4	5	4	4.33	0.58
2.4 ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์นำทาง และปลายทาง	4	4	4	4.00	0.00
3. เนื้อหา					
3.1 ถูกต้องตามหลักวิชาการ และทันสมัย	5	4	4	4.33	0.58
3.2 เนื้อหาเหมาะสมกับเวลา	4	4	5	4.33	0.58
3.3 ความชัดเจน ไม่กำกวม	4	5	4	4.33	0.58
3.4 ความสอดคล้องของจุดประสงค์กับเนื้อหา	5	4	4	4.33	0.58
4. กิจกรรมการเรียนการสอน					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	4	4.33	0.58
4.2 สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ และวัยของผู้เรียน	4	5	4	4.33	0.58
4.3 เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้	5	4	5	4.67	0.58
4.4 ความชัดเจนของขั้นตอนการสอนแบบร่วมมือ เทคนิคแบ่งกลุ่มผลลัพธ์สัมฤทธิ์ทาง	4	5	5	4.67	0.58
4.5 เป็นกิจกรรมที่เตรียมผู้ที่เรียนเก่ง และเรียนช้า	4	5	4	4.33	0.58
4.6 น่าสนใจ จูงใจให้กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ร่วมกัน	4	5	4	4.33	0.58
5. ความเหมาะสมของสื่อ					
5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4	5	4	4.33	0.58
5.2 เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน	5	4	4	4.33	0.58
6. การวัดผล และประเมินผล					
6.1 วิธีวัด เครื่องมือสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดในจุดประสงค์	4	4	5	4.33	0.58
6.2 วิธีวัด เครื่องมือสอดคล้องกับขั้นตอน กิจกรรมการเรียนการสอน	5	4	4	4.33	0.58
6.3 ใช้วิธีวัด และประเมินผลที่หลากหลายวิธี	4	4	4	4.00	0.00
ผลรวม	91	92	91	4.35	0.49
ค่าเฉลี่ย	4.33	4.38	4.33		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.48	0.5	0.48		

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแผนการสอน
แผนการสอน ที่ 3

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			\bar{X}	S.D
	1	2	3		
1. สาระสำคัญ					
1.1 แสดงความคิดรวบยอดของเนื้อหา	4	5	5	4.67	0.58
1.2 สอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา	4	5	5	4.67	0.58
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้หลายด้าน	4	5	5	4.67	0.58
2.2 ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ประเมินได้	5	4	4	4.33	0.58
2.3 ระดับพฤติกรรมที่กำหนดเหมาะสมกับเวลา เนื้อหา และผู้เรียน	5	4	4	4.33	0.58
2.4 ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์นำทาง และปลายทาง	4	5	4	4.33	0.58
3. เนื้อหา					
3.1 ถูกต้องตามหลักวิชาการ และทันสมัย	4	5	4	4.33	0.58
3.2 เนื้อหาเหมาะสมกับเวลา	4	4	4	4.00	0.00
3.3 ความชัดเจน ไม่กำกวม	4	4	4	4.00	0.00
3.4 ความสอดคล้องของจุดประสงค์กับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00
4. กิจกรรมการเรียนการสอน					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	4.67	0.58
4.2 สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ และวัยของผู้เรียน	4	4	4	4.00	0.00
4.3 เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้	4	4	5	4.33	0.58
4.4 ความชัดเจนของขั้นตอนการสอนแบบร่วมมือ เทคนิคแบ่งกลุ่มผลลัพธ์สัมฤทธิ์ทางการ	4	4	5	4.33	0.58
4.5 เป็นกิจกรรมที่เสริมผู้เรียนเก่ง และเรียนช้า	5	5	4	4.67	0.58
4.6 น่าสนใจ ชูใจให้กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ร่วมกัน	4	5	4	4.33	0.58
5. ความเหมาะสมของสื่อ					
5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	5	5	4	4.67	0.58
5.2 เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน	5	5	4	4.67	0.58
6. การวัดผล และประเมินผล					
6.1 วิธีวัด เครื่องมือสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดในจุดประสงค์	4	5	4	4.33	0.58
6.2 วิธีวัด เครื่องมือสอดคล้องกับขั้นตอน กิจกรรมการเรียนการสอน	5	5	4	4.67	0.58
6.3 ใช้วิธีวัด และประเมินผลที่หลากหลายวิธี	4	5	4	4.33	0.58
ผลรวม	91	98	91	4.44	0.47
ค่าเฉลี่ย	4.33	4.67	4.33		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.48	0.48	0.48		

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแผนการสอน
แผนการสอน ที่ 4

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			\bar{X}	S.D
	1	2	3		
1. ตารางสำคัญ					
1.1 แสดงความคิดรวบยอดของเนื้อหา	4	4	5	4.33	0.58
1.2 สอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา	4	4	5	4.33	0.58
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้หลายด้าน	4	4	5	4.33	0.58
2.2 ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ประเมินได้	5	5	4	4.67	0.58
2.3 ระดับพฤติกรรมที่กำหนดเหมาะสมกับเวลา เนื้อหา และผู้เรียน	5	5	4	4.67	0.58
2.4 ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์นำทาง และปลายทาง	4	4	4	4.00	0.00
3. เนื้อหา					
3.1 ถูกต้องตามหลักวิชาการ และทันสมัย	4	4	5	4.33	0.58
3.2 เนื้อหาเหมาะสมกับเวลา	5	4	4	4.33	0.58
3.3 ความชัดเจน ไม่สับสน	5	4	4	4.33	0.58
3.4 ความสอดคล้องของจุดประสงค์กับเนื้อหา	4	5	5	4.67	0.58
4. กิจกรรมการเรียนการสอน					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00
4.2 สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ และวัยของผู้เรียน	4	4	4	4.00	0.00
4.3 เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้	5	4	5	4.67	0.58
4.4 ความชัดเจนของขั้นตอนการสอนแบบร่วมมือ เทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการ	4	4	5	4.33	0.58
4.5 เป็นกิจกรรมที่เสริมผู้ที่เรียนเก่ง และเรียนช้า	4	5	4	4.33	0.58
4.6 น่าสนใจ จูงใจให้กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ร่วมกัน	4	4	5	4.33	0.58
5. ความเหมาะสมของสื่อ					
5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4	4	4	4.00	0.00
5.2 เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน	5	4	4	4.33	0.58
6. การวัดผล และประเมินผล					
6.1 วิธีวัด เครื่องมือสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดในจุดประสงค์	4	4	4	4.00	0.00
6.2 วิธีวัด เครื่องมือสอดคล้องกับขั้นตอน กิจกรรมการเรียนการสอน	5	4	4	4.33	0.58
6.3 ใช้วิธีวัด และประเมินผลที่หลากหลายวิธี	4	4	4	4.00	0.00
ผลรวม	92	89	93	4.35	0.41
ค่าเฉลี่ย	4.38	4.24	4.43		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.5	0.44	0.51		

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแผนการสอน
แผนการสอน ที่ 5

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			\bar{X}	S.D
	1	2	3		
1. สาระสำคัญ					
1.1 แสดงความคิดรวบยอดของเนื้อหา	4	4	5	4.33	0.58
1.2 สอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา	5	4	5	4.67	0.58
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้หลายด้าน	5	4	5	4.67	0.58
2.2 ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ประเมินได้	4	5	4	4.33	0.58
2.3 ระดับพฤติกรรมที่กำหนดเหมาะสมกับเวลา เนื้อหา และผู้เรียน	4	5	4	4.33	0.58
2.4 ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์นำทาง และปลายทาง	5	4	4	4.33	0.58
3. เนื้อหา					
3.1 ถูกต้องตามหลักวิชาการ และทันสมัย	5	4	5	4.67	0.58
3.2 เนื้อหาเหมาะสมกับเวลา	4	4	4	4.00	0.00
3.3 ความชัดเจน ไม่สับสน	4	4	4	4.00	0.00
3.4 ความสอดคล้องของจุดประสงค์กับเนื้อหา	4	4	5	4.33	0.58
4. กิจกรรมการเรียนการสอน					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	4.67	0.58
4.2 สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ และวัยของผู้เรียน	5	4	4	4.33	0.58
4.3 เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้	5	4	5	4.67	0.58
4.4 ความชัดเจนของขั้นตอนการสอนแบบร่วมมือ เทคนิคแบ่งกลุ่มผลประโยชน์สัมฤทธิ์ทางการ	5	4	5	4.67	0.58
4.5 เป็นกิจกรรมที่เสริมผู้เรียนเก่ง และเรียนช้า	5	5	5	5.00	0.00
4.6 นำสนใจ จูงใจให้กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ร่วมกัน	5	4	5	4.67	0.58
5. ความเหมาะสมของสื่อ					
5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4	4	5	4.33	0.58
5.2 เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน	5	5	4	4.67	0.58
6. การวัดผล และประเมินผล					
6.1 วิธีวัด เครื่องมือสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดในจุดประสงค์	4	4	4	4.00	0.00
6.2 วิธีวัด เครื่องมือสอดคล้องกับขั้นตอน กิจกรรมการเรียนการสอน	4	4	4	4.00	0.00
6.3 ใช้วิธีวัด และประเมินผลที่หลากหลายวิธี	5	5	4	4.67	0.58
ผลรวม	95	90	95	4.44	0.44
ค่าเฉลี่ย	4.52	4.29	4.52		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.51	0.46	0.51		

ตารางที่ แสดงผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อสอบแต่ละข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา (ส.204) ประเทศของเรา

เนื้อหา/ แผนการ สอนที่	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อ สอบ ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			ค่า I.O.C
			คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	
1. การ สถานปนา อาณาจักร อยุธยา	1.1 บอกสภาพทั่วไปของชุมชนบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ตอนล่างก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้	1	0	1	1	0.67
		2	1	1	1	1.00
	1.2 วิเคราะห์ปัจจัยเกื้อหนุนในการก่อตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็น ราชธานี	3	1	1	1	1.00
		4	1	1	1	1.00
	1.3 อธิบายบทบาทหน้าที่ของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการ สถาปนาและสร้างความมั่นคงแก่อาณาจักรอยุธยาได้	5	1	1	1	1.00
		6	1	1	1	1.00
	1.4 สรุปพระราชวงศ์และพระราชกรณียกิจของพระมหา กษัตริย์องค์สำคัญของอาณาจักรอยุธยาได้	7	1	1	1	1.00
		8	1	1	1	1.00
2.การเมื่อ การปก ครองสมัย อยุธยา	2.1 บอกลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาได้	9	1	1	1	1.00
		10	1	1	0	0.67
		11	1	1	0	0.67
	2.2 อธิบายการจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยา สมัยต่าง ๆ ได้	12	1	1	1	1.00
		13	1	1	1	1.00
	2.3 เปรียบเทียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัย ต่าง ๆ ได้	14	1	1	1	1.00
		15	1	0	1	0.67
	2.4 อธิบายลักษณะกฎหมายและกระบวนการสมัยอยุธยา ได้	16	1	1	1	1.00
		17	1	1	1	1.00
		18	1	1	1	1.00
		2.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของกฎหมาย และกระบวนการ การยุติธรรมสมัยอยุธยากับสมัยปัจจุบันได้	19	1	1	1
20			1	1	1	1.00
		21	1	1	1	1.00

เนื้อหา/ แผนการ สอนที่	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อ สอบ ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			ค่า I.O.C
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
3. สังคม ไทยในสมัย อยุธยา	3.1 อธิบายลักษณะและสภาพสังคมไทยสมัยอยุธยาได้	22	1	1	1	1.00
		23	0	1	1	0.67
	3.2 จำแนกประเภทของกลุ่มคนในสังคมศักดินาของ อยุธยาได้	24	1	1	1	1.00
		25	1	1	1	1.00
	3.3 วิเคราะห์ความสำคัญและบทบาทหน้าที่ของคนไทย ในสมัยอยุธยาได้	26	1	1	1	1.00
		27	1	1	1	1.00
4. เศรษฐกิจ ในสมัย อยุธยา	4.1 บอกความสำคัญของระบบเศรษฐกิจและสภาพ เศรษฐกิจในสมัยอยุธยาได้	28	1	1	1	1.00
		29	1	1	1	1.00
	4.2 วิเคราะห์และอธิบายกิจกรรมทางเศรษฐกิจสมัยอยุธยา ได้	30	1	1	1	1.00
		31	0	1	1	0.67
	4.3 วิเคราะห์นโยบายการเงิน การคลังของแผ่นดินในสมัย อยุธยาได้	32	1	1	1	0.67
		33	1	1	0	0.67
5. ศิลปวัฒนธรรม ไทย สมัยอยุธยา	5.1 บอกที่มา และปัจจัยที่มีต่อความเจริญของศิลปวัฒนธรรม ไทยสมัยอยุธยาได้	34	1	1	0	0.67
		35	1	1	1	1.00
	5.2 อธิบายลักษณะศิลปวัฒนธรรมไทยของอยุธยายุค ต่าง ๆ ได้	36	1	1	1	1.00
		37	1	1	1	1.00
		38	1	1	1	1.00
	5.3 สรุปศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาในยุคต่าง ๆ ได้	39	1	1	1	1.00
		40	1	0	1	0.67

แบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ที่จัดทำขึ้น เพื่อประเมินว่า มีความเหมาะสมเพียงใด
โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

แบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อ	ข้อความ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1	นักเรียนชอบวิชาสังคมศึกษา เพราะมีโอกาสไปทัศนศึกษา					
2	นักเรียนเบื่อหน่ายวิชาสังคมศึกษา					
3	นักเรียนพอใจที่ได้เรียนวิชาสังคมศึกษา เพราะมีโอกาสรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลก					
4	นักเรียนไม่สนใจส่งงานที่ได้รับมอบหมาย					
5	นักเรียนสนับสนุนเพื่อนให้สมัครแข่งขันตอบปัญหาวิชาสังคมศึกษา					
6	นักเรียนอธิบายความรู้วิชาสังคมศึกษาแก่เพื่อนๆ ที่ไม่เข้าใจ					
7	นักเรียนเข้าฟังการบรรยายพิเศษความรู้เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาอย่างไม่สนใจ					
8	นักเรียนละเมียดสีทิชของผู้อื่น เช่น ส่งเสียงรบกวนขณะเรียนวิชาสังคมศึกษา					
9	นักเรียนทำการบ้านวิชาสังคมศึกษาส่งก่อนวิชาอื่น					
10	นักเรียนเข้าเรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยความกระตือรือร้น					
11	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการตอบคำถามในห้องเรียน					
12	วิชาสังคมศึกษาทำให้นักเรียนรู้เท่าทันผู้อื่น					
13	วิชาสังคมศึกษาทำให้นักเรียนเห็นแก่ตัว					
14	วิชาสังคมศึกษาทำให้รู้จักตนเอง และชุมชนดีขึ้น					

ข้อ	ข้อความ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
15	นักเรียนได้รับประโยชน์ในการสะสมข้อมูลเกี่ยวกับวิชา สังคมศึกษาอยู่เสมอ					
16	เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์อย่างเต็มใจ					
17	วิชาสังคมศึกษาทำให้นักเรียนรู้จักบูรณาการเหตุการณ์ใน อดีตและปัจจุบันเพื่ออนาคต					
18	วิชาสังคมศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
19	การเรียนวิชาสังคมศึกษาช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคมศึกษาดีขึ้น					
20	การเรียนวิชาสังคมศึกษา ทำให้นักเรียนเกิดความ ภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิด					

ข้อเสนอแนะอื่น

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ตารางที่ แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากผลการประเมินแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	S.D
	1	2	3		
1. นักเรียนชอบวิชาสังคมศึกษา เพราะมีโอกาสไปทัศนศึกษา	3	4	3	3.33	0.58
2. นักเรียนเบื่อหน่ายวิชาสังคมศึกษา	3	4	4	3.67	0.58
3. นักเรียนพอใจที่ได้เรียนวิชาสังคมศึกษา เพราะมีโอกาสรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลก	4	3	3	3.33	0.58
4. นักเรียนไม่สนใจส่งงานที่ได้รับมอบหมาย	4	3	4	3.67	0.58
5. นักเรียนสนับสนุนเพื่อนให้สมัครแข่งขันตอบปัญหาวิชาสังคมศึกษา	4	3	4	3.67	0.58
6. นักเรียนอธิบายความรู้วิชาสังคมศึกษาแก่เพื่อนๆ ที่ไม่เข้าใจ	4	4	3	3.67	0.58
7. นักเรียนเข้าฟังการบรรยายพิเศษความรู้เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาอย่างไม่สนใจ	4	4	4	4.00	0.00
8. นักเรียนละเมียดสติของผู้อื่น เช่น ส่งเสียงรบกวนขณะเรียนวิชาสังคมศึกษา	4	4	4	4.00	0.00
9. นักเรียนทำการบ้านวิชาสังคมศึกษาส่งก่อนวิชาอื่น	3	2	2	2.33	0.58
10. นักเรียนเข้าเรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยความกระตือรือร้น	3	3	4	3.33	0.58
11. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการตอบคำถามในห้องเรียน	4	3	3	3.33	0.58
12. วิชาสังคมศึกษาทำให้นักเรียนรู้เท่าทันผู้อื่น	4	4	3	3.67	0.58
13. วิชาสังคมศึกษาทำให้นักเรียนเห็นแก่ตัว	4	3	4	3.67	0.58
14. วิชาสังคมศึกษาทำให้นักเรียนรู้จักตนเอง และชุมชนดีขึ้น	4	4	3	3.67	0.58
15. นักเรียนได้รับประโยชน์ในการสะสมข้อมูลเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาอยู่เสมอ	4	3	4	3.67	0.58
16. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์อย่างเต็มใจ	4	4	3	3.67	0.58
17. วิชาสังคมศึกษาทำให้นักเรียนรู้จักบูรณาการเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบันเพื่ออนาคต	3	3	3	3.00	0.00
18. วิชาสังคมศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4	3	3	3.33	0.58
19. การเรียนวิชาสังคมศึกษาช่วยให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมศึกษาดีขึ้น	3	4	3	3.33	0.58
20. การเรียนวิชาสังคมศึกษาทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิด	2	3	3	2.67	0.58

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
2. ตารางแสดงค่าความเที่ยงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
3. ตารางแสดงค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
4. แบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา
5. ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา
6. ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา สังคมศึกษา (ส.204)

ประเทศของเรา 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 40 ข้อ

เวลา 50 นาที คะแนนเต็ม 40 คะแนน

คำสั่ง เขียนเครื่องหมายกากบาททับตัวอักษร ก., ข., ค. และ ง. ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. สภาพชุมชนไทยในแถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา มีลักษณะอย่างไร (1.1)
 - ก. แยกเป็นชนกลุ่มน้อย
 - ข. อยู่รวมกันเป็นชุมชนขนาดกลาง
 - ค. เป็นกลุ่มชนที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของขอม
 - ง. ก่อตั้งเป็นอาณาจักรหรือแว่นแคว้นขนาดใหญ่
2. ถ้านักเรียนต้องการจะศึกษาทางด้านโบราณคดีเกี่ยวกับอาณาจักรละโว้ ควรไปศึกษารวบรวมข้อมูลที่จังหวัดลพบุรีมากกว่าจังหวัดอื่น เพราะสาเหตุใด (1.1)
 - ก. เส้นทางคมนาคมสะดวก
 - ข. เป็นศูนย์กลางของอาณาจักร
 - ค. เป็นเมืองบริวารของแคว้นลพบุรี
 - ง. มีแหล่งโบราณสถาน-โบราณวัตถุมากมาย
3. หลักฐานใดที่แสดงถึงอดีตอันยิ่งใหญ่ของอยุธยาชัดเจนที่สุด (1.2)
 - ก. บทกวีของศรีปราชญ์
 - ข. ภาพวาดเกาะเมืองอยุธยาของบาทหลวง
 - ค. อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
 - ง. เจดีย์สามองค์ในวัดพระศรีสรรเพชญ์
4. พิจารณาจากแผนที่ที่ตั้งของอาณาจักรอยุธยาปัจจัยสำคัญในการก่อตั้งอาณาจักรอยุธยา คือ(1.2)
 - ก. ความสะดวกในการคมนาคม
 - ข. สภาพสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม
 - ค. การติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ
 - ง. มีทางออกสู่ทะเลได้ง่าย
5. มูลเหตุจูงใจในการแย่งชิงราชสมบัติกันบ่อยในสมัยอยุธยา คือข้อใด (1.3)
 - ก. ผู้เป็นใหญ่มีอำนาจสูงสุดในแผ่นดิน
 - ข. ผู้เป็นใหญ่จะมีข้าทาสบริวารมาก
 - ค. ผู้เป็นใหญ่จะมีความสะดวกสบายมาก
 - ง. เพื่อการมีหน้ามีตาในสังคมชนชั้นผู้นำ

6. เหตุใดอาณาจักรอยุธยาต้องรวมอาณาจักรสุโขทัยเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา (1.3)
 - ก. เป็นคนไทยเหมือนกัน
 - ข. เคยมีความเจริญมาก่อน
 - ค. ความเป็นปึกแผ่นมั่นคง
 - ง. เสริมอำนาจของพระมหากษัตริย์
7. พระมหากษัตริย์ของอยุธยาพระองค์ใดที่ไม่ผ่านพระราชพิธีปราบดาภิเษก (1.4)
 - ก. สมเด็จพระไชยราชาธิราช
 - ข. สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง
 - ค. สมเด็จพระศรีสุธรรมราชา
 - ง. สมเด็จพระรามาธิบดี (พ.ศ.1912- 1913)
8. จุดประสงค์ของฝรั่งเศสที่มาเจริญสัมพันธไมตรีสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชคือข้อใด (1.4)
 - ก. ต้องการระบายสินค้า
 - ข. ต้องการเผยแพร่ศาสนาคริสต์
 - ค. ต้องการทรัพยากร
 - ง. ต้องการซื้อทาสไปเป็นแรงงาน
9. การปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชของอาณาจักรอยุธยาได้รับแบบอย่างมาจากชาติใด(2.1)
 - ก. ล้านช้าง
 - ข. เขมร
 - ค. จีน
 - ง. ญวน
10. พระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยาที่มีพระราชอำนาจมาก แต่ในทางปฏิบัติไม่ได้ใช้อำนาจนั้นตามต้องการอย่างเกินขอบเขตเพราะสาเหตุใด (2.1)
 - ก. ยึดหลักทศพิธราชธรรม
 - ข. เกรงจะเกิดจลาจลวุ่นวาย
 - ค. เหล่าขุนนางเป็นผู้ทัดทาน
 - ง. บรรดาพราหมณ์ปุโรหิตเป็นผู้ทัดทาน
11. ในสมัยอยุธยาลักษณะที่สำคัญที่สุดของสถาบันพระมหากษัตริย์คือข้อใด (2.1)
 - ก. เป็นสถาบันที่ใกล้ชิดประชาชน
 - ข. เป็นสถาบันที่รวมแห่งอำนาจ
 - ค. เป็นสถาบันที่ดูแลศาสนา
 - ง. เป็นสถาบันแห่งครอบครัว

12. การปฏิรูปการปกครองสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ มีวัตถุประสงค์ใดเป็นสำคัญ (2.2)
- ต้องการกระจายอำนาจการปกครองไปยังภูมิภาคต่าง ๆ
 - ป้องกันการหลบหนีการใช้จ่ายงานของไพร่ชาวยกวรรจ์
 - ป้องกันการรุกรานของพม่าและขอม
 - เสริมสร้างความมั่นคงของอาณาจักร
13. จุดเด่นของการปฏิรูปการปกครองสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถคือข้อใด (2.2)
- ยกเลิกเมืองลูกหลวง
 - ผู้รั้งไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการปกครอง
 - ปรับเปลี่ยนตำแหน่งกรมเวียงเป็นนครบาล
 - แบ่งแยกหน้าที่ระหว่างทหารและพลเรือนออกจากกันอย่างชัดเจน
14. สาเหตุสำคัญที่สุดของการเปลี่ยนแปลงในสมัยถ่วงดุลอำนาจ คือข้อใด (2.3)
- มีข้าศึกมารุกรานบ่อยครั้ง
 - บ้านเมืองวุ่นวายเกิดกบฏหลายครั้ง
 - บ้านเมืองวิกฤตเกิดภาวะข้าวยากหนักมากแพง
 - เมืองประเทศราชไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการปกครอง
15. เจ้าพระยามหาเสนาบดีเปรียบได้กับตำแหน่งใดในปัจจุบัน (2.3)
- ผู้บังคับบัญชาทหารบก
 - ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
 - ประธานรัฐสภา
 - นายกรัฐมนตรี
16. กระบวนการยุติธรรมของอาณาจักรอยุธยาที่มีความเป็นธรรมอย่างไร (2.4)
- ดำเนินกระบวนการยุติธรรม โดยใช้บุคคลหลายฝ่ายตามกำลังความสามารถ
 - ไพร่ของอาณาจักรอยุธยามีลักษณะเชื้อฟิ่งเจ้านาย
 - พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม
 - มีกฎหมายเกิดขึ้นหลากหลาย
17. กฎหมายแม่บทที่ใช้เป็นหลักในการบัญญัติกฎหมายย่อยในสมัยอยุธยาคือข้อใด (2.4)
- พระตำรา
 - พระธรรมนูญ
 - พระราชกำหนด
 - คัมภีร์พระธรรมศาสตร์

18. บุคคลใดเป็นผู้กำหนดกฎหมายพระธรรมศาสตร์ (2.4)
- พระมหากษัตริย์
 - ลูกขุน ณ ศาลหลวง
 - พระมหาราชครูโรหิต
 - พระมหาราชครูมหิธร
19. ลูกขุน ณ ศาลหลวง พราหมณ์ที่ทำหน้าที่ชี้บทกฎหมายมีศักดิ์นาเทียบเท่าใคร (2.5)
- พระ
 - พระยา
 - เจ้าพระยา
 - สมเด็จพระเจ้าพระยา
20. ข้าราชการฝ่ายรับฟ้องในสมัยอยุธยา เปรียบเทียบได้กับตำแหน่งใดในปัจจุบัน (2.5)
- ผู้พิพากษา
 - หัวหน้าศาล
 - ทนายความ
 - อัยการ
21. พระมหากษัตริย์ไทยปัจจุบัน ทรงใช้อำนาจตุลาการทางหน่วยงานใด (2.5)
- ศาล
 - จำศาล
 - กระทรวงยุติธรรม
 - อัยการ
22. สังคมในสมัยอยุธยา มีลักษณะอย่างไร (3.1)
- มีความเป็นอิสระเสรี
 - มีศักดิ์นาการแบ่งชนชั้น
 - มีความเสมอภาค
 - เป็นสังคมชาวบ้าน
23. สภาพชนชั้นในสมัยอยุธยาเป็นไปในลักษณะใด (3.1)
- เจ้ากับข้า
 - พ่อกับลูก
 - นายกับปาว
 - พึ่งพาอาศัยกัน

24. สภาพสังคมของอยุธยามีการแบ่งชนชั้น แต่ความแตกต่างระหว่างชนชั้นมีน้อยเพราะสาเหตุใด(3.2)
- พระมหากษัตริย์ดูแลราษฎรอย่างใกล้ชิด
 - มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์
 - อิทธิพลของพุทธศาสนา
 - ประชากรยังมีจำนวนน้อย
25. ข้อใดไม่ใช่คุณสมบัติของขุนนางในสังคมอยุธยา (3.2)
- มีความรู้ความสามารถ
 - ไม่อยู่ในเพศบรรพชิต
 - บิดาเคยรับราชการ
 - มีศักดินาตั้งแต่ 400 ไร่ ขึ้นไป
26. สิ่งใดมีอิทธิพลในการดำเนินชีวิตของสังคมอยุธยามากที่สุด (3.3)
- ระบบศักดินา
 - ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
 - พระพุทธศาสนา
 - สถาบันพระมหากษัตริย์
27. วัตถุประสงค์สำคัญของการแบ่งชนชั้นในสังคมไทยสมัยอยุธยา คือข้อใด(3.3)
- ต้องการจัดระเบียบสังคม
 - ต้องการเกณฑ์กำลังคนไปรบ
 - ต้องการให้มีทหารไว้รับใช้เจ้านาย
 - ต้องการเกณฑ์แรงงานทำการเกษตร
28. ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อเศรษฐกิจการค้าขายในสมัยอยุธยา (4.1)
- มีทรัพยากรที่มีค่าและเป็นที่ต้องการของชาวต่างชาติ
 - ตั้งอยู่ไม่ไกลจากอ่าวไทย
 - ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำสามารถออกสู่ทะเลได้ง่าย
 - ที่ตั้งมีความอุดมสมบูรณ์
29. แหล่งศูนย์กลางการค้าภายในอาณาจักรอยุธยา คือบริเวณใด (4.1)
- ปากแม่น้ำ
 - ริมฝั่งแม่น้ำ ลำคลอง
 - ที่ราบที่ทำการเกษตร
 - เมืองริมฝั่งทะเล

30. ถ้านักเรียนเป็นพ่อค้าชาวต่างประเทศแล้วต้องการจะเข้ามาค้าขายกับอาณาจักรอยุธยาให้นักเรียนต้องติดต่อกับหน่วยงานใด (4.2)
- เกษตรราชการ
 - โยธาธิการ
 - กรมท่า
 - พระคลังสินค้า
31. ข้อใดไม่เป็นปัจจัยดึงดูดให้ชาวต่างชาติเข้ามาค้าขายกับอยุธยา (4.2)
- มีสินค้าหายาก
 - เป็นเมืองใหญ่มีคนมาก
 - ไม่มีการเก็บภาษี
 - สินค้ามีคุณภาพดี ราคาถูก
32. นายทองคำทำนาเก็บเกี่ยวผลผลิตได้จำนวนหนึ่ง ต้องเสียภาษีอะไรให้แก่ทางราชการ (4.3)
- จังกอบ
 - หางข้าว
 - สินไหม
 - อากรขนอน
33. นายทองดีเป็นชาวสวนในสมัยอยุธยาต้องเสียภาษีในข้อใด (4.3)
- อากรสวน
 - จังกอบ
 - ปากเรือ
 - อากรสมพัตสร
34. ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้คนสมัยอยุธยาสร้างสรรค์ผลงานศิลปวัฒนธรรมได้เจริญรุ่งเรืองมากที่สุดคือ(5.1)
- ความศรัทธาของประชาชน
 - ความเป็นอยู่ที่อุดมสมบูรณ์
 - ได้รับวัฒนธรรมจากต่างชาติ
 - ความเป็นอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่
35. ศิลปวัฒนธรรมสมัยอยุธยาเป็นการผสมผสานระหว่างศิลปวัฒนธรรมใด (5.1)
- สุโขทัย – ขอม
 - สุโขทัย – ล้านนา
 - ล้านนา – ขอม

- ง. ล้านนา - ล้านช้าง
36. รูปแบบสถาปัตยกรรมของอยุธยาที่มีลักษณะสอดคล้องกับข้อใด (5.2)
- สถาปและพระปรางค์
 - วิหารทรงเก๋งจีน
 - เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง
 - เจดีย์ทรงโอคว่ำ
37. ศิลปะแบบขอมในงานสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนต้นคือศิลปะประเภทใด (5.2)
- วัด
 - วิหาร
 - พระอุโบสถ
 - พระปรางค์
38. งานศิลป์ในสมัยอยุธยา ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด (5.2)
- พระพุทธศาสนา
 - พระมหากษัตริย์
 - ความมั่งคั่งของธรรมชาติ
 - ความเป็นอยู่ของประชาชน
39. ข้อใดที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปวัฒนธรรมของอยุธยา ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเด่นชัดที่สุด (5.3)
- มีวรรณกรรมและกวีมากมาย
 - มีมิตรประเทศเป็นชาติมหาอำนาจ
 - มีระบบการชลประทานที่ทันสมัย
 - มีการก่อสร้างเมืองลพบุรี ตามสถาปัตยกรรมแบบตะวันตก
40. ลัทธิโครงการแข่งน้ำให้ประโยชน์ต่อบ้านเมืองในสมัยอยุธยาอย่างไร(5.3)
- ช่วยให้เศรษฐกิจมั่นคง
 - ช่วยให้สังคมสงบสุขร่มเย็น
 - ช่วยให้การปกครองมั่นคงมีเสถียรภาพ
 - ช่วยให้ประชาชนชยันในการประกอบอาชีพ
-

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา (ส.204) ประเทศของเรา

ข้อที่	เฉลย	ข้อที่	เฉลย
1	ข	21	ก
2	ข	22	ข
3	ก	23	ง
4	ก	24	ค
5	ก	25	ค
6	ค	26	ค
7	ง	27	ก
8	ข	28	ค
9	ข	29	ข
10	ก	30	ง
11	ข	31	ค
12	ก	32	ข
13	ข	33	ก
14	ข	34	ข
15	ข	35	ก
16	ก	36	ค
17	ง	37	ง
18	ก	38	ก
19	ข	39	ค
20	ง	40	ข

ตารางแสดงค่าความถี่ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา

ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	X	
คน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	X	
0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
2	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
3	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
4	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
5	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
6	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
7	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
8	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
9	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
10	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
11	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
12	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
13	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
14	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
15	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
16	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
17	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
18	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
19	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
20	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
21	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
22	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
23	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
24	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
25	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
26	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
27	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
28	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
29	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
30	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
31	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
32	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
33	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
34	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
35	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
36	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
37	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
38	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
39	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
40	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	21	
รวม	23	22	23	22	26	20	21	26	21	22	20	20	25	22	24	21	26	20	21	23	21	26	21	20	25	23	23	18	26	24	26	27	18	24	24	21	19	22	19	24	899	22
p	0.58	0.55	0.58	0.55	0.65	0.50	0.53	0.65	0.53	0.55	0.50	0.50	0.63	0.55	0.60	0.53	0.65	0.50	0.53	0.58	0.53	0.65	0.53	0.58	0.53	0.58	0.45	0.65	0.60	0.65	0.68	0.45	0.60	0.60	0.53	0.48	0.55	0.48	0.60			
q	0.43	0.45	0.43	0.45	0.35	0.50	0.48	0.35	0.48	0.45	0.50	0.50	0.38	0.45	0.40	0.48	0.35	0.50	0.48	0.43	0.48	0.35	0.48	0.38	0.43	0.43																

ตาราง แสดงค่าความง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ค่าความง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.59	0.45	21	0.59	0.27
2	0.59	0.27	22	0.59	0.45
3	0.41	0.45	23	0.50	0.64
4	0.50	0.45	24	0.50	0.45
5	0.59	0.64	25	0.50	0.45
6	0.59	0.45	26	0.59	0.45
7	0.45	0.36	27	0.50	0.64
8	0.59	0.45	28	0.50	0.45
9	0.50	0.64	29	0.55	0.55
10	0.50	0.45	30	0.64	0.55
11	0.45	0.55	31	0.50	0.45
12	0.50	0.45	32	0.59	0.45
13	0.64	0.55	33	0.50	0.45
14	0.50	0.45	34	0.64	0.36
15	0.50	0.64	35	0.59	0.45
16	0.55	0.36	36	0.59	0.45
17	0.59	0.45	37	0.50	0.64
18	0.55	0.55	38	0.55	0.55
19	0.50	0.45	39	0.50	0.64
20	0.45	0.55	40	0.36	0.55

ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา อยู่ระหว่าง 0.27 - 0.64 และค่าความง่ายตั้งแต่ 0.36 - 0.64

แบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา

คำชี้แจง 1. แบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา มีจำนวน 20 ข้อ ให้นักเรียนทำทุกข้อ ในเวลา 20 นาที

2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

แบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนชอบวิชาสังคมศึกษา เพราะมีโอกาสไปทัศนศึกษา					
2	นักเรียนเบื่อหน่ายวิชาสังคมศึกษา					
3	นักเรียนพอใจที่ได้เรียนวิชาสังคมศึกษา เพราะมีโอกาสรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลก					
4	นักเรียนไม่สนใจส่งงานที่ได้รับมอบหมาย					
5	นักเรียนสนับสนุนเพื่อนให้สมัครแข่งขันตอบปัญหาวิชาสังคมศึกษา					
6	นักเรียนอธิบายความรู้วิชาสังคมศึกษาแก่เพื่อนๆ ที่ไม่เข้าใจ					
7	นักเรียนเข้าฟังการบรรยายพิเศษความรู้เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาอย่างไม่สนใจ					
8	นักเรียนละเมียดละไมของผู้อื่น เช่น ส่งเสียงรบกวนขณะเรียนวิชาสังคมศึกษา					
9	นักเรียนทำการบ้านวิชาสังคมศึกษาส่งก่อนวิชาอื่น					
10	นักเรียนเข้าเรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยความกระตือรือร้น					
11	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการตอบคำถามในห้องเรียน					
12	วิชาสังคมศึกษาทำให้นักเรียนรู้เท่าทันผู้อื่น					
13	วิชาสังคมศึกษาทำให้นักเรียนเห็นแก่ตัว					
14	วิชาสังคมศึกษาทำให้นักเรียนรู้จักตนเอง และชุมชนดีขึ้น					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
15	นักเรียนได้รับประโยชน์ในการสะสมข้อมูลเกี่ยวกับวิชา สังคมศึกษาอยู่เสมอ					
16	เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์อย่างเต็มที่					
17	วิชาสังคมศึกษาทำให้นักเรียนรู้จักบูรณาการเหตุการณ์ใน อดีตและปัจจุบันเพื่ออนาคต					
18	วิชาสังคมศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
19	การเรียนวิชาสังคมศึกษาช่วยให้การพัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคมศึกษาคืบขึ้น					
20	การเรียนวิชาสังคมศึกษา ทำให้นักเรียนเกิดความ ภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิด					

ตารางแสดงค่าความเที่ยงของแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา

ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	X'	X ²	
1	5	5	3	5	5	5	3	5	5	3	5	4	5	4	4	3	4	5	4	3	5	5	3	1	3	4	4	4	5	123	15129		
2	4	4	4	4	4	4	3	4	4	5	4	5	4	5	4	5	4	2	4	5	5	4	4	2	4	3	4	4	5	121	14641		
3	5	5	4	2	4	5	5	4	5	4	2	4	5	4	3	4	5	4	2	4	5	4	3	5	4	4	4	3	4	120	14400		
4	5	5	4	5	0	5	4	4	3	5	5	4	5	4	2	4	3	4	3	4	4	5	4	3	3	2	2	4	4	112	12544		
5	4	4	3	4	4	3	5	5	2	4	5	4	5	4	3	4	3	4	2	4	3	5	3	4	3	2	4	2	3	110	12100		
6	4	4	3	4	4	3	4	4	4	4	3	4	5	4	4	4	5	4	5	4	2	4	4	4	2	2	5	2	4	113	12769		
7	4	3	3	3	4	4	3	4	4	4	5	4	5	4	5	4	3	4	5	4	3	4	4	3	3	4	3	4	2	4	113	12769	
8	4	4	2	3	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	4	4	4	4	2	2	3	4	2	4	115	13225	
9	4	4	3	4	4	3	4	4	5	4	2	4	5	4	3	4	3	4	5	4	4	4	3	4	3	2	2	4	2	5	110	12100	
10	4	4	2	5	5	3	3	3	5	4	5	4	5	4	3	4	5	4	5	4	4	3	3	3	4	2	3	5	1	5	114	12996	
11	3	4	2	4	4	4	4	4	5	3	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	3	3	4	3	3	3	3	4	4	114	12996	
12	4	4	2	4	4	3	4	4	4	1	5	4	5	4	4	4	5	4	5	4	5	4	4	4	3	4	2	3	5	1	5	114	12996
13	4	4	3	4	4	4	4	3	4	5	4	5	4	4	4	0	4	5	4	4	3	4	4	4	2	3	4	4	4	113	12769		
14	3	4	3	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4	3	4	5	4	5	4	5	4	2	3	3	3	2	2	4	1	1	113	12769
15	4	4	3	4	4	3	3	4	3	4	2	4	5	4	5	4	5	4	5	4	3	4	3	3	3	3	4	2	2	5	110	12100	
16	4	5	2	4	4	3	3	4	4	5	5	4	5	4	5	4	2	4	5	4	4	3	3	2	2	3	3	4	3	4	111	12321	
17	3	4	1	4	5	5	4	4	4	4	5	4	5	4	5	4	5	3	5	4	3	4	3	3	2	1	3	4	2	4	111	12321	
18	4	5	1	5	4	3	4	5	5	5	5	4	5	4	3	4	3	4	5	4	3	4	4	3	3	1	3	4	1	3	111	12321	
19	4	5	2	4	4	3	3	4	4	5	5	4	5	2	5	4	5	4	3	4	4	3	3	2	2	3	3	4	3	4	110	12100	
20	4	4	2	4	3	4	4	3	4	4	2	4	2	4	4	4	5	4	5	4	3	2	4	3	4	4	4	3	4	4	109	11881	
21	4	4	2	4	4	3	3	4	4	5	5	3	3	4	5	4	3	4	5	4	4	3	3	3	2	3	3	4	3	4	109	11881	
22	4	4	3	4	4	3	3	3	4	4	5	4	3	4	2	4	5	4	5	4	3	4	3	3	3	4	3	4	2	4	109	11881	
23	3	4	3	4	4	3	3	3	4	4	5	4	5	4	4	4	3	4	3	4	3	4	3	3	5	3	4	3	4	2	4	109	11881
24	3	3	2	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	5	4	2	4	5	4	4	4	4	4	4	2	2	3	3	2	4	109	11881	
25	4	5	3	4	4	3	3	5	4	5	4	3	4	2	4	5	4	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	108	11664	
26	4	5	2	4	4	2	4	4	3	4	5	4	3	2	5	4	5	4	3	4	3	4	4	3	2	2	3	4	2	4	108	11664	
27	4	4	3	4	4	3	3	3	4	4	3	4	3	4	5	2	5	4	3	3	3	4	3	3	3	4	3	4	2	4	107	11449	
28	4	3	2	3	4	3	3	4	5	4	5	4	5	4	3	4	5	3	5	2	3	4	3	4	2	3	3	5	2	3	107	11449	
29	4	5	1	5	4	3	4	5	5	5	5	4	5	4	2	4	3	4	2	4	3	4	4	3	3	1	3	4	1	3	107	11449	
30	3	4	3	4	4	3	3	3	4	4	5	4	5	4	4	3	3	4	3	2	3	3	3	5	3	4	3	4	2	4	106	11236	
31	4	5	2	4	4	2	4	4	4	4	5	4	5	4	3	3	5	4	3	2	3	4	4	3	2	2	3	4	2	4	106	11236	
32	3	4	2	5	5	2	4	4	5	3	5	3	3	4	5	4	3	4	5	4	5	3	3	2	2	2	3	4	2	3	106	11236	
33	4	3	1	4	3	2	5	4	4	5	5	4	5	4	3	4	5	4	5	4	4	2	3	4	3	2	3	3	4	2	106	11236	
34	3	3	2	4	3	2	5	2	4	3	5	4	5	4	2	4	3	4	3	3	3	4	3	3	3	3	3	4	2	4	100	10000	
35	4	4	2	4	4	3	3	4	4	4	3	4	3	4	4	2	2	4	3	3	4	3	3	3	2	3	3	4	3	4	100	10000	
36	4	4	2	4	4	3	3	4	4	5	3	4	3	4	4	2	2	4	3	3	2	3	5	3	2	3	3	4	3	4	99	9801	
37	3	3	2	4	4	4	4	4	4	4	3	4	3	4	3	3	2	4	3	4	3	4	4	4	4	2	2	3	1	2	3	97	9409
38	3	3	2	4	4	4	4	4	4	4	1	4	3	4	3	3	2	4	3	4	2	4	4	4	4	2	2	3	3	2	3	96	9216
39	4	3	2	3	4	3	3	4	5	4	3	4	5	2	2	1	3	4	5	4	3	4	3	4	1	1	1	1	2	3	89	7921	
40	4	3	2	3	4	3	3	5	4	3	4	5	2	2	1	3	4	1	4	1	4	3	4	1	1	3	2	2	3	87	7569		
41	4	4	2	4	4	3	3	3	4	3	4	4	4	1	4	2	2	3	2	3	3	3	3	2	2	1	3	2	2	3	86	7396	
42	3	4	3	4	4	2	3	2	4	4	2	4	3	4	1	2	3	2	3	4	3	3	3	3	2	1	2	2	2	3	85	7225	
43	3	4	2	4	2	3	3	4	3	4	3	3	5	1	3	4	1	4	3	2	3	3	3	2	2	2	3	1	2	3	85	7225	
44	3	4	3	4	4	2	3	2	4	4	2	4	3	4	2	2	3	2	3	4	2	3	3	5	1	2	2	2	2	5	85	7225	
45	3	1	2	4	4	3	3	1	3	4	3	4	3	4	1	3	2	3	3	3	3	3	4	3	3	2	2	2	3	2	2	83	6889
46	2	1	2	4	2	4	3	3	4	3	1	4	3	3	3	3	3	2	3	4	2	3	3	1	2	1	2	1	2	4	78	6084	
47	3	2	1	4	3	2	3	3	1	2	3	3	2	4	3	2	3	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	2	3	2	69	4761	
48	2	2	3	2	2	3	2	1	3	3	3	2	3	2	2	3	2	2	3	2	3	1	2	3	2	3	2	1	2	3	69	4761	
49	1	2	1	2	2	3	1	2	2	3	3	3	5	2	2	4	1	2	2	2	1	2	1	1	1	2	1	2	1	2	59	3481	
50	2	1	1	1	2	3	1	1	1	3	1	2	2	2	2	4	1	3	3	3	3	1	2	1	2	1	1	2	1	1	54	2916	
Σ	179	186	115	193	187	162	171	176	195	197	194	190	212	184	166	173	170	182	188	178	176	157	172	160	159	114	121	146	161	121	176	5085	529269
S_i^2	895	863	303	896	965	623	682	731	996	1031	907	853	1313	750	625	636	699	732	779	706	536	751	603	593	289	338	521	391	343	727			
S_i^2	5.08	3.46	0.77	3.02	5.31	1.96	1.94	2.23	4.71	5.10	3.09	2.62	8.28	1.46	1.48	0.75	2.42	1.39	1.44	1.45	0.86	3.19	1.82	1.75	0.58	0.90	1.89	1.45	1.00	2.15	73.56		
t	1.97	2.78	1.77	0.98	1.25	1.90	1.86	2.67	1.03	0.63	3.14	0.92	2.71	1.67	3.47	2.65	3.20	1.81	2.53	1.81	2.24	1.84	1.79	1.67	1.68	1.88	2.61	3.06	1.83	1.98			

$$\Sigma X = 5085$$

$$\Sigma S_i^2 = 73.56$$

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\Sigma S_i}{S_i^2} \right\}$$

$$\frac{30}{30-1} \left\{ 1 - \frac{7356}{24744} \right\} = 0.73$$

$$\Sigma X^2 = 529269$$

$$S_i^2 = 24744$$

กน	ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	X	X ²
1	สูง	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	1	3	4	4	4	5	89	7921
2	สูง	5	5	4	5	4	5	5	4	5	4	5	4	5	5	4	4	4	4	4	4	89	7921
3	สูง	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	5	5	4	4	5	4	3	4	4	5	82	6724
4	สูง	5	5	4	5	5	5	4	4	5	5	4	5	4	3	3	2	2	4	4	3	81	6561
5	สูง	4	4	3	4	4	3	5	5	3	4	3	5	3	4	3	4	4	5	3	5	78	6084
6	สูง	4	4	3	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	5	5	4	4	76	5776
7	สูง	4	4	3	4	4	4	4	4	5	4	2	4	4	4	2	3	4	4	4	4	75	5625
8	สูง	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	3	4	4	2	3	4	4	4	4	74	5476
9	สูง	4	4	3	4	4	3	4	4	5	4	4	4	3	4	3	2	4	4	2	5	74	5476
10	สูง	4	4	2	4	3	4	4	3	4	4	3	4	4	3	4	4	4	3	4	4	73	5329
11	สูง	4	4	2	4	4	3	4	4	4	3	5	4	4	4	2	3	4	5	3	3	73	5329
12	สูง	3	4	3	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3	2	2	4	4	1	3	73	5329
13	สูง	4	4	3	4	4	3	3	4	3	4	3	4	3	3	3	4	4	5	2	5	72	5184
14		3	4	4	4	4	4	4	4	4	3	2	4	3	4	3	3	4	3	4	4	72	5184
15		3	4	2	4	4	4	4	4	4	5	3	3	3	4	3	3	3	3	4	4	71	5041
16		4	4	3	3	4	4	3	4	4	4	3	4	4	3	3	4	3	4	2	4	71	5041
17		4	4	2	5	5	3	3	3	5	4	4	3	3	3	4	2	3	5	1	5	71	5041
18		4	4	2	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	3	4	2	4	70	4900
19		4	5	3	4	4	3	3	3	5	4	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	70	4900
20		4	5	1	5	4	3	4	5	5	5	3	4	4	3	3	1	3	4	1	3	70	4900
21		4	4	3	4	4	3	3	3	4	4	3	4	3	3	3	4	3	4	2	4	69	4761
22		4	5	2	4	4	3	3	4	4	5	4	3	3	2	2	3	3	4	3	4	69	4761
23		4	4	2	4	4	3	3	4	4	5	4	3	3	3	2	3	3	4	3	4	69	4761
24		3	4	3	4	4	3	3	3	4	4	3	3	3	5	3	4	3	4	2	4	69	4761
25		4	5	2	4	4	2	4	5	5	5	1	4	3	2	2	2	4	4	1	5	68	4624
26		4	5	2	4	4	2	4	4	4	4	3	4	4	3	2	2	3	4	2	4	68	4624
27		3	3	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	3	3	2	3	67	4489
28	ต่ำ	4	4	2	4	5	4	3	4	4	3	2	3	3	4	2	2	3	5	2	4	67	4489
29	ต่ำ	4	3	2	3	4	3	3	4	5	4	3	4	3	4	2	3	3	5	2	3	67	4489
30	ต่ำ	3	4	1	4	5	5	4	4	4	4	3	4	3	3	2	1	3	4	2	4	67	4489
31	ต่ำ	3	4	2	5	5	2	4	4	5	3	5	3	3	2	2	2	3	4	2	3	66	4356
32	ต่ำ	3	4	4	2	2	4	2	1	5	3	2	5	3	3	3	3	4	4	4	5	66	4356
33	ต่ำ	3	3	2	4	3	2	5	5	4	3	3	4	3	3	3	3	3	4	2	4	66	4356
34	ต่ำ	3	4	1	5	4	3	3	4	5	4	2	2	4	5	1	1	3	5	1	5	65	4225
35	ต่ำ	4	4	2	4	4	3	3	4	3	4	3	3	3	3	2	2	3	4	2	4	64	4096
36	ต่ำ	3	4	3	4	4	2	3	4	4	4	3	3	3	3	3	2	2	4	2	3	63	3969
37	ต่ำ	3	4	2	4	4	3	4	4	3	4	3	4	3	3	2	2	2	4	3	2	63	3969
38	ต่ำ	4	3	1	4	3	2	3	4	4	5	4	2	3	4	3	2	3	3	4	2	63	3969
39	ต่ำ	4	4	1	4	4	3	3	3	4	4	2	4	3	3	1	2	3	4	3	4	63	3969
40	ต่ำ	3	4	1	4	4	4	4	4	4	4	1	4	3	4	1	1	3	4	2	2	61	3721
ΣX		150	164	99	163	162	136	148	156	169	163	130	149	137	138	100	104	132	163	106	155	2824	200976
ΣX ²		576	684	283	679	670	494	568	630	731	679	464	577	483	498	280	304	452	677	324	629		
S _t ²		0.34	0.29	0.95	0.37	0.35	0.79	0.51	0.54	0.42	0.37	1.04	0.55	0.34	0.55	0.75	0.84	0.41	0.32	1.08	0.71	11.51	

$\sum X = 2824$

$\sum S_t^2 = 1151$

$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_t}{S_t^2} \right\}$

$\frac{20}{20-1} \left\{ 1 - \frac{1151}{40.04} \right\} = 0.75$

$\sum X^2 = 200976$

$S_t^2 = 40.04$

ตาราง แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ค่า t-distribution	ผลการพิจารณา	ข้อที่	ค่า t-distribution	ผลการพิจารณา
1	1.97	คัดเลือกไว้	16	2.65	คัดเลือกไว้
2	2.78	คัดเลือกไว้	17	3.20	คัดเลือกไว้
3	1.77	คัดเลือกไว้	18	1.81	คัดเลือกไว้
4	0.98	-	19	2.53	คัดเลือกไว้
5	1.25	-	20	1.81	คัดเลือกไว้
6	1.90	คัดเลือกไว้	21	2.24	คัดเลือกไว้
7	1.86	คัดเลือกไว้	22	1.84	คัดเลือกไว้
8	2.67	คัดเลือกไว้	23	1.79	คัดเลือกไว้
9	1.03	-	24	1.67	-
10	0.63	-	25	1.68	-
11	3.14	คัดเลือกไว้	26	1.88	คัดเลือกไว้
12	0.92	-	27	2.61	คัดเลือกไว้
13	2.71	คัดเลือกไว้	28	3.06	คัดเลือกไว้
14	1.67	-	29	1.83	คัดเลือกไว้
15	3.47	คัดเลือกไว้	30	1.98	คัดเลือกไว้

ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ที่สมควรนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล มีค่า t-distribution เท่ากับ 1.75 ขึ้นไป ดังนั้นจึงได้คัดเลือกข้อทดสอบของแบบวัดเจตคติ ที่มีค่าอยู่ระหว่าง 1.79 – 3.47 และ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.73

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตารางแสดงคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา ก่อนเรียน ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
2. ตารางแสดงคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา หลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
3. ตารางแสดงคะแนนแบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ก่อนเรียน ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
4. ตารางแสดงคะแนนแบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา หลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ตารางที่ แสดงคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	เลขที่	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1	20	18	22	15	14
2	14	12	23	13	13
3	17	18	24	18	13
4	15	14	25	18	11
5	22	11	26	17	17
6	16	15	27	15	15
7	15	12	28	11	18
8	14	15	29	18	15
9	20	13	30	22	16
10	18	19	31	18	14
11	22	10	32	20	15
12	16	19	33	18	15
13	12	20	34	12	11
14	15	13	35	10	13
15	14	21	36	15	13
16	19	14	37	13	14
17	20	19	38	12	12
18	18	21	39	12	15
19	16	21	40	10	15
20	14	17	41	12	14
21	13	15	42	10	14
			N = 42	$\bar{X}_1 = 15.69$ S.D. ₁ = 3.38	$\bar{X}_2 = 15.07$ S.D. ₂ = 2.95

$$N_1=42 \quad \bar{X}_1=15.69 \quad S_1^2=11.44 \quad N_2=42 \quad \bar{X}_2=15.07 \quad S_2^2=8.70$$

ทดสอบความแปรปรวนของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

โดยใช้สูตร F-test

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2} \quad df_1 = n_1 - 1 \quad df_2 = n_2 - 1$$

แทนค่า

$$F = \frac{11.44}{8.70} = 0.76$$

ค่า F ที่คำนวณได้น้อยกว่าค่า F ที่เปิดจากราง ที่ระดับนัยสำคัญ .05 $df_1 = 41$ ค่าใกล้เคียงจากราง F คือ 42 และ 42 F มีค่า = 1.69 สรุปได้ว่า ความแปรปรวนของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากค่า F ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าค่า F ในตาราง หรือค่า F ที่ได้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้การทดสอบค่าที (t-test) ดังนี้

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}\right) \left(\frac{n_1 + n_2}{n_1 n_2}\right)}}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} &= \frac{15.69 - 15.07}{\sqrt{\left(\frac{(42-1)1.44 + (42-1)8.70}{42 + 42 - 2}\right) \left(\frac{42 + 42}{42 * 42}\right)}} \\ &= \frac{0.62}{\sqrt{\left(\frac{468.98 + 356.79}{82}\right) \left(\frac{84}{1764}\right)}} \\ &= \frac{0.62}{\sqrt{(10.07)(0.05)}} \\ &= \frac{0.62}{0.68} \\ &= 0.91 \end{aligned}$$

เปิดตาราง t ที่ $df = 42+42-2 = 82$ ได้ค่า $t = 1.666$ ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าที่คำนวณได้ แสดงว่าค่าเฉลี่ยของ ทั้ง 2 กลุ่มนั้น ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ สรุปได้ว่า ความเฉลี่ยของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของ ทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ตารางที่ แสดงคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	เลขที่	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1	27	24	22	30	28
2	29	22	23	25	28
3	30	22	24	30	30
4	25	26	25	26	25
5	31	28	26	24	26
6	28	31	27	24	23
7	23	20	28	30	22
8	25	21	29	25	23
9	23	22	30	26	24
10	32	24	31	30	27
11	25	28	32	30	24
12	27	22	33	25	25
13	28	24	34	30	24
14	25	20	35	24	25
15	25	23	36	28	26
16	23	24	37	25	23
17	25	28	38	25	20
18	28	24	39	33	22
19	20	32	40	30	25
20	24	27	41	32	27
21	25	30	42	30	28
			N = 42	$\bar{X}_1 = 26.86$ S.D. ₁ = 3.02	$\bar{X}_2 = 24.86$ S.D. ₂ = 2.98

$$N_1 = 42 \quad \bar{X}_1 = 26.86 \quad S_1^2 = 9.10 \quad N_2 = 42 \quad \bar{X}_2 = 24.86 \quad S_2^2 = 8.88$$

ทดสอบความแปรปรวนของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร F-test

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2} \quad df_1 = n_1 - 1 \quad df_2 = n_2 - 1$$

แทนค่า $F = \frac{9.10}{8.88} = 0.97$

ค่า F ที่คำนวณได้น้อยกว่าค่า F ที่เปิดจากตาราง ที่ระดับนัยสำคัญ .05 $df_1 = 41$ ค่าใกล้เคียงจากตาราง F คือ 42 และ 42 F มีค่า = 1.69 สรุปได้ว่า ความแปรปรวนของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน หรือค่า F ที่ได้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คังนั้นผู้วิจัย จึงใช้การทดสอบค่าที (t-test) ดังนี้

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}\right)\left(\frac{n_1 + n_2}{n_1 n_2}\right)}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{26.86 - 24.86}{\sqrt{\left(\frac{(42-1)9.10 + (42-1)8.86}{42 + 42 - 2}\right)\left(\frac{42 + 42}{42 * 42}\right)}}$$

$$= \frac{2.00}{\sqrt{\left(\frac{373.14 + 363.14}{82}\right)\left(\frac{84}{1764}\right)}}$$

$$= \frac{2.00}{\sqrt{(8.98)(0.05)}}$$

$$= \frac{2.00}{0.64}$$

$$= 4.84$$

เปิดตาราง t ที่ $df = 82+82-2 = 82$ ได้ค่า $t = 1.666$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าที่คำนวณได้ แสดงว่าค่าเฉลี่ยของ ทั้ง 2 กลุ่มนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบร่วมมือ เทคนิคแบ่งกลุ่มคะแนนผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มทดลองสูงกว่าเรียนแบบปกติของกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง แสดงคะแนนของแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	เลขที่	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1	67	68	22	70	67
2	72	74	23	68	66
3	71	70	24	77	64
4	72	58	25	85	65
5	73	57	26	67	57
6	70	68	27	66	71
7	60	69	28	72	70
8	72	67	29	65	73
9	66	64	30	68	75
10	66	66	31	72	68
11	72	68	32	64	66
12	77	68	33	63	68
13	66	66	34	72	70
14	65	69	35	64	71
15	76	64	36	67	69
16	67	68	37	64	73
17	64	68	38	62	66
18	63	65	39	61	75
19	66	71	40	61	68
20	75	58	41	69	66
21	58	58	42	70	68
			N = 42	$\bar{X}_1 = 68.21$ S.D. ₁ = 5.35	$\bar{X}_2 = 67.14$ S.D. ₂ = 4.50

$$N_1 = 42 \quad \bar{X}_1 = 68.21 \quad S_1^2 = 28.66 \quad N_2 = 42 \quad \bar{X}_2 = 67.14 \quad S_2^2 = 20.22$$

ทดสอบความแปรปรวนของคะแนนแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร F-test

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2} \quad df_1 = n_1 - 1 \quad df_2 = n_2 - 1$$

แทนค่า $F = \frac{28.66}{20.22} = 1.42$

ค่า F ที่คำนวณได้น้อยกว่าค่า F ที่เปิดจากตาราง ที่ระดับนัยสำคัญ .05 $df_1 = 41$ $df_2 = 41$ ค่าใกล้เคียงจากตาราง F คือ 42 และ 41 F มีค่า = 1.69 สรุปได้ว่า ความแปรปรวนของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน หรือค่า F ที่ได้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผู้วิจัย จึงใช้การทดสอบค่าที (t-test) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}\right)\left(\frac{n_1 + n_2}{n_1 n_2}\right)}}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} &= \frac{68.21 - 67.14}{\sqrt{\left(\frac{(42-1)28.66 + (42-1)20.22}{42 + 42 - 2}\right)\left(\frac{42 + 42}{42 * 42}\right)}} \\ &= \frac{1.07}{\sqrt{\left(\frac{1175.07 + 829.14}{82}\right)\left(\frac{84}{1764}\right)}} \\ &= \frac{1.07}{\sqrt{(24.44)(0.05)}} \\ &= \frac{1.07}{1.08} \\ &= 0.99 \end{aligned}$$

เปิดตาราง t ที่ $df = 42 + 42 - 2 = 82$ ได้ค่า $t = 1.666$ ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าที่คำนวณได้

สรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนของแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ แสดงคะแนนแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา หลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	เลขที่	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1	68	66	22	70	68
2	71	76	23	71	61
3	69	75	24	73	69
4	72	66	25	82	69
5	75	63	26	68	59
6	67	74	27	64	73
7	76	72	28	72	78
8	66	75	29	73	75
9	63	74	30	72	68
10	89	72	31	76	66
11	80	74	32	79	64
12	71	72	33	65	68
13	73	74	34	69	68
14	72	70	35	75	68
15	72	73	36	77	71
16	65	74	37	64	65
17	73	74	38	70	66
18	73	69	39	63	69
19	74	69	40	71	67
20	78	54	41	71	72
21	69	56	42	69	68
			N = 42	$\bar{X}_1 = 71.67$ S.D. ₁ = 5.29	$\bar{X}_2 = 69.14$ S.D. ₂ = 5.28

$$N_1=42 \quad \bar{X}_1 = 71.67 \quad S_1^2 = 27.98 \quad N_2=42 \quad \bar{X}_2 = 69.14 \quad S_2^2 = 27.83$$

ทดสอบความแปรปรวนของคะแนนแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร F-test

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2} \quad df_1 = n_1 - 1 \quad df_2 = n_2 - 1$$

แทนค่า

$$F = \frac{27.98}{27.83} = 1.01$$

ค่า F ที่คำนวณได้น้อยกว่าค่า F ที่เปิดจากราง ที่ระดับนัยสำคัญ .05 $df_1 = 41$ $df_2 = 41$ ค่าใกล้เคียงจาก ตาราง F คือ 42 และ 41 F มีค่า = 1.69 สรุปได้ว่า ความแปรปรวนของคะแนนแบบวัดเจตคติต่อวิชา สังคมศึกษา ทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน หรือค่า F ที่ได้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้การทดสอบ ค่าที่ (t-test) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}\right)\left(\frac{n_1 + n_2}{n_1 n_2}\right)}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{71.68 - 69.14}{\sqrt{\left(\frac{(42-1)27.98 + (42-1)27.83}{42 + 42 - 2}\right)\left(\frac{42 + 42}{42 * 42}\right)}}$$

$$= \frac{2.54}{\sqrt{\left(\frac{1147.18 + 1141.03}{82}\right)\left(\frac{84}{1764}\right)}}$$

$$= \frac{2.54}{\sqrt{(27.91)(0.05)}}$$

$$= \frac{2.54}{1.18}$$

$$= 2.15$$

เปิดตาราง t ที่ $df = 42+42-2 = 82$ ได้ค่า $t = 1.666$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าที่คำนวณได้

สรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนของแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา หลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือ เทคนิคคณะกรรมการผู้สูงศักดิ์ด้วยวิธีสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ภาคผนวก ก

แผนการสอนแบบร่วมมือ เทคนิคแบ่งกลุ่มกระดาษผลสัมฤทธิ์

แผนการสอนที่ 1

เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิชา ประเทศของเรา 3 ๘ 204

เวลา 3 คาบ

1. สาระสำคัญ

การเลือกทำเลที่ตั้งเหมาะสม ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ การมีผู้นำที่มีความสามารถ และเข้มแข็ง ทำให้การสร้างอาณาจักรอยุธยาประสบความสำเร็จและเจริญรุ่งเรือง เป็นเวลานานถึง 417 ปี

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจประวัติความเป็นมาของอาณาจักรอยุธยา

2.2 จุดประสงค์นำทาง

2.2.1 บอกสภาพทั่วไปของชุมชน บริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้

2.2.2 วิเคราะห์ปัจจัยเกื้อหนุนในการก่อตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีได้

2.2.3 อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสถาปนา การสร้างความมั่นคงแก่อาณาจักรอยุธยาได้

2.2.4 บอกรายนาม ลำดับพระราชวงศ์ และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์องค์สำคัญของอาณาจักรอยุธยาได้

3. เนื้อหาสาระ

1. สภาพชุมชนต่าง ๆ บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

2. ปัจจัยเกื้อหนุนการสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

3. บทบาทของพระมหากษัตริย์ในการสถาปนา การสร้างความมั่นคงแก่อาณาจักรอยุธยา

4. รายนาม ลำดับพระราชวงศ์และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์องค์สำคัญของอยุธยา

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเสนอเนื้อหา

1. ครูนำภาพวัดไชยวัฒนารามให้นักเรียนดู และร่วมกันตอบคำถามตามหัวข้อต่อไปนี้

- เป็นภาพเกี่ยวกับอะไร

- อยู่ในจังหวัดใด

- บอกเรื่องราวเกี่ยวกับอะไรบ้าง

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นให้เห็นความสำคัญของการสร้างอยุธยาเป็นราชธานี

2. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความเป็นมาของอาณาจักรอยุธยา

3. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ตามที่ได้แบ่ง และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบไว้แล้ว

ล่วงหน้า เพื่อร่วมกิจกรรมที่ครูจัดให้ ครูแจกซองกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสมาชิกในกลุ่มจับคู่กันตามความสมัครใจ แล้วจับฉลากเพื่อศึกษาตามใบความรู้ ดังนี้

- สมาชิกคู่ที่จับฉลากได้ชุดที่ 1 ของกลุ่ม ศึกษาเรื่อง สภาพทั่วไปของชุมชนบริเวณกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา
- สมาชิกคู่ที่จับฉลากได้ชุดที่ 2 ของกลุ่ม ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเกื้อหนุนในการก่อตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี
- สมาชิกคู่ที่จับฉลากได้ชุดที่ 3 ของกลุ่ม ศึกษาเรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสถาปนา การสร้างความมั่นคงแก่อาณาจักรอยุธยา ราชนาม ลำดับพระราชวงศ์ และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์องค์สำคัญของอาณาจักรอยุธยา

ขั้นศึกษาเป็นกลุ่ม

4. สมาชิกแต่ละคู่ร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่รับมอบหมาย จนเกิดความรู้ความเข้าใจแล้ว จึงร่วมกันสรุปกรอบความคิดเป็นผังมโนทัศน์ แล้วนำเสนอผลงานให้ครูตรวจสอบ นำเสนอผังมโนทัศน์ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ได้ศึกษา ร่วมกันอภิปราย ชักถาม และแสดงความคิดเห็น เมื่อเสร็จกิจกรรมในหัวข้อของตนเองแล้ว เปลี่ยนให้เพื่อนสมาชิกได้อธิบายในเรื่องที่รับมอบหมาย จนครบทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ให้เพื่อสมาชิกทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ

5. สมาชิกทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 1.1 และใบงานที่ 1.2 ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน เมื่อจบแต่ละหัวข้อให้นักเรียนเวียนสลับหน้าที่กัน เมื่อทำงานเสร็จแล้วทุกหัวข้อ รับใบเฉลยใบงาน และร่วมกันตรวจคำตอบ

ขั้นทดสอบย่อย

6. ทำแบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ เรื่องการสถาปนากรุงศรีอยุธยา เป็นรายบุคคล และตรวจคะแนน

ขั้นคะแนนพัฒนาการของกลุ่ม

7. คะแนนพัฒนาการของกลุ่มเป็นคะแนนที่ได้จากการนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยของคะแนน ค่าเฉลี่ยที่ได้ของแต่ละกลุ่มเป็นคะแนนของสมาชิกในกลุ่มนั้น ๆ โดยนักเรียนแต่ละคนในกลุ่ม ได้คะแนนปรับปรุงเท่ากัน

ขั้นให้รางวัล

8. กลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุด จะได้รับเกียรติบัตรกลุ่มดีเด่น

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ภาพวัดไชยวัฒนาราม

5.2 ใบความรู้ที่ 1.1 เรื่อง ชุมชนไทยก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา และปัจจัยเกื้อหนุนการสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

5.3 ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ชุมชนไทยก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา และปัจจัยเกื้อหนุนการสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

5.4 ใบความรู้ที่ 1.2 เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ในการสถาปนา สร้างความมั่นคงให้อาณาจักร และลำดับพระราชวงศ์ พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์องค์สำคัญแห่งอาณาจักรอยุธยา

5.5 ใบงานที่ 1.2 เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ในการสถาปนา สร้างความมั่นคงให้อาณาจักร และลำดับพระราชวงศ์ พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์องค์สำคัญแห่งอาณาจักรอยุธยา

5.6. หนังสือแบบเรียน ส. 204 ประเทศของเรา 3 ทุกสำนักพิมพ์

6. การวัดและประเมินผล

6.1 วิธีวัด

- แบบทดสอบ 10 ข้อ
- การทำงานกลุ่ม

6.2 เครื่องมือวัดและประเมินผล

- แบบทดสอบ 10 ข้อ
- แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

6.3 เกณฑ์การประเมินผล

- ด้านการวัดผลสัมฤทธิ์แบบทดสอบผ่านเกณฑ์ 50%
- คะแนนปรับปรุง ได้จากคะแนนรายบุคคลรวมกันทั้งกลุ่ม แล้วเฉลี่ยเป็นคะแนน กลุ่ม

นำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ได้เป็นคะแนนปรับปรุงที่บวกเพิ่มให้กับทุกคนในกลุ่ม

คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม (คิดเป็นร้อยละจากคะแนนเต็ม)	คะแนนบวกเพิ่มพิเศษ
80-100%	4
70-79%	3
60-69%	2
50-59%	1

- รางวัลพิเศษสำหรับกลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุด โดยไม่มีสมาชิกคนใดมีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 กลุ่มนั้นจะได้รับเกียรติบัตรดีเด่นในวิชา ส.204 เรื่องนั้น

บันทึกผลหลังสอน

.....

ลงชื่อผู้สอน.....

(.....)

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม

คำสั่ง ให้สมาชิกทุกคนร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ และเปลี่ยนกันทำหน้าที่เมื่อขึ้นหัวข้อใหม่ มีดังนี้

คนที่ 1 อ่านคำสั่ง และคำถามในกิจกรรมที่ครูแจกให้ โดยตีความ ขยายความให้สมาชิกทุกคนเข้าใจตรงกัน

คนที่ 2 บันทึกสาระสำคัญ จากข้อสรุปของสมาชิกในกลุ่มตามลำดับขั้นตอน

คนที่ 3 ค้นหาคำตอบ โดยสมาชิกในกลุ่ม ร่วมกันระดมความคิดเห็น และสรุปคำตอบเป็นของกลุ่ม

คนที่ 4 ตรวจสอบ ความเข้าใจ และการให้ความร่วมมือสมาชิกในกลุ่ม พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลให้สมาชิกเข้าใจตรงกัน

คนที่ 5 กระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่ม ทำให้งานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด

คนที่ 6 ประสานงานในการทำงานกลุ่ม เพื่ออำนวยความสะดวก และรวบรวมข้อคิดเห็นของสมาชิก เพื่อให้มีความรู้ และความเข้าใจที่ตรงกัน

คำแนะนำการเรียน

เรื่อง การสถาปนากรุงศรีอยุธยา

เมื่อนักเรียนเปิดซอง จะพบเอกสารต่อไปนี้

- ◆ คำสั่งกำหนดบทบาทหน้าที่ที่นักเรียนต้องปฏิบัติในการทำงานกลุ่ม
- ◆ ให้นักเรียนในกลุ่มจำนวน 6 คน แบ่งกลุ่มย่อย เป็น 3 กลุ่ม
กลุ่มละ 2 คน
- ◆ คำสั่งกิจกรรมการเรียน ของสมาชิกกลุ่ม มีจำนวน 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 ศึกษาสภาพทั่วไปของชุมชนบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างก่อนการ
สถาปนา อาณาจักรอยุธยา

ชุดที่ 2 ศึกษาปัจจัยเกื้อหนุนในการก่อตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

ชุดที่ 3 ศึกษาบทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสถาปนา การสร้างความมั่นคง
แก่อาณาจักรอยุธยา ราชนาม ลำดับพระราชวงศ์ และพระราชกรณียกิจ
ของพระมหากษัตริย์องค์สำคัญของอาณาจักรอยุธยา

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 1

เรื่อง : สภาพชุมชนก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยาบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง

จุดประสงค์นำทาง 1. บอกสภาพทั่วไปของชุมชนบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 1 จำนวน 2 คน

1. ให้สมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 1 ศึกษาใบความรู้ที่ 1.1 เรื่อง สภาพชุมชนก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง คืออาณาจักรสุพรรณภูมิ และอาณาจักรละโว้ ใช้เวลา 10 นาที
2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 1 จะต้องศึกษา มีดังนี้
 - ประวัติความเป็นมาของอาณาจักร
 - ศูนย์กลางของอาณาจักร (ในปัจจุบัน)อยู่ที่ไหน
 - พัฒนาการของอาณาจักร และความสัมพันธ์กับอยุธยา
 - มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านใด
3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 1 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจตรงกันแล้วสรุปเป็นผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง ใช้เวลา 10 นาที
4. นำเสนอผังมโนทัศน์แก่เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา ร่วมกันอภิปราย ชักถามจนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ ใช้เวลา 10 นาที
5. เมื่อจบกิจกรรมของตนแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ตนเองได้รับผิดชอบ ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องตามหัวข้อที่กำหนดไว้
6. จากนั้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 1.1 และ ใบงานที่ 1.2 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครู เพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 2

หัวข้อ : ปักจ้ยเกือหนุนในการสถาปนากรุงศรีอยุธยา

จุดประสงค์นำทาง 2. วิเคราะห์ปักจ้ยเกือหนุนในการก่อตั้งกุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีได้

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่มชุดที่ 2 จำนวน 2 คน

1. ให้สมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 2 ศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 1.1 เรื่อง ปักจ้ยเกือหนุนในการก่อตั้งกุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ใช้เวลา 10 นาที
2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 2 จะต้องศึกษา มีดังนี้
 - สภาพภูมิศาสตร์
 - ทำเลที่ตั้ง
 - อำนาจทางการเมือง
3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 2 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจตรงกันแล้วสรุปเป็นผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง ใช้เวลา 10 นาที
4. นำเสนอผังมโนทัศน์แก่เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา ร่วมกันอภิปราย ชักถามจนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ ใช้เวลา 10 นาที
5. เมื่อจบกิจกรรมของตนแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ตนเองได้รับผิดชอบ ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องตามหัวข้อที่กำหนดไว้
6. จากนั้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 1.1 และ ใบงานที่ 1.2 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครูเพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 3

หัวข้อ : เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสถาปนาและสร้างความมั่นคง
แก่อาณาจักรอยุธยาได้ และรายนาม ลำดับพระราชวงศ์และพระราชกรณียกิจของ
พระมหากษัตริย์องค์สำคัญของอาณาจักรอยุธยาได้

จุดประสงค์นำทาง : 3. อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสถาปนาและสร้างความ
มั่นคงแก่อาณาจักรอยุธยาได้

4. บอกรายนาม ลำดับพระราชวงศ์ และพระราชกรณียกิจของ

พระมหากษัตริย์องค์สำคัญของอาณาจักรอยุธยาได้

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 3 จำนวน 2 คน

1. ให้สมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 3 ศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 1.2 เรื่อง บทบาทที่มีต่อการสถาปนา การ
สร้างความมั่นคงแก่อาณาจักรอยุธยา รายนาม ลำดับพระราชวงศ์และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์
องค์สำคัญของอาณาจักรอยุธยา ใช้เวลา 15 นาที

2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 3 จะต้องศึกษา มีดังนี้

- บทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสถาปนา และสร้างความมั่นคงแก่อาณาจักร
- ลำดับราชวงศ์
- รายนาม
- พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม ชุดที่ 3 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจตรงกันแล้ว
สรุปเป็นผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง ใช้เวลา 10 นาที

4. นำเสนอผังมโนทัศน์แก่เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา ร่วมกันอภิปราย ชักถาม
จนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ
ใช้เวลา 10 นาที

5. เมื่อจบกิจกรรมของตนแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ตนเอง
ได้รับผิดชอบ ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องตามหัวข้อที่กำหนดไว้

6. จากนั้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 1.1 และ ใบงานที่ 1.2 ตาม
บทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครู เพื่อตรวจงาน
ใช้เวลา 10 นาที

ใบความรู้ที่ 1.1

เรื่อง ชุมชนไทยก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา และปัจจัยเกื้อหนุน การก่อตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

จุดประสงค์นำทาง 1. บอกสภาพทั่วไปของชุมชนบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้

2. วิเคราะห์ปัจจัยเกื้อหนุนในการก่อตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีได้

คำสั่ง ให้สมาชิกในกลุ่ม ชุดที่ 1 ช่วยกันอ่าน และศึกษารายละเอียดดังนี้

ชุมชนไทยก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

พุทธศตวรรษที่ 12 – 16 ชุมชนเมืองที่พัฒนาขึ้นมาในบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง จัดเป็นชุมชนเบ็ดเสร็จ คือมีองค์ประกอบสมบูรณ์ทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ ศาสนา ความเชื่อ ลักษณะเมืองเป็นอิสระทุกเมือง สามารถใช้แม่น้ำเป็นเส้นทางติดต่อระหว่างชุมชนด้วยกัน และติดต่อทางชายทะเล ชุมชนเมืองสำคัญมีดังนี้

1. แคว้นสุพรรณภูมิ (พรณทุม, พันธุมบุรี, สุวรรณปุระ) พุทธศตวรรษที่ 11 – 16 ศูนย์กลางความเจริญอยู่ที่เมืองอู่ทอง (จังหวัดสุพรรณบุรี) มีการค้นพบโบราณวัตถุมากมาย เป็นศิลปสมัยทวารวดี แคว้นสุพรรณภูมิมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยาตอนต้น จนมีความเชื่อว่าน่าจะเป็นเมืองเดิมของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) สืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์ไชยปราการ ซึ่งเป็นราชวงศ์ทางเหนือ (แม่น้ำเจ้าพระยาตอนบน) ซึ่งอพยพมาจากสุพรรณภูมิ เมืองอู่ทองไปสร้างเมืองใหม่ที่อยุธยาเพราะเกิดโรคระบาด ตามแนวคิดของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ

2. แคว้นละโว้ พงสาวดารเหนือกล่าวว่า พระยาภาวพรณดิศราช เจ้าเมืองนครปฐม ให้ไปสร้างเมืองละโว้ขึ้นในปี พ.ศ. 1002 เมืองละโว้เจริญรุ่งเรืองตามลำดับ ต่อมาพระนารายณ์(โอรสพระเจ้าจันทไชติ) ได้ทรงสร้างพระปรางค์เมืองละโว้ (จังหวัดลพบุรี) เป็นศิลปกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากเขมร พุทธศตวรรษที่ 17 สถาปัตยกรรมเปลี่ยนไป แม่น้ำลพบุรีแปรสภาพ ทำให้พระมหากษัตริย์ที่ปกครองเมืองละโว้ขณะนั้น ต้องย้ายเมืองใหม่ที่ อโยธยา บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง แต่เมืองละโว้ ยังคงความสำคัญเป็นศูนย์กลางศาสนา และศิลปวิทยาการ

คำสั่งให้สมาชิกในกลุ่ม ชุดที่ 2 ช่วยกันอ่าน และศึกษารายละเอียดดังนี้

การสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

ปลายพุทธศตวรรษที่ 19 สมัยอโยธยา มีเมืองสำคัญ 3 เมือง เมืองลพบุรี สุพรรณบุรี อโยธยา ทั้งสามเมืองเกิดก่อนปลายพุทธศตวรรษราว 19 ประมาณ พ.ศ. 1984 เป็นช่วงให้รวมเมืองใหญ่ 3 เมือง เป็นอาณาจักรสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) เป็นผู้สถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีเมื่อวันศุกร์ ขึ้น 6 ค่ำ เดือน 5 ปีชวด พ.ศ. 1893 นามว่า “กรุงเทพทวารวดีศรีอยุธยา” ตั้งอยู่บริเวณหนองโสน (บึงพระราม) มีแม่น้ำล้อมรอบ 3 สาย คือแม่น้ำป่าสัก ลพบุรี แม่น้ำเจ้าพระยา สำหรับเมืองสุพรรณบุรี ยังคงมีความสำคัญ แต่งตั้งขุนนางผู้ใหญ่ไปทำการปกครอง

ปัจจัยเกื้อหนุนการก่อตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

สถานที่ตั้งของกรุงศรีอยุธยา คือที่หนองโสน (บึงพระราม) เป็นทำเลที่เหมาะสมปัจจัยสำคัญที่ทำให้การสถาปนากรุงศรีอยุธยาประสบผลสำเร็จ และมั่นคง เพราะสาเหตุดังนี้

1. พระปรีชาสามารถของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 มีสัมพันธไมตรีกับอาณาจักรใกล้เคียง
2. ทำเลที่ตั้งมีความเหมาะสมมีพื้นที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตร ประชาชนลี้ภัยหลมาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนมากมาย เพิ่มพื้นฐานทางด้านกำลังคน
3. การคมนาคมสะดวกมีแม่น้ำล้อมรอบ มีลักษณะเป็นคูเมืองล้อมรอบ เชื่อมต่อกันใกล้ปากอ่าวไทย ในการติดต่อค้าขาย ทางทะเล และดินแดนอื่น ๆ กลายเป็นดินแดนเบื้องหลังเมืองท่า
4. อาณาจักรอยุธยาตั้งมั่นขึ้นมาในขณะที่อาณาจักรสุโขทัยอ่อนแอ และอาณาจักรขอมได้เสื่อมอำนาจลง ทำให้กรุงศรีอยุธยาเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาเรื่อย ๆ และผูกมิตรไมตรีกับเพื่อนบ้านใกล้เคียง ทำให้อาณาจักรอยุธยารุ่งเรืองเป็นอาณาจักรที่เข้มแข็ง
5. กรุงศรีอยุธยามีลักษณะเหมือนเกาะมีแม่น้ำ 3 สายไหลผ่านล้อมรอบราชธานี
 - 5.1 แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านทางทิศตะวันตกและทิศใต้
 - 5.2 แม่น้ำลพบุรี ไหลผ่านทางทิศเหนือ
 - 5.3 แม่น้ำป่าสักไหลผ่านทางทิศตะวันออก
6. มีลักษณะคูเมืองล้อมรอบเหมาะสมทางยุทธศาสตร์ เมื่อถึงฤดูฝนน้ำหลากเข้าศึกไม่สามารถล้อมเมืองได้

ใบความรู้ที่ 1.2

เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสถาปนาและสร้างความมั่นคงแก่อาณาจักรอยุธยาได้

ลำดับพระราชวงศ์และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์องค์สำคัญของอาณาจักรอยุธยาได้

จุดประสงค์นำทาง

3. อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสถาปนาและสร้างความมั่นคงแก่อาณาจักรอยุธยาได้

4. ลำดับพระราชวงศ์และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์องค์สำคัญของอาณาจักรอยุธยาได้

คำสั่ง ให้สมาชิกในกลุ่ม ชุดที่ 3 ช่วยกันศึกษารายละเอียด ดังนี้

บทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสถาปนาและสร้างความมั่นคงแก่อาณาจักรอยุธยาได้

1. การขยายอำนาจไปสู่เขมร

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 โปรดให้ขุนหลวงพระจั่ว ยกทัพไปตีเขมร ได้นครธมเมืองหลวงของเขมรเป็นครั้งแรก และกวาดต้อนผู้คนมายังกรุงศรีอยุธยา และในสมัยของพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) ยกทัพไปตีเขมรได้อีก ทำให้เขมรต้องย้ายเมืองหลวงไปอยู่ที่อื่น และเสื่อมอำนาจลง ระยะเวลาที่ไทยมีปัญหาภายใน เขมรจะตั้งตัวเป็นอิสระ

2. การรวมอาณาจักรสุโขทัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา

- ใช้กำลังทหารเข้ารุกราน ในสมัยพระบรมราชาธิราชที่ 1 สุโขทัยตกเป็นประเทศราชของอยุธยา

- เข้าแทรกแซงกิจการภายใน ในสมัยสมเด็จพระอินทราชายกกำลังไปปราบจลาจล และสถาปนา

พระยาบาลเมืองเป็นพระมหาธรรมราชาที่ 4 ครองสุโขทัยในฐานะประเทศราชของอยุธยา

- สร้างความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ในสมัยสมเด็จพระอินทราชา โปรดให้อภิเษกสมรสพระราชธิดาของพระมหาธรรมราชาที่ 3 กับเจ้าสามพระยาพระโอรส ทำให้ทั้งสองอาณาจักรมีความสัมพันธ์กัน

3. การเป็นศูนย์อำนาจทางการเมืองของคนไทย มีอาณาเขตติดต่ออาณาจักรอื่น ๆ ดังนี้

ทิศตะวันออก ติดอาณาจักรเขมร ต่อมาเสื่อมอำนาจลง จึงเป็นประเทศราชของไทยสมัยพระเจ้าอยู่ทอง

ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ จดอาณาจักรล้านช้าง ลาว มีความสัมพันธ์ร่วมกันขจัดอิทธิพลของพม่า

ทิศเหนือ จดอาณาจักรล้านนา และสุโขทัย ทั้งสองอาณาจักรมีไมตรีต่อกันต่อต้านอยุธยา และตกเป็น

ประเทศราชของไทย

ทิศใต้ จดแคว้นนครศรีธรรมราช มลายู ปัตตานี ไทรบุรี มะละกา

ทิศตะวันตก จดอาณาจักรมอญ เมาะตะมะ ทวาย มะริด ตะนาวศรี หงสาวดี อาณาจักรพม่ามีความเข้ม

แข็ง แข่งชิงอำนาจเหนือมอญระหว่างไทยกับพม่า ทำให้บาดหมางกัน

ลำดับพระนามพระมหากษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา และพระราชกรณียกิจที่สำคัญ

กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีของไทยนานถึง 417 ปี มีพระมหากษัตริย์ปกครอง 34 พระองค์

มีราชวงศ์ปกครอง 5 ราชวงศ์

ราชวงศ์	พระนามกษัตริย์	พระราชกรณียกิจที่สำคัญ
อู่ทอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) 2. สมเด็จพระรามเมศวร (โอรสพระเจ้าอู่ทอง) 3. สมเด็จพระรามเมศวร 4. สมเด็จพระรามราชาธิราช 	สถาปนากรุงศรีอยุธยา การปกครองแบบจตุสดมภ์ ครองราชย์ 1 ปี ปล่อยให้ขุนหลวงพระจ้าว คืนกรรมได้ทำให้เขมรเป็นประเทศราช เกิดเหตุจวนวาย อันเชิญพระนครอินทรมารครองราชย์ แทน
สุพรรณภูมิ	<ol style="list-style-type: none"> 5. สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (ขุนหลวงพระจ้าว) 6. พระเจ้าทองจันทร์(โอรสพระบรมราชาธิราชที่ 1) 7. สมเด็จพระนครอินทราชาธิราช 8. สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2(เจ้าสามพระยา) 9. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ 10. สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 3 (อินทราชา) 11. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 12. สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 4 13. พระรัชฎาธิราช (ถูกปลงพระชนม์) 14. สมเด็จพระไชยราชา 15. พระยอดฟ้า(พระแก้วฟ้า) 16. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ(พระเจียรราชาหรือ พระเจ้าช้างเผือก 17. สมเด็จพระมหินทราชาธิราช 	<p>ให้พระรามเมศวรไปครองลพบุรี ครองราชย์ได้ 7 วันถูกสำเร็จโทษ มีโอรส 3 องค์ เจ้าชายพระยา,เจ้าชายพระยา,เจ้าสาม พระยา พระเชษฐาทั้ง 2 พระองค์สิ้นพระชนม์ โอรสเจ้าสามพระยา ปฏิรูปการปกครอง กำหนด ศักดินา พระโอรสสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ พระอนุชาต่างมารดาพระอินทราชา มีการติดต่อกับ ไปตุเกสครั้งแรกทรงปรึกษาสามารถในด้านอาหาร และศาสนา(สร้างพระศรีสรรเพชญ์หุ้มทองคำ) แต่ง ตำราพิชัยสงคราม พระโอรสพระรามาธิบดีที่ 2 เติมชื่ออาทิตยวงศ์ เป็นพระโอรสสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 4 ถูกปลง พระชนม์โดยพระไชยราชา เป็นพระอนุชาต่างมารดาสมเด็จพระบรมราชาธิราช ที่ 4 ทำสงครามกับพม่าเป็นครั้งแรก (พระเจ้าตะเบง เซเวตี้) โอรสพระไชยราชาธิราชกับท้าวศรีสุดาจันทร์ เป็นพระอนุชาพระไชยราชาธิราช มีเหตุการณ์ดังนี้ สงครามพระสุริโยทัยขาดคอช้าง, สงครามช้างเผือก โอรสสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ไทยตกเป็นของพม่า เสียดกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 พ.ศ.2112</p>

ราชวงศ์	พระนามกษัตริย์	พระราชกรณียกิจที่สำคัญ
สุโขทัย	18. สมเด็จพระมหาธรรมราชา 19. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช 20. สมเด็จพระเอกาทศรถ 21. พระศรีเสวภาคย์ 22. สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม 23. สมเด็จพระเชษฐาธิราช 24. สมเด็จพระอาทิตย์วงศ์	เป็นราชบุตรเขยพระมหาจักรพรรดิ มีพระมเหสีคือพระวิสุทธิกษัตริย์ พม่าแต่งตั้งให้เป็นเจ้าประเทศราช มีพระธิดา โอรสคังนี้คือ พระศุภรณเทวี,พระนเรศวร (พระองค์คำ)พระเอกาทศรถ (พระองค์ขาว) ทรงกอบกู้เอกราชได้ ขยายอาณาจักรมากมาย มีการติดต่อกับชาติตะวันตก(ฮอลันดา) มีโอรส 5 พระองค์คือ เจ้าฟ้าสุทัศน์, เจ้าฟ้าศรีเสวภาคย์, พระอินทราชา, พระศรีศิลป์, พระองค์ทอง ถูกลอบปลงพระชนม์ เป็นพระเชษฐาของพระศรีศิลป์ ทรงรอยพระพุทธรูปพระนริ สร้างมณฑป มีพระโอรส 2 พระองค์ พระเชษฐาธิราช, พระอาทิตย์วงศ์ ถูกลอบปลงพระชนม์ ถูกลอบปลงพระชนม์
ปราสาททอง	25. สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง 26. สมเด็จพระเจ้าฟ้าไชย 27. สมเด็จพระศรีสุธรรมราชา 28. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช 29. สมเด็จพระเพทราชา	มีพระโอรส 2 พระองค์คือ เจ้าฟ้าไชย,พระนารายณ์ ถูกลอบปลงพระชนม์ ถูกลอบปลงพระชนม์ ทรงพระปรีชาสามารถมาก มีความสัมพันธ์กับฝรั่งเศส ขุนนางผู้ใหญ่คบคิดกับขุนหลวงสรศักดิ์กำจัดเจ้าฟ้าอภัยทศ (โอรสสมเด็จพระนารายณ์มหาราช) ปราบภิเษกเป็นพระเพทราชา
บ้านพลูหลวง	30. พระศรีสรรเพชญ์ที่ 8 (พระเจ้าเสือ,เจ้าเสือ) 31. สมเด็จพระศรีสรรเพชญ์ที่ 9 (พระเจ้าท้ายสระ) 32. สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ 33 สมเด็จพระเจ้าอุทุมพร(ขุนหลวงหาวัด) 34.สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์(พระเอกทัศ)	ทรงโปรดกีฬา นิสัยคู่กัน มีพระโอรสคือ เจ้าฟ้าเพชร เจ้าฟ้าพร ทรงซัดคลองมหาชัยเชื่อมแม่น้ำแม่กลองกับแม่น้ำท่าจีน ค้าขายกับต่างประเทศมีความเจริญดี มีพระโอรสคือ เจ้าฟ้าอภัย,เจ้าฟ้าปรเมศร์ มีความเจริญทางด้านศาสนา ค้าขายกับต่างประเทศ กวีมอบราชสมบัติให้เจ้าฟ้าเอกทัศ ทรงออกบวช การค้าขายกับต่างประเทศเจริญรุ่งเรืองมาก และ ปี พ.ศ.2310 ศึกกรุงศรีอยุธยาแก่พม่าครั้งที่ 2

ใบงานที่ 1.1

เรื่อง ชุมชนไทยก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา และปัจจัยเกื้อหนุน

การก่อตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

คำสั่ง ให้นักเรียนโยงข้อความใน

ด้านซ้ายกับขวาให้สัมพันธ์กัน

ชุมชนเมืองเบ็ดเสร็จ

เมืองศูนย์กลางทางวัฒนธรรม

แคว้นละโว้

แม่น้ำเจ้าพระยา

แม่น้ำที่มีความสำคัญ
ที่สุดในการคมนาคม

เมืองที่สมบูรณ์ทั้งด้าน
การปกครอง เศรษฐกิจ

แม่น้ำที่แปรสภาพ

เจ้าเมืองนครปฐม

พระยาภาววรรณศิราช

หนองโสน

การสถาปนากรุงศรีอยุธยา

แม่น้ำลพบุรี

พื้นฐานทางด้านยุทธศาสตร์

แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี
แม่น้ำเจ้าพระยา

สุพรรณบุรี

ความสำคัญต่อพื้นฐาน
เศรษฐกิจ

ลักษณะภูมิประเทศ
เป็นที่ราบลุ่ม

แคว้นสุพรรณภูมิ

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสถาปนาและสร้างความมั่นคงแก่อาณาจักรอยุธยาได้
ลำดับพระราชวงศ์และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์องค์สำคัญของอาณาจักรอยุธยาได้

จุดประสงค์นำทาง

- 3. อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสถาปนาและสร้างความมั่นคงแก่อาณาจักรอยุธยาได้
- 4. ลำดับพระราชวงศ์และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์องค์สำคัญของอาณาจักรอยุธยาได้

กิจกรรมที่ 1

คำสั่ง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้ได้ใจความสมบูรณ์

- 1. อาณาจักรสุโขทัยถูกรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยาในสมัย.....
- 2. อยุธยาเสียดินแดนให้แก่พม่าในรัชสมัยของสมเด็จพระมหาธรรมราชาตรงกับกษัตริย์พม่าคือ.....
- 3. อยุธยาตกเป็นประเทศราชของพม่าอยู่ 15 ปี ผู้ประกาศอิสรภาพเมื่อ พ.ศ.2127คือใคร.....
- 4. กษัตริย์ของกรุงศรีอยุธยาพระองค์ใดที่สามารถขยายอาณาเขตออกไปได้กว้างขวางมากที่สุด.....
- 5. สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงมีพระราชกรณียกิจใดที่เป็นประโยชน์มากทางด้านเศรษฐกิจของกรุงศรีอยุธยา.....
- 6. ฝรั่งเศสเข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับอยุธยาด้วยจุดประสงค์ใด.....
- 7. เพราะเหตุใดพระศรีสรรเพชญ์ที่ 8 จึงได้พระนามว่าพระเจ้าเสือ.....
- 8. กลองมหาชัยเชื่อมแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลองขุดขึ้นในสมัยใด.....
- 9. กวีเอกที่มีชื่อเสียงมากในสมัยของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ คือ.....
- 10. อยุธยาสามารถยึดนครธมศูนย์กลางการเมืองการปกครองของเขมรได้ในสมัย.....
- 11. วิธีการใดในการรวมอาณาจักรสุโขทัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา.....
- 12. พระมหากษัตริย์ของอยุธยาพระองค์ใดที่ไม่ผ่านพระราชพิธีปราบดาภิเษก.....

กิจกรรมที่ 2

คำสั่ง ให้นักเรียนนำข้อความที่กำหนดให้เขียนลงในตาราง

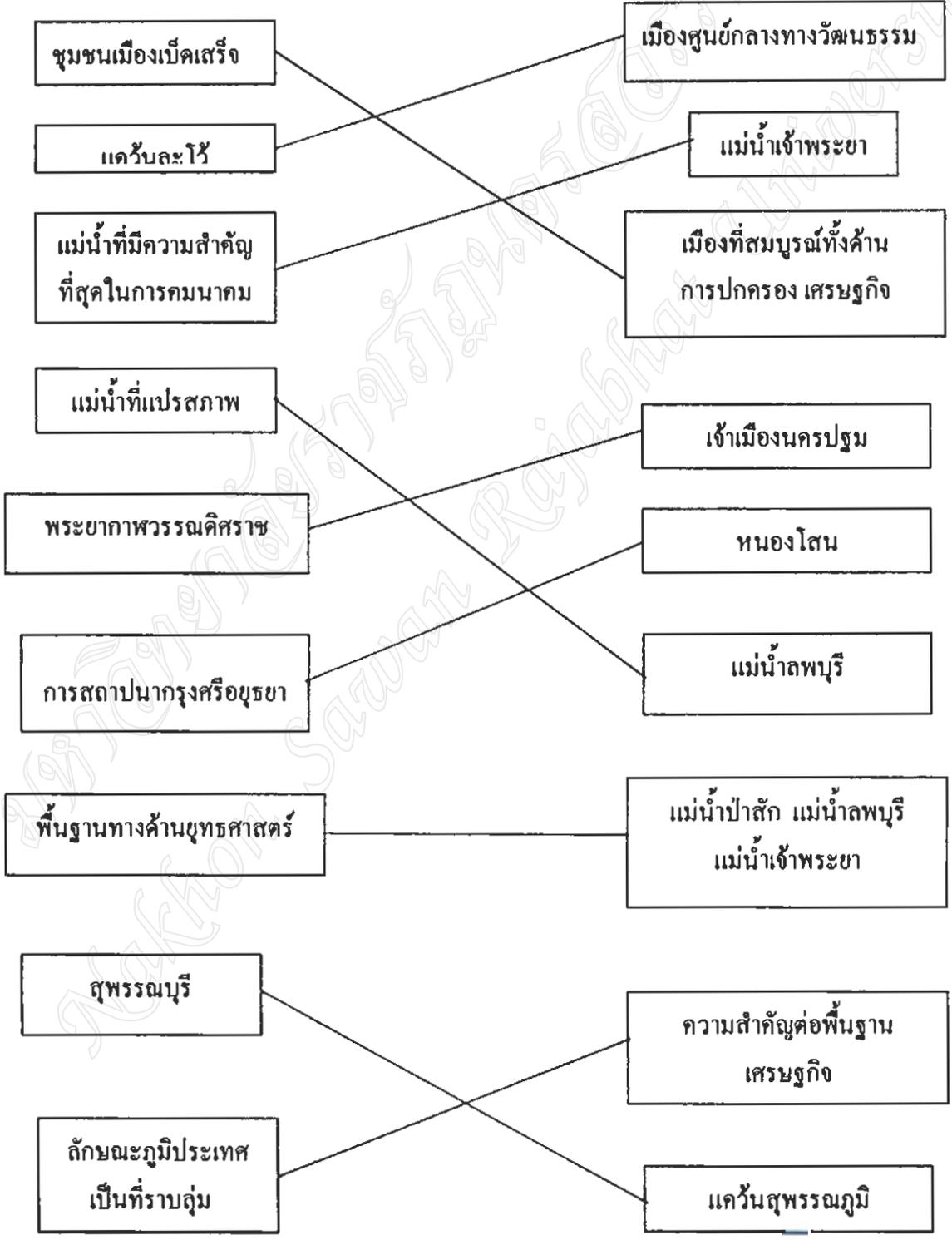
บ้านพลูหลวง สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 สุพรรณภูมิ สุโขทัย อุทองหรือเชียงราย ปราสาททอง
 สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนารายณ์ สถาปนากรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระเพทราชา
 สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ขจัดอิทธิพลชาติตะวันตก ปฏิรูปการปกครอง
 สร้างสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ กอบกู้อิสรภาพและสร้างความมั่นคงให้อาณาจักร

ราชวงศ์	กษัตริย์สำคัญ	ผลงานที่สำคัญ
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

ใบเฉลยใบงานที่ 1.1

เรื่อง ชุมชนไทยก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา และปัจจัยเกื้อหนุน
การก่อตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

คำสั่ง โยงข้อความใน ด้านซ้ายกับขวาให้สัมพันธ์กัน

ใบเลดยใบงานที่ 1.2

เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสถาปนาและสร้างความมั่นคงแก่อาณาจักรอยุธยาได้
ลำดับพระราชวงศ์และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์องค์สำคัญของอาณาจักร
อยุธยาได้

จุดประสงค์นำทาง

- อธิบายบทบาทของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อการสถาปนาและสร้างความมั่นคงแก่อาณาจักรอยุธยาได้
- ลำดับพระราชวงศ์และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์องค์สำคัญของอาณาจักรอยุธยาได้

กิจกรรมที่ 1

คำสั่ง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้ได้ใจความสมบูรณ์

- อาณาจักรสุโขทัยถูกรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยาในสมัย...สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2
- อยุธยาเสียดินแดนให้แก่พม่าในสมัยของสมเด็จพระมหินทราธิราชตรงกับกษัตริย์พม่าคือพระเจ้าบุเรงนอง
- อยุธยาตกเป็นประเทศราชของพม่าอยู่ 15 ปี ผู้ประกาศอิสรภาพเมื่อ พ.ศ.2127คือ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- กษัตริย์ของกรุงศรีอยุธยาพระองค์ใดที่สามารถขยายอาณาเขตออกไปได้กว้างขวางมากที่สุด สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงมีพระราชกรณียกิจใดที่เป็นประโยชน์มากทางด้านเศรษฐกิจของกรุงศรีอยุธยาเจริญสัมพันธไมตรีกับชาติตะวันตก ทำให้สามารถทำการค้าขายได้ดี
- ฝรั่งเศสเข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับอยุธยาด้วยจุดประสงค์ใด เผยแผ่ศาสนาคริสต์
- เพราะเหตุใดพระศรีสรรเพชญ์ที่ 8 จึงได้พระนามว่าพระเจ้าเสือ.....อุปนิสัยขี้คัน ขอบกล้าสัตว์..
- คลองมหาชัยเชื่อมแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลองขุดขึ้นในสมัยใด...สมเด็จพระศรีสรรเพชญ์ที่ 9
- กวีเอกที่มีชื่อเสียงมากในสมัยของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ คือ...เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ เจ้าฟ้ากุ้ง
- อยุธยาสามารถยึดนครธมศูนย์กลางการเมืองการปกครองของเขมรได้ในสมัย พระรามาธิบดี
- วิธีการใดในการรวมอาณาจักรสุโขทัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา...ส่งพระรามาธิบดีพระราชโอรสไปปกครองเมืองพิษณุโลกดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือรวมทั้งสุโขทัยด้วย
- พระมหากษัตริย์ของอยุธยาพระองค์ใดที่ไม่ผ่านพระราชพิธีปราบดาภิเษก...สมเด็จพระรามาธิบดี เพราะครองราชย์ครั้งแรกต่อจากพระราชบิดาคือพระเจ้าอู่ทอง

กิจกรรมที่ 2

คำสั่ง นำข้อความที่กำหนดให้เขียนลงในตาราง

บ้านพลุหลวง สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 สุพรรณภูมิ สุโขทัย อุทองหรือเชียงราว ปราสาททอง
 สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนารายณ์ สถาปนากรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระเพทราชา
 สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ขจัดอิทธิพลชาติตะวันตก ปฏิรูปการปกครอง
 สร้างสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ กอบกู้อิสรภาพและสร้างความมั่นคงให้อาณาจักร

ราชวงศ์	กษัตริย์สำคัญ	ผลงานที่สำคัญ
1. อุทอง	สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1	สถาปนากรุงศรีอยุธยา
2. สุพรรณภูมิ	สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ	ปฏิรูปการปกครอง
3. สุโขทัย	สมเด็จพระนเรศวรมหาราช	กอบกู้อิสรภาพและสร้างความมั่นคงให้อาณาจักร
4. ปราสาททอง	สมเด็จพระนารายณ์มหาราช	สร้างสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ
5. บ้านพลุหลวง	สมเด็จพระเพทราชา	ขจัดอิทธิพลชาติตะวันตก

แบบทดสอบย่อย

เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา (เวลา 5 นาที)

- คำสั่ง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
1. ข้อใดมิใช่สภาพชุมชนบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างก่อนการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา (1.1)
 - ก. ต่างเป็นอิสระ
 - ข. เป็นศูนย์กลางความเจริญ
 - ค. เป็นชุมชนเมืองเป็คเสร็จ
 - ง. ตกอยู่ในอิทธิพลขอมและมอญ
 2. ชื่อของกรุงศรีอยุธยาเกี่ยวข้องกับชื่อใดมากที่สุด (1.1)
 - ก. อโยธยา
 - ข. ลพบุรี
 - ค. สุพรรณบุรี
 - ง. หนองโสน
 3. เหตุผลใดสำคัญที่สุดที่ทำให้สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ทรงเลือกเกาะเมืองอยุธยาเป็นที่ตั้งของราชธานี (1.2)
 - ก. เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำ
 - ข. มั่นคงปลอดภัยจากข้าศึก
 - ค. อุดมสมบูรณ์
 - ง. มีประชากรเป็นจำนวนมาก
 4. หลักฐานใดแสดงถึงอดีตอันยิ่งใหญ่ของอยุธยาชัดเจนที่สุด (1.2)
 - ก. บทกวีของศรีปราชญ์
 - ข. ภาพวาดเกาะเมืองอยุธยาของบาทหลวง
 - ค. อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
 - ง. เจดีย์สามองค์ในวัดพระศรีสรรเพชญ์
 5. ในการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา เมื่อ พ.ศ.1893 ของพระเจ้าอู่ทองนั้นมีจุดประสงค์ใดเป็นสำคัญ (1.3)
 - ก. เพื่อลดบทบาทและความสำคัญของอาณาจักรทวาราวดี
 - ข. เพื่อความมั่นคงเป็นปึกแผ่นของชนชาติไทย
 - ค. เพื่อรวบรวมกำลังไว้ต่อต้านกับอาณาจักรสุโขทัย
 - ง. เพื่อกำจัดอำนาจและอิทธิพลขอมที่อาณาจักรละโว้

6. ข้อใดไม่สัมพันธ์กัน (1.4)
- สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 : ผู้สถาปนากรุงศรีอยุธยา
 - สมเด็จพระนเรศวรมหาราช : ผู้กู้เอกราชชาติไทย
 - สมเด็จพระนารายณ์มหาราช : นักการทูตผู้เชี่ยวชาญ
 - สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ : นักรบกล้าหาญ
7. มวลเหตุจูงใจในการแย่งชิงราชสมบัติกันบ่อยในสมัยอยุธยา คือข้อใด (1.3)
- ผู้เป็นใหญ่มีอำนาจสูงสุดในแผ่นดิน
 - ผู้เป็นใหญ่จะมีข้าทาสบริวารมาก
 - ผู้เป็นใหญ่จะมีความสะดวกสบายมาก
 - เพื่อการมีหน้ามีตาในสังคมชนชั้นผู้นำ
8. เหตุใดอาณาจักรอยุธยาต้องรวมอาณาจักรสุโขทัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา (1.3)
- เป็นคนไทยเหมือนกัน
 - เคยมีความเจริญมาก่อน
 - ความเป็นปึกแผ่นมั่นคง
 - เสริมอำนาจของมหากษัตริย์
9. จุดประสงค์ของฝรั่งเศสที่มาเจริญสัมพันธไมตรีสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชคือข้อใด (1.4)
- ต้องการระบายสินค้า
 - ต้องการเผยแผ่ศาสนาคริสต์
 - ต้องการทรัพยากร
 - ต้องการซื้อทาสไปเป็นแรงงาน
10. ข้อใด คือพระราชวงศ์แรก และพระราชวงศ์สุดท้ายที่ปกครองอาณาจักรอยุธยา (1.4)
- อู่ทอง – ปราสาททอง
 - อู่ทอง – สุพรรณภูมิ
 - อู่ทอง – สุโขทัย
 - อู่ทอง – บ้านพลูหลวง

เฉลยแบบทดสอบย่อย
เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

1.	ง.
2.	ก.
3.	ข.
4.	ค.
5.	ข.
6.	ง.
7.	ก.
8.	ค.
9.	ข.
10.	ง.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Rajabhat Surabhat University

แผนการสอนที่ 2

เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา
วิชา ประเทศของเรา 3 ส 204

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เวลา 3 คาบ

1. สาระสำคัญ

โครงสร้างทางการเมืองการปกครองในสมัยอยุธยา มีลักษณะสำคัญที่อยู่สถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของอำนาจการปกครอง โดยมีขุนนาง ข้าราชการ ทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน และควบคุมกำลังไพร่พล ตามพระราชโองการของพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีการพัฒนาการ ปรับเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ของบ้านเมือง เพื่อสร้างความเป็นเอกราชอย่างมั่นคง และความเจริญรุ่งเรือง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจ ด้านการเมือง การปกครองสมัยอยุธยา

2.2 จุดประสงค์นำทาง

2.2.1 บอกลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาได้

2.2.2 อธิบายการจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ ได้

2.2.3 อธิบายลักษณะกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในสมัยอยุธยาได้

3. เนื้อหา

1. ลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น
2. การปฏิรูปการปกครองสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
3. การถ่วงดุลอำนาจ
4. ลักษณะกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในสมัยอยุธยา

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเสนอเนื้อหา

1. นักเรียนคู่มือการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น จากเอกสารที่ครูแจกให้ และร่วมกันอภิปราย ตอบข้อซักถามดังนี้

- การปกครองในสมัยอยุธยากับปัจจุบันมีความเหมือนและต่างกันอย่างไร

ครูชี้แจงให้เห็นถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ยังคงเป็นสถาบันหลักในการปกครอง ในปัจจุบัน เพราะพระมหากษัตริย์ยึดหลักทศพิธราชธรรมในการปกครอง

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนรู้ลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

ขั้นศึกษาเป็นกลุ่ม

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ตามที่ได้แบ่ง และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ของสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่มไว้แล้ว สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสละก เพื่อศึกษาใบความรู้ที่ 2.1 – 2.5 ตามหัวข้อ ต่อไปนี้

- คนที่ 1 ศึกษาเรื่อง พระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหลักในการปกครองสมัยอยุธยา
- คนที่ 2 ศึกษาเรื่อง หลักธรรมในการปกครองของพระมหากษัตริย์
- คนที่ 3 ศึกษาเรื่อง รูปแบบการปกครอง (สมัยวางรากฐานการปกครอง)
- คนที่ 4 ศึกษาเรื่อง รูปแบบการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง (ปฏิรูปการปกครอง)
- คนที่ 5 ศึกษาเรื่อง รูปแบบการปกครอง (สมัยถ่วงดุลอำนาจ)
- คนที่ 6 ศึกษาเรื่อง กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมในสมัยอยุธยา

5. ครูแจกของกิจกรรม สมาชิกทุกคนศึกษาใบความรู้ ตามที่ได้รับมอบหมาย รวบรวมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ได้รับ และค้นคว้าเพิ่มเติม จากหนังสือแบบเรียน ส 204 ประเทศของเรา 3 จนเกิดความเข้าใจแล้ว จึงสรุปกรอบความคิดเป็นผังมโนทัศน์ แล้วนำเสนอผลงานให้ครูตรวจสอบ นำเสนอผังมโนทัศน์ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ได้ศึกษา ร่วมกันอภิปราย ซักถาม และแสดงความคิดเห็น จนมีความรู้ความเข้าใจ

6. เมื่อเสร็จกิจกรรมในหัวข้อของตนเองแล้ว เปลี่ยนให้เพื่อนสมาชิกได้อธิบายในเรื่องที่ได้รับมอบหมายในหัวข้ออื่น ให้เพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่มได้มีความรู้ความเข้าใจ จนครบทุกเรื่อง

7. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 2.1 และใบงานที่ 2.3 ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน เมื่อจบแต่ละหัวข้อให้สมาชิกเวียนสลับหน้าที่กัน เมื่อทำงานเสร็จแล้วทุกหัวข้อ รับผิดชอบใบงานและร่วมกันตรวจคำตอบ

ขั้นทดสอบย่อย

8. ทำแบบทดสอบ จำนวน 10 ข้อ เรื่องลักษณะการปกครองในสมัยอยุธยา เป็นรายบุคคล และตรวจนับคะแนน

ขั้นคะแนนพัฒนาการของกลุ่ม

9. คะแนนพัฒนาการของกลุ่มเป็นคะแนนที่ได้จากการนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยของคะแนน ค่าเฉลี่ยที่ได้ของแต่ละกลุ่มเป็นคะแนนของสมาชิกในกลุ่มนั้น ๆ โดยนักเรียนแต่ละคนในกลุ่ม ได้คะแนนปรับเท่ากัน

ขั้นให้รางวัล

10. กลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุด จะได้รับคำชมเชย ปิดประกาศไว้ที่ป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 แผนที่แสดงอาณาเขตการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น
- 5.2 หนังสือแบบเรียน ส 204 ประเทศของเรา 3
- 5.3 ใบความรู้ที่ 2.1 เรื่อง ลักษณะการปกครองในสมัยอยุธยา
- 5.4 ใบความรู้ที่ 2.2 เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น
- 5.5 ใบความรู้ที่ 2.3 เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองในสมัยอยุธยาตอนกลาง
- 5.6 ใบความรู้ที่ 2.4 เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองในสมัยอยุธยาตอนปลาย
- 5.7 ใบความรู้ที่ 2.5 เรื่อง กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในสมัยอยุธยา

- 5.8 ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา
- 5.9 ใบงานที่ 2.2 เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองในสมัยอยุธยา
- 5.10 ใบงานที่ 2.3 เรื่อง กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด

- แบบทดสอบ 10 ข้อ
- การทำงานกลุ่ม

6.2 เครื่องมือวัดและประเมินผล

- แบบทดสอบ 10 ข้อ
- แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

6.3 เกณฑ์การประเมินผล

- ด้านการวัดผลสัมฤทธิ์แบบทดสอบผ่านเกณฑ์ 50%
- คะแนนปรับปรุง ได้จากคะแนนรายบุคคลรวมกันทั้งกลุ่ม แล้วเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม นำไป

เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ได้เป็นคะแนนปรับปรุงที่บวกเพิ่มให้กับทุกคนในกลุ่ม

บันทึกผลหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้สอน.....

(.....)

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม

คนที่ 1 อ่านคำสั่ง และคำถามในใบงานที่ครูแจกให้ โดยตีความ ขยายความให้สมาชิกทุกคนเข้าใจตรงกัน

คนที่ 2 บันทึกสาระสำคัญ จากข้อสรุปของสมาชิกในกลุ่มตามลำดับขั้นตอน

คนที่ 3 ค้นหาคำตอบ โดยสมาชิกในกลุ่ม ร่วมกันระดมความคิดเห็น และสรุปคำตอบเป็นของกลุ่ม

คนที่ 4 ตรวจสอบ ความเข้าใจ และการให้ความร่วมมือสมาชิกในกลุ่ม พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลให้สมาชิกเข้าใจตรงกัน

คนที่ 5 กระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่ม ทำให้งานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด

คนที่ 6 ประสานงานในการทำงานกลุ่ม เพื่ออำนวยความสะดวก และรวบรวมข้อคิดเห็นของสมาชิก เพื่อให้มีความรู้ และความเข้าใจที่ตรงกัน

คำแนะนำ
เรื่อง ลักษณะการเมืองการปกครองในสมัยอยุธยา

เมื่อนักเรียนเปิดซอง จะพบเอกสารต่อไปนี้

- ◆ คำสั่งกำหนดบทบาทหน้าที่ที่นักเรียนต้องปฏิบัติในการทำงานกลุ่ม
- ◆ ให้สมาชิกกลุ่มจำนวน 6 คน ศึกษาใบความรู้คนละ 1 เรื่อง
- ◆ คำสั่งกิจกรรมการเรียนรู้ มีจำนวน 6 เรื่อง ดังนี้

คนที่ 1 ศึกษาเรื่อง พระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหลักในการปกครองสมัยอยุธยา

คนที่ 2 ศึกษาเรื่อง หลักธรรมในการปกครองของพระมหากษัตริย์

คนที่ 3 ศึกษาเรื่อง รูปแบบการปกครอง (สมัยวางรากฐานการปกครอง)

คนที่ 4 ศึกษาเรื่อง รูปแบบการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง

(ปฏิรูปการปกครอง)

คนที่ 5 ศึกษาเรื่อง รูปแบบการปกครอง (สมัยถ่วงดุลอำนาจ)

คนที่ 6 ศึกษาเรื่อง กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมในสมัยอยุธยา

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม คนที่ 1

เรื่อง : ลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 1 บอกลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม คนที่ 1

1. ให้สมาชิกกลุ่ม คนที่ 1 ศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 2.1 เรื่อง พระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหลักในการปกครองสมัยอยุธยา ใช้เวลา 10 นาที
2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่มคนที่ 1 จะต้องศึกษา และสรุป มีดังนี้
 - ที่มาและฐานะของพระมหากษัตริย์
 - อำนาจหน้าที่ของสถาบันพระมหากษัตริย์
 - ความสัมพันธ์ระหว่างกษัตริย์ และประชาชน
 - การจัดระเบียบการปกครอง
3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม คนที่ 1 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจแล้ว ให้สรุปเป็นผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง
4. นำเสนอผังมโนทัศน์ให้เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา อภิปรายร่วมกัน ชักถามจนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ ใช้เวลา 10 นาที
5. เมื่อจบกิจกรรมแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังการอธิบายจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย
6. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 2.1 - 2.3 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครู เพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม คนที่ 2

หัวข้อ : บอกลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 1 บอกลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม คนที่ 2

1. ให้สมาชิกกลุ่ม คนที่ 2 ศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 2.1 เรื่อง หลักธรรมในการปกครองของพระมหากษัตริย์ ใช้เวลา 10 นาที
2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม จะต้องศึกษา และสรุป มีดังนี้
 - ทศพิธราชธรรม (ธรรม 10 ประการของพระเจ้าแผ่นดิน)
 - จักรวรรดิวัตร (ข้อปฏิบัติ 12 ประการของพระเจ้าแผ่นดินผู้ยิ่งใหญ่)
 - พระราชจรรยาวัตร (กุณสมบัติ 4 ประการของพระเจ้าแผ่นดิน)
3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม คนที่ 2 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจแล้ว ให้ สรุปกรอบความคิดเป็น ผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง
4. นำเสนอผังมโนทัศน์ให้เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา อภิปรายร่วมกัน ชักถามจนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ ใช้เวลา 10 นาที
5. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 2.1 - 2.3 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครูเพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที
6. เมื่อจบกิจกรรมแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ตนเองได้รับมอบหมาย ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังการอธิบายจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม คนที่ 3

เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ (สมัยวางรากฐานการปกครอง)

จุดประสงค์นำทางที่ 2 อธิบายการจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ ได้
กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม คนที่ 3

1. ให้สมาชิกกลุ่ม ศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 2.2 เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น (สมัยวางรากฐานการปกครอง) ใช้เวลา 10 นาที
2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม จะต้องศึกษา และสรุป มีดังนี้
 - สาเหตุสำคัญในการจัดการปกครอง
 - หลักการและวิธีการ
 - อานาจหน้าที่
3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม คนที่ 3 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจแล้ว ให้สรุปกรอบความคิดเป็น ผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง
4. นำเสนอผังมโนทัศน์แก่เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา อภิปรายร่วมกัน ชักถามจนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ ใช้เวลา 10 นาที
5. เมื่อจบกิจกรรมแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ตนเองได้รับมอบหมาย ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังการอธิบายจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย
6. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 2.1 - 2.3 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครู เพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม คนที่ 4

เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ (สมัยปฏิรูปการปกครอง)

จุดประสงค์นำทางที่ 2 อธิบายการจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ ได้

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม คนที่ 4

1. ให้สมาชิกกลุ่ม ศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 2.3 เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองในสมัยอยุธยาตอนกลาง (สมัยปฏิรูปการปกครอง) ใช้เวลา 10 นาที
2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม จะต้องศึกษา และสรุป มีดังนี้
 - สาเหตุสำคัญในการจัดการปกครอง
 - หลักการและวิธีการ
 - อำนางหน้าที่
3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม คนที่ 4 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจแล้ว ให้ สรุปกรอบความคิดเป็น ผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง
4. นำเสนอผังมโนทัศน์แก่เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่ม ได้ศึกษา อภิปรายร่วมกัน ชักถามจนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ ใช้เวลา 10 นาที
5. เมื่อจบกิจกรรมแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ได้ฟังการอธิบายจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย
6. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 2.1 - 2.3 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครู เพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม คนที่ 5

เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ (สมัยถ่วงดุลอำนาจ)

จุดประสงค์นำทางที่ 2 อธิบายการจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ ได้

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม คนที่ 5

1. ให้สมาชิกกลุ่ม คนที่ 5 ศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 2.4 เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองในสมัยอยุธยาตอนปลาย (สมัยสมัยถ่วงดุลอำนาจ) ใช้เวลา 10 นาที
2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม จะต้องศึกษา และสรุป มีดังนี้
 - สาเหตุสำคัญในการจัดการปกครอง
 - หลักการและวิธีการ
 - อำนาจอหน้าที่
3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม คนที่ 5 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจแล้ว ให้ สรุปกรอบความคิดเป็น ผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง
4. นำเสนอผังมโนทัศน์แก่เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา อภิปรายร่วมกัน ชักถามจนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ ใช้เวลา 10 นาที
5. เมื่อจบกิจกรรมแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังการอธิบายจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย
6. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 2.1 - 2.3 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครู เพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม คนที่ 6

เรื่อง : กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมในสมัยอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 3 อธิบายลักษณะกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในสมัยอยุธยาได้

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม คนที่ 6

1. ให้สมาชิกกลุ่ม คนที่ 5 ศึกษาความรู้จากใบความรู้ที่ 2.5 เรื่อง ลักษณะกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในสมัยอยุธยา ใช้เวลา 10 นาที
2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม จะต้องศึกษา และสรุป มีดังนี้
 - ประวัติความเป็นมาหรือที่มา
 - กฎหมายที่สำคัญ
 - วิธีการออกกฎหมาย
 - บทลงโทษ
 - ผู้ทำหน้าที่พิจารณา
3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม คนที่ 6 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจแล้ว ให้ สรุปกรอบความคิดเป็น ผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง
4. นำเสนอผังมโนทัศน์แก่เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา อภิปรายร่วมกัน ชักถามจนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ ใช้เวลา 10 นาที
5. เมื่อจบกิจกรรมแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ได้เรียนมอบหมาย ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังการอธิบายจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย
6. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 2.1 - 2.3 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครู เพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที

ใบความรู้ที่ 2.1

เรื่อง ลักษณะการเมืองการปกครองของอาณาจักรอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 1 บอกลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาได้

คำสั่ง ให้นักเรียนคนที่ 1 ศึกษาเรื่อง พระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหลักในการปกครองในสมัยอยุธยา

ให้นักเรียนคนที่ 2 ศึกษาเรื่อง หลักธรรมในการปกครองของพระมหากษัตริย์

สถาบันพระมหากษัตริย์

อาณาจักรอยุธยาโดยมีกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ปกครองโดยพระมหากษัตริย์มาตลอด ทรงเป็นประมุขของประเทศภายใต้ระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ด้วยลัทธิเทวราชา คือพระมหากษัตริย์เปรียบเสมือนเทพเจ้า ตามความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ที่ได้รับอิทธิมาจากเขมร พระมหากษัตริย์มีอำนาจสูงสุดในการปกครองแผ่นดิน มีอำนาจสิทธิขาดทุกอย่างในราชอาณาจักรเป็นทั้งเจ้าชีวิตและเจ้าแผ่นดิน

พระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยาแตกต่างจากสมัยสุโขทัย(พ่อปกครองลูก) ดังนั้นฐานะพระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยา จะอยู่เหนือกว่าผู้คนทั้งปวง พระบรมราชโองการอันศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่มีใครวิจารณ์หรือโต้แย้ง ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องจะต้องเป็นศัพท์เฉพาะ(ราชาศัพท์) พระราชวังจะมีความงดงามวิจิตรอลังการมาก และมีพระราชพิธีโดยเฉพาะ เช่น พระบรมราชาภิเษก พระราชพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา แต่ก็ทรงปกครองบ้านเมือง และราษฎรให้อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุขได้ เพราะการใช้พระราชอำนาจสูงสุดในแผ่นดินอยู่ภายใต้ขอบข่ายและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ทศพิธราชธรรม จักรวรรดิวัตร และพระราชจรรยาวัตร

ทศพิธราชธรรม คือธรรม 10 ประการสำหรับพระเจ้าแผ่นดิน

1. การให้ทาน	6. สติ
2. บริจาค	7. มีความซื่อตรง
3. มีความอ่อนโยน	8. ทำหน้าที่ของพระมหากษัตริย์ให้ครบถ้วน
4. ความไม่โกรธ	9. ไม่เบียดเบียนมนุษย์และสัตว์
5. ความอดทน	10. การคิดและการกระทำการทั้งปวง โดยปราศจากความยินดี ยินร้าย

จักรวรรดิวัตร มีอยู่ 12 ประการ

1. ความอนุเคราะห์ และให้โอวาทแก่คนทั้งในและนอกพระราชสำนัก
2. ความผูกไมตรีกับนานาประเทศ
3. ควรสังเคราะห์พระบรมวงศานุวงศ์ตามควรแก่พระอิสริยยศ
4. ควรอนุเคราะห์แก่พราหมณ์ คหบดีชนตามควร
5. ควรอนุเคราะห์แก่ประชาชนตามควรแก่ฐานะ
6. ควรอุปการะสมณพราหมณ์ผู้ทรงศีล

7. ควรอนุรักษ์พันธุ์สัตว์-พืชไม่ให้สูญพันธุ์
8. ควรห้ามชนทั้งหลายไม่ให้ประพฤติผิดในธรรม และชักนำด้วยตัวอย่างให้อยู่ในกุศลธรรม
9. ควรพระราชทานทรัพย์แก่ผู้ที่ยากจน ไม่ให้ประพฤติทุจริตเป็นภัยต่อผู้อื่น
10. ควรสนทนารวมกับสมณพราหมณ์ เพื่อศึกษาหาปัญญาให้แจ้งชัด
11. ควรห้ามจิตใจไม่ไปในสถานที่ที่พระมหากษัตริย์ไม่ควรไป
12. ควรดับความโลภ ไม่ปรารถนาลาภที่พระมหากษัตริย์ไม่ควรได้

พระราชกรณียาวัติ 4 ประการ ให้การยึดเหนี่ยวนำใจประชาชน ได้แก่

1. มีความสามารถในการบำรุงธัญญาหารให้บริบูรณ์ในพระราชอาณาเขต
2. บำรุงคนดีไว้ใช้ในราชการ
3. รู้จักวิธีผูกใจผู้คนให้นิยมยินดี
4. มีวาจาอ่อนหวานเป็นที่รักของคนทั่วไป

หลักธรรมทั้งหมดที่พระมหากษัตริย์ยึดเป็นหลักในการปฏิบัติ นับเป็นการเสริมบุญญาธิการขององค์พระมหากษัตริย์ และทำให้ประชาชนอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข

ใบความรู้ที่ 2.2

เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยตอนต้น

จุดประสงค์นำทางที่ 2 อธิบายการจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ ได้

การปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น

เป็นการปกครองที่นำแบบอย่างมาจากสุโขทัยโดยนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมแบ่งเป็น

1. การปกครองส่วนกลาง ที่เรียกว่า จตุสดมภ์ (รับอิทธิพลจากขอม) เป็นการปกครองในราชธานี
 - 1.1 กรมเวียง (เมือง) มีขุนเมืองเป็นผู้ดูแลทุกข์สุขของราษฎร ความสงบเรียบร้อย ปรานใจผู้ร่ำย ลงโทษผู้กระทำผิด
 - 1.2 กรมวัง มีขุนวังเป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับงานพระราชพิธีต่าง ๆ ในราชสำนัก พิจารณาคดีความต่าง ๆ ของราษฎร
 - 1.3 กรมคลัง มีขุนคลังดูแลผลประโยชน์ของแผ่นดิน เก็บภาษีอากร และติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ
 - 1.4 กรมนา มีขุนนาเป็นผู้ดูแลการทำไร่นา จัดเก็บรักษาเสบียงอาหาร เก็บทางข้าวขึ้นฉาง (ใครทำนาได้ต้องแบ่งส่วนหนึ่งไว้ใช้ในราชการ) และออกสิทธิ์ที่นา
2. การปกครองส่วนภูมิภาค ได้แบบแผนมาจากสุโขทัย แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ
 - 2.1 หัวเมืองชั้นใน มีฐานะเป็นลูกหลวงห่างจากราชธานีเดินทาง 2 วัน ส่งราชการที่ไว้วางใจไปปกครอง
 - 2.2 หัวเมืองชั้นนอก หรือเมืองพระยามหานคร อยู่ถัดจากหัวเมืองชั้นใน เช่น นครราชสีมา, จันทบุรี, ทวาย ตะนาวศรี เชียงกราน, นครศรีธรรมราช, ไชยา, ดลาง, พัทลุง, สงขลา
 - 2.3 หัวเมืองประเทศราช หรือเมืองขึ้น เช่น เมืองมะละกา ,เมืองยะโฮร์, กัมพูชา, สุโขทัย เป็นเมืองอิสระ แต่งตั้งส่งเครื่องราชบรรณาการมายังกรุงศรีอยุธยา

ใบความรู้ที่ 2.3

เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาตอนกลาง

จุดประสงค์นำทางที่ 2 อธิบายการจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ ได้

การปฏิรูปการปกครองในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

สมัยพระบรมไตรโลกนาถได้ปฏิรูปการปกครองครั้งสำคัญเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของราชอาณาจักร เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยรัดกุม ในสมัยที่ได้สุโขทัยเป็นเมืองขึ้น และดินนครมได้ทำให้ได้ผู้รอบรู้ในด้านต่าง ๆ ของสุโขทัยและขอมเข้ามาอยู่ในกรุงศรีอยุธยาเป็นจำนวนมาก จึงเป็นสาเหตุให้เลือกเอาแต่ส่วนดีของสุโขทัยและขอม มาปรับปรุงใช้ในกรุงศรีอยุธยา เป็นแม่บทสืบมาจนถึงกรุงรัตนโกสินทร์

1. การปกครองส่วนกลาง

1.1 ฝ่ายทหาร สมุหกลาโหมเป็นผู้ดูแล มีบรรดาศักดิ์เป็น เจ้าพระยามหาเสนาบดี

1.2 ฝ่ายพลเรือน มีสมุหนายกเป็นผู้ดูแล มีบรรดาศักดิ์เป็น เจ้าพระยาจักรีศรีอริยวงศาคต

ฝ่ายพลเรือนและฝ่ายจตุสดมภ์ แต่เปลี่ยนชื่อจาก กรมเวียง วัง คลัง นา เป็น นครบาล, ธรรมาธิกรณ์, โภชารัติ, เกษตราธิการ

นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การปกครองไทย ที่มีการปกครองแบ่งแยกฝ่ายทหารและพลเรือนแยกจากกัน แต่ในยามสงครามจะร่วมมือกัน ยามสงบจะแยกกันทำงานไม่เกี่ยวข้องก้าวก่ายกัน

2. การปกครองส่วนภูมิภาค

หัวเมืองชั้นใน ขกเล็กเมืองหน้าด่าน ขยายกว้างออกไปเท่าเมืองหน้าด่านเดิม ได้แก่ ราชบุรี เพชรบุรี, ปราณบุรี, สมุทรสงคราม, นครชัยศรี, สุพรรณบุรี, ชัยนาท, นครสวรรค์, ฉะเชิงเทรา, ชลบุรี, ปราจีนบุรี, นครนายก

หัวเมืองชั้นนอก หรือเมืองพระยามหานคร กษัตริย์ทรงแต่งตั้งราชวงศ์หรือข้าราชการชั้นสูงไปปกครองท้องถิ่นเริ่มจาก

บ้าน → มีผู้ใหญ่บ้านดูแล (เลือกโดยเจ้าเมือง)

ตำบล → มีกำนันดูแล (มีบรรดาศักดิ์ เป็นพัน)

แขวง → มีหมื่นแขวงดูแล (รวมตำบลเข้าด้วยกัน)

เมือง → มีผู้รั้ง หรือเจ้าพระยามหานครเป็นผู้ดูแล

หัวเมืองชั้นนอกที่สำคัญได้แก่ เมืองพิษณุโลก เมืองนครศรีธรรมราช (หัวเมืองชั้นนอก)

เมืองจันทบุรี (เป็นเมืองชั้นโท) เมืองชุมพร (เป็นเมืองชั้นตรี)

หัวเมืองประเทศราช เมืองเหล่านี้เจ้าเมืองของตนเองดูแลปกครอง แต่ส่งเครื่องราชบรรณาการ และต้นไม้เงิน ต้นไม้ทอง ให้กรุงศรีอยุธยา เช่น เมืองทวาย, ตะนาวศรี, เชียงกราน, มะละกา เขมร

ใบความรู้ที่ 2.4

เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาตอนปลาย (การถ่วงดุลอำนาจ)

จุดประสงค์นำทางที่ 2 อธิบายการจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ ได้

การปกครองสมัยของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ถึงสิ้นกรุงศรีอยุธยา

จากการปฏิรูปการปกครองสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ จนถึงสมัยพระเพทราชา บ้านเมืองเกิดการกบฏหลายครั้ง ผู้ที่มีอำนาจมากที่สุดคือสมุหกลาโหม ทำให้พระมหากษัตริย์เกิดความหวาดระแวงในการก่อกบฏและแย่งชิงราชสมบัติ จึงจัดระบบการปกครองใหม่เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจ ดังนี้

1. สมุหกลาโหม เดิมควบคุมทหารทั่วประเทศ เปลี่ยนมาควบคุมดูแลบังคับบัญชาทั้งทหารและพลเรือนหัวเมืองฝ่ายใต้
2. สมุหนายก เดิมดูแลข้าราชการพลเรือน เปลี่ยนมาควบคุมบังคับบัญชาทั้งทหารและพลเรือนในหัวเมืองฝ่ายเหนือ หัวเมืองชายทะเลตะวันออก และการคลัง การต่างประเทศ เกิดศึกสงครามในหัวเมืองฝ่ายใด ให้ผู้บังคับบัญชาหัวเมืองฝ่ายนั้นเป็นแม่ทัพใหญ่ ดูแลการสู้รบ

การปรับปรุงทางการทหารเพิ่มเติมดังนี้

1. มีการแต่งตำราพิชัยสงคราม เพื่อการป้องกันและขยายพระราชอาณาเขตให้ถูกยุทธวิธี และใช้ปฏิบัติต่อมา จนสิ้นอยุธยา
2. การทำสารบาณูชี คือการทำบัญชีพล เพื่อให้ทราบกำลังไพร่พล จัดตั้งกรมสุรัสวดี (สัสดีในปัจจุบัน)
3. การทำพิธีระดมพล เพื่อฝึกฝนชักซ้อมความพร้อมเพรียง และสำรวจจำนวน และมีการถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา (ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพลในปัจจุบัน) เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ

ใบความรู้ที่ 2.5

เรื่อง กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในสมัยอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 3 อธิบายลักษณะกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในสมัยอยุธยาได้

กฎหมายเป็นเครื่องมือในการกำหนดรูปแบบของสังคม กำหนดชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในสังคม แต่เดิมสังคมไทยใช้จารีตประเพณีบังคับใช้แทนกฎหมาย ส่วนกฎหมายที่เป็นกฎเกณฑ์ข้อบังคับเพิ่งเริ่มมีใช้ เป็นลายลักษณ์อักษรในสมัยอยุธยา ตั้งแต่สมัยพระเจ้าอู่ทองเป็นต้นมา จะมี 2 ลักษณะ

1. พระธรรมศาสตร์ มีที่มาจากคัมภีร์ ธรรมสัทธัมของมอญ ซึ่งมอญรับมาจากคัมภีร์พระมนูธรรมศาสตร์ของอินเดีย เป็นกฎหมายแม่บท

2. พระราชศาสตร์ พระมหากษัตริย์เป็นผู้ตราขึ้น โดยอาศัยพระธรรมศาสตร์เป็นหลัก เพื่อความเหมาะสมกับประเพณีปฏิบัติ และสถานการณ์ในแต่ละสมัย

ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ทรงวางระเบียบการปกครอง โดยออกกฎหมาย 10 ฉบับ คือ ลักษณะพยาน, อาญาหลวง, ลักษณะรับฟ้อง, ลักษณะลักพา, ลักษณะอาญาราชฎ์, ลักษณะโจร, ลักษณะฝ่าฝืน, ลักษณะเบ็ดเสร็จว่าด้วยที่ดิน,

กฎหมายสำคัญที่ตราขึ้นในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการเทียบศักดิ์, กฎหมายลักษณะอาญาขบถศึก, กฎหมายลักษณะอาญาหลวง, กฎหมายมณเฑียรบาล, กฎหมายลักษณะทาส

กระบวนการยุติธรรม

กฎหมายที่นำมาใช้จะเกิดประโยชน์ต่อบ้านเมือง นำความสงบสุขมาสู่ราษฎร จำเป็นต้องมีองค์กรหลักรับผิดชอบ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้พิพากษาสูงสุด ทรงให้ความยุติธรรมในการพิพากษาคดีด้วยพระองค์เอง สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ทรงริเริ่มการศาล เพื่อให้มีองค์กรหลักที่สอดคล้องกับการปกครองแบบจตุสดมภ์ คือ ศาลกรมวัง, ศาลกรมเมือง หรือศาลนครบาล, ศาลกรมนา, ศาลกรมพระคลัง

การพิจารณาคดี ประกอบด้วยบุคคล 2 ประเภท คือ

1. ลูกขุน ณ ศาลหลวง เป็นพราหมณ์ผู้เชี่ยวชาญ 12 คน มีหัวหน้าคือพระมหาราชครูโรหิต และพระมหาราชครูมหร (ศักดิ์นาเทียบเท่าเจ้าพระยา) มีอำนาจหน้าที่ตรวจสำนวน ชี้บทกฎหมาย และตัดสินว่าใครถูกใครผิด แต่ไม่มีอำนาจในการบังคับบัญชาคดีในศาล

2. ตุลาการเป็นคนไทยเป็นผู้บังคับคดีให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่ลูกขุน ณ ศาลหลวงกำหนด มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในการลงโทษ ปรับไหมผู้กระทำผิด ถ้าไม่ได้รับความเป็นธรรมในการพิจารณาตัดสินคดีสามารถถวายฎีกาต่อพระมหากษัตริย์ได้ แต่วิธีการถวายฎีกาทำได้ไม่มากนัก ซึ่งระเบียบการศาลนี้ใช้มาจนถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ใบงานที่ 2.1

เรื่อง ลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 1 บอกลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาได้

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามเหล่านี้แล้วค้นหาคำตอบที่อยู่ในตารางโดยทำเครื่องหมาย

1. สมัยอยุธยาปกครองระบอบ.....
2. พระมหากษัตริย์ของอาณาจักรอยุธยายกกองทัพไปทำสงครามกับเขมรและตีได้สำเร็จ.....
3. ชนรรมสำหรับพระมหากษัตริย์.....
4. การผูกไมตรีกับต่างประเทศ เป็นข้อปฏิบัติของพระมหากษัตริย์ในเรื่อง.....
5. ในสมัยอยุธยา พระราชโองการของพระมหากษัตริย์ คือ.....
6. ผู้ใช้อำนาจอธิปไตย สมัยอยุธยา คือ.....
7. การผลิตเปลี่ยนแผ่นดิน โดยปราบปรามฝ่ายตรงกันข้ามเรียกว่า.....
8. พระมหากษัตริย์องค์สุดท้ายของอาณาจักรสุโขทัย.....

พ	ท	ศ	พิ	ธ	รา	ช	ธ	รร	ม	ว	ง	ค์
พ	ระ	บ	ร	ม	รา	ชา	ธิ	รา	ช	ที่	2	วิ
เท	ส	ม	บุ	ร	ณา	ญา	ลี	ท	ธิ	รา	ช	ย์
พ	ระ	ม	หา	ก	ษั	ค	รี	ย์	ก	ส	ท	ง
ก	า	ร	ฎ	ธ	ง	พ	จ่า	ฒ	า	ม	อ	ก
ม	จั	ก	ร	ว	รร	ดิ	วี	ค	ร	พ	บ	ช
กา	อ	ค	ก	ฎ	ห	ม	า	บ	ณ์	ล	ว	ช
วิ	ก	ลา	ว	กา	ร	ป	รา	บ	คา	ภิ	เย	ก
ป	ระ	เ	ท	มา	พา	นา	ม	ชา	ล	ร	ท	ส
เ	ท	ศ	วิ	ภา	กา	ข	พ	ว	ที่	อา	ริ	ยา
ส	ม	บุ	ร	ณ์	ณ	ฐ	ฒ	ฒ	ฎ	4	8	น

เลขยิบงานที่ 2.1

เรื่อง ลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

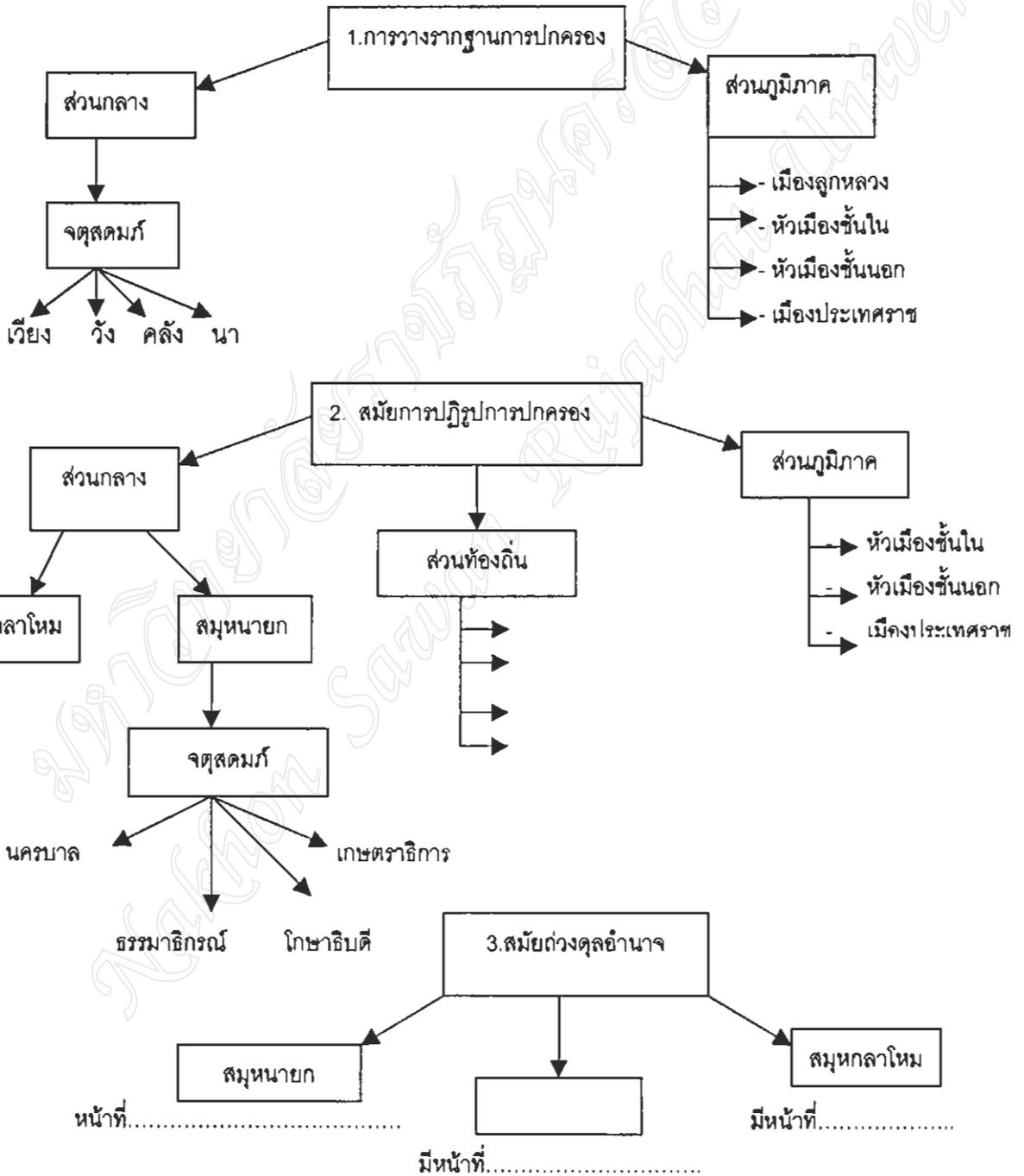
-
1. สมบูรณาญาสิทธิราช
 2. พระบรมราชาธิราชที่ 2
 3. ทศพิธราชธรรม
 4. จักรวรรดิวัตร
 5. กฎหมาย
 6. พระมหากษัตริย์
 7. ปราบดาภิเษก
 8. พระมหาชรรมราชาที่ 4

เจดีย์ใบงานที่ 2.2

เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 2 อธิบายการจัดระเบียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ ได้
กิจกรรมที่ 1

คำสั่ง ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคน ช่วยกันเขียนแผนภูมิแสดงการจัดระเบียบปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ

ใบงานที่ 2.3

เรื่อง ลักษณะกฎหมายและการศาลสมัยอยุธยา

จุดประสงค์นำทาง 3. อธิบายลักษณะกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม สมัยอยุธยาได้

คำสั่ง เขียนเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

-1. การปกครองแบบจตุสดมภ์ แบ่งเป็น กรมเวียง กรมวัง กรมคลัง กรมนา
-2. ลูกขุน ณ ศาลหลวง เป็นพราหมณ์ 6 คน เสนาบดี 6 คน
-3. กฎหมายในสมัยอยุธยา ได้รับแบบอย่างมาจากพระมนูธรรมศาสตร์ของอินเดีย
-4. พระธรรมศาสตร์เป็นกฎหมายแม่บทที่มีรากฐานมาจากคัมภีร์ของชนชาติมอญ
-5. อัครมหาเสนาบดีผู้มีหน้าที่ดูแลควบคุมฝ่ายทหารเทียบเท่ารัฐมนตรีมหาดไทย
-6. อัครเสนาบดีผู้มีหน้าที่ดูแลควบคุมฝ่ายพลเรือนเทียบเท่ารัฐมนตรีกลาโหม
-7. กฎมณเฑียรบาลหมายถึง พระราชกำหนดที่ใช้ในราชสำนัก
-8. ผู้ที่ก่อกบฏในสมัยอยุธยาเมื่อถูกจับกุมได้จะมีการลงโทษหนักที่สุดคือ ริบทรัพย์
-9. กฎหมายอาญาหลวง เป็นกฎหมายที่ใช้ในสมัยอยุธยาเพื่อส่งเสริมฐานะของกษัตริย์
-10. การปกครองแบบจตุสดมภ์ถูกยกเลิกในสมัยรัชกาลที่ 6

แบบเคลยใบงานที่ 2.3

ข้อ 1. ถูก

ข้อ 2. ผิด

ข้อ 3. ถูก

ข้อ 4. ถูก

ข้อ 5. ผิด

ข้อ 6. ผิด

ข้อ 7. ถูก

ข้อ 8. ผิด

ข้อ 9. ถูก

ข้อ 10. ผิด

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Rajabhat Surin Rajabhat University

ใบงานที่ 2.4

เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองอาณาจักรอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 2 อธิบายการจัดระเบียบการปกครองอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ ได้
กิจกรรมที่ 2

คำสั่ง ให้เปรียบเทียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ

สมัยวางรากฐานการปกครอง	สมัยปฏิรูปการปกครอง	สมัยถ่วงดุลอำนาจ

กลยุทธ์งานที่ 2.4

เรื่อง การจัดระเบียบการปกครองอาณาจักรอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 2 อธิบายการจัดระเบียบการปกครองอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ ได้

กิจกรรมที่ 2

คำสั่ง ให้เปรียบเทียบการปกครองของอาณาจักรอยุธยาสมัยต่าง ๆ

สมัยวางรากฐานการปกครอง	สมัยปฏิรูปการปกครอง	สมัยถ่วงดุลอำนาจ
การปกครองส่วนกลางโดย จัด ในรูปจตุสดมภ์	มีการแบ่งแยกอำนาจ หน้าที่ ทหาร กับพลเรือน ออกจากกัน	ลดอำนาจหน้าที่ของสมุหพระ กลาโหม สมุหนายก เนื่องจาก ตอนปลายสมัยอยุธยา มีการผลัด เปลี่ยนแผ่นดินบ่อยครั้ง จึงให้
- เวียง	หัวหน้าฝ่ายทหาร คือสมุหกลาโหม	- สมุหนายกดูแลทั้งทหารและ พลเรือน หัวเมืองฝ่ายเหนือ
- วัง	หัวหน้าฝ่ายพลเรือน คือสมุหนายก	- สมุหกลาโหมดูแลทั้งทหาร และพลเรือน หัวเมืองฝ่ายใต้
- คลัง	เปลี่ยนชื่อ จตุสดมภ์	
- นา	- เวียง เปลี่ยนเป็น นครบาล	
ส่วนภูมิภาคจัดแบ่งเป็น	- วัง “ ธรรมาธิกรณ์	
- เมืองลูกหลวง	- คลัง “ โภษาธิบดี	
- หัวเมืองชั้นใน	- นา “ เกษตราธิการ	
- หัวเมืองชั้นนอก	- ขกเล็กเมืองลูกหลวง	
- หัวเมืองประเทศราช		

แบบทดสอบย่อย
เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

คำสั่ง เขียนเครื่องหมาย × ทับอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. อาณาจักรอยุธยา ปกครองด้วยระบอบใด (2.1)
 - ก. ระบอบปิตุลาธิปไตย
 - ข. ระบอบประชาธิปไตย
 - ค. ระบอบสังคมนิยม
 - ง. ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช
2. ความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์อยุธยากับประชาชนเป็นไปในรูปใด (2.1)
 - ก. พ่อกับลูก
 - ข. พี่กับน้อง
 - ค. นายกับบ่าว
 - ง. ชุมนางกับทหาร
3. การปกครองส่วนกลาง ในสมัยการวางรากฐานการปกครองประกอบด้วยหน่วยงานใด(2.2)
 - ก. จตุสดมภ์
 - ข. สมุหนายก
 - ค. สมุหกลาโหม
 - ง. โภชาธิบดี
4. บุคคลใดมีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชากิจการฝ่ายทหารทั่วราชอาณาจักร (2.2)
 - ก. จตุสดมภ์
 - ข. สมุหนายก
 - ค. สมุหกลาโหม
 - ง. พระมหากษัตริย์
5. จุดเด่นของการปฏิรูปการปกครองสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถคือข้อใด (2.2)
 - ก. ยกเลิกเมืองลูกหลวง
 - ข. ผู้รั้งไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการปกครอง
 - ค. ปรับเปลี่ยนตำแหน่งกรมเวียงเป็นนครบาล
 - ง. แบ่งแยกหน้าที่ระหว่างทหารและพลเรือนออกจากกันอย่างชัดเจน

6. สาเหตุสำคัญที่สุดของการเปลี่ยนแปลงสมัยดั่งวงศุลอำนาจ คือข้อใด (2.3)
 - ก. มีข้าศึกมารุกรานบ่อยครั้ง
 - ข. บ้านเมืองวุ่นวาย เกิดการกบฏหลายครั้ง
 - ค. เมืองประเทศราชไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการปกครอง
 - ง. เจ้าเมืองอ่อนแอ
7. เจ้าพระยามหาเสนาบดี เปรียบได้กับตำแหน่งใดในปัจจุบัน (2.3)
 - ก. ผู้บัญชาทหารบก
 - ข. ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
 - ค. ประธานรัฐสภา
 - ง. นายกรัฐมนตรี
8. กฎหมายในสมัยอยุธยาตอนต้น การพิพากษาคดีความ ผู้ที่มีหน้าที่ชี้บทกฎหมายได้แก่ข้อใด(3.4)
 - ก. พระยานครบาล
 - ข. พระมหาราชครูปุโรหิต
 - ค. พระมหาราชครูมหิศร
 - ง. ข้อ 2 และข้อ 3 ถูกต้อง
9. แม่บทกฎหมายไทยคือพระมนูธรรมศาสตร์ นั้นเป็นอิทธิพลจากศาสนาใด (3.4)
 - ก. ศาสนาพุทธ
 - ข. ศาสนาอิสลาม
 - ค. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
 - ง. ศาสนายูดาห์
10. พระมหากษัตริย์ไทย ปัจจุบันใช้อำนาจตุลาการทางหน่วยงานใด (3.4)
 - ก. ศาล
 - ข. จำศาล
 - ค. กระทรวงยุติธรรม
 - ง. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เฉลยแบบทดสอบย่อย

เรื่อง ลักษณะการปกครองในสมัยอยุธยา

1.	ง.
2.	ค.
3.	ก.
4.	ค.
5.	ง.
6.	ข.
7.	ข.
8.	ง.
9.	ค.
10.	ก.

แผนการสอนที่ 3

เรื่อง สังคมไทยสมัยอยุธยา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิชา ประเทศของเรา 3 ๕ 204

เวลา 3 คาบ

1. สาระสำคัญ

สภาพสังคมในสมัยอยุธยาเป็นสังคมระบบศักดินา มีการแบ่งชนชั้น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือชนชั้นปกครองและชนชั้นใต้ปกครอง แต่ละชนชั้นต่างก็มีสิทธิ หน้าที่ และฐานะในสังคมแตกต่างกันไป ตามสถานภาพ โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นผู้กำหนดศักดินา และออกพระราชกำหนดกฎหมายต่าง ๆ เพื่อปกครองประชาชนในสังคมให้ดำเนินไปอย่างสงบสุขมีระเบียบวินัย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ความเข้าใจสภาพสังคมในสมัยอยุธยา

2.2 จุดประสงค์นำทาง

2.2.1 อธิบายลักษณะและสภาพสังคมไทยสมัยอยุธยาได้

2.2.2 จำแนกประเภทของกลุ่มคนในสังคมศักดินาของอยุธยาได้

2.2.3 วิเคราะห์ความสำคัญและบทบาทหน้าที่ของคนไทยในสมัยอยุธยาได้

3. เนื้อหาสาระ

3.1 โครงสร้างสังคมในสมัยอยุธยา

3.2 ระบบศักดินา

3.3 ความสำคัญ และบทบาทหน้าที่ของคนไทยสมัยอยุธยา

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเสนอเนื้อหา

1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย เกี่ยวกับวันจักรี ที่ได้ผ่านมานิทุกปี จะมีกิจกรรมที่สำคัญที่เกี่ยวกับ โครงสร้างทางสังคมอย่างหนึ่งคือการแต่งตั้งเครื่องราชย์อิสริยาภรณ์ให้กับผู้ประกอบคุณงามความดีให้กับแผ่นดิน ในชั้นต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเลื่อนฐานะทางสังคมอย่างหนึ่ง

2. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนอธิบายลักษณะ และสภาพสังคมไทยสมัยอยุธยา จำแนกประเภทของกลุ่มคนในสังคมศักดินาของอยุธยาได้ และวิเคราะห์ความสำคัญ และบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมสมัยอยุธยา

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน คน ตามที่ได้แบ่ง และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ของสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่มไว้แล้ว สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจับฉลาก เพื่อศึกษาใบความรู้ที่ 3.1 ตามหัวข้อ ต่อไปนี้

- คนที่ 1 ศึกษาเรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยาชั้นพระมหากษัตริย์
 - คนที่ 2 ศึกษา เรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยาชั้นพระบรมวงศานุวงศ์
 - คนที่ 3 ศึกษา เรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยาชั้นขุนนาง ข้าราชการ
 - คนที่ 4 ศึกษา เรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยาชั้นไพร่
 - คนที่ 5 ศึกษา เรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยาชั้นทาส
 - คนที่ 6 ศึกษา เรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยาชั้นพระสงฆ์
- ชั้นศึกษาเป็นกลุ่ม

4. ครูแจกของกิจกรรม ให้สมาชิกทุกคนศึกษาใบความรู้ ตามที่ได้รับมอบหมาย รวบรวมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ ได้รับ และค้นคว้าเพิ่มเติม จากหนังสือแบบเรียน ส 204 ประเทศของเรา 3 จนเกิดความรู้ความเข้าใจแล้ว จึงสรุปกรอบความคิดเป็นผังมโนทัศน์ แล้วนำเสนอผลงานให้ครูตรวจสอบ จากนั้นนำเสนอ ผังมโนทัศน์ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ได้ศึกษา ร่วมกันอภิปราย ชักถาม และแสดงความคิดเห็น จนมีความรู้ความเข้าใจ

5. เมื่อเสร็จกิจกรรมในหัวข้อของตนเองแล้ว เปลี่ยนให้เพื่อนสมาชิกที่ได้รับมอบหมายในหัวข้ออื่นได้อธิบาย แก่เพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ได้มีความรู้ความเข้าใจ จนครบทุกเรื่อง

6. สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 3.1 ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน เมื่อจบแต่ละหัวข้อให้สมาชิกเวียนสลับหน้าที่กัน เมื่อทำงานเสร็จแล้วทุกหัวข้อ รับผิดชอบใบงาน และร่วมกัน ตรวจสอบคำตอบ

ขั้นทดสอบย่อย

7. ทำแบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ เรื่องลักษณะการปกครองในสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นรายบุคคล และตรวจนับคะแนน

ขั้นคะแนนพัฒนาการของกลุ่ม

8. คะแนนพัฒนาการของกลุ่มเป็นคะแนนที่ได้จากการนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยของคะแนน ค่าเฉลี่ยที่ได้ของแต่ละกลุ่มเป็นฐานในการคิดคะแนนปรับปรุง เพิ่มให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เป็นคะแนนปรับปรุงที่ได้เท่ากันทุกคน

ขั้นให้รางวัล

9. กลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุด จะได้รับจะได้รับเกียรติบัตรกลุ่มดีเด่น

5. สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพพระมหากษัตริย์ ขุนนาง พระสงฆ์ ฯลฯ
2. ใบความรู้ที่ 5.1 เรื่อง สภาพทั่วไปของสังคมไทยสมัยอยุธยา
3. ใบงานที่ 5.1 เรื่อง โครงสร้างของสังคมระบบศักดินา
4. หนังสือแบบเรียน ส. 204 ประเทศของเรา 3 สำนักพิมพ์ต่าง ๆ

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด

- แบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 10 ข้อ
- การทำงานกลุ่ม

6.2 เครื่องมือวัดและประเมินผล

- แบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 10 ข้อ
- แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

6.3 เกณฑ์การประเมินผล

- คะแนนรายบุคคลได้จากแบบทดสอบผ่านเกณฑ์ 50%
- คะแนนปรับปรุง ได้จากคะแนนรายบุคคลรวมกันทั้งกลุ่ม แล้วเฉลี่ยเป็นคะแนน กลุ่ม

นำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ได้เป็นคะแนนปรับปรุงที่บวกเพิ่มให้กับทุกคนในกลุ่ม

คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม (คิดเป็นร้อยละจากคะแนนเต็ม)	คะแนนบวกเพิ่มพิเศษ
80-100%	4
70-79%	3
60-69%	2
50-59%	1

- รางวัลพิเศษสำหรับกลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุด โดยไม่มีสมาชิกคนใดมีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 กลุ่มนั้นจะได้รับเกียรติบัตรศิเคณ์ในวิชา ส.204 เรื่อนั้น

บันทึกผลหลังสอน

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้สอน.....

(.....)

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม

- คนที่ 1 อ่านคำสั่ง และคำถามในใบงานที่ครูแจกให้ โดยตีความ ขยายความให้สมาชิกทุกคนเข้าใจตรงกัน
- คนที่ 2 บันทึกสาระสำคัญ จากข้อสรุปของสมาชิกในกลุ่มตามลำดับขั้นตอน
- คนที่ 3 ค้นหาคำตอบ โดยสมาชิกในกลุ่ม ร่วมกันระดมความคิดเห็น และสรุปคำตอบเป็นของกลุ่ม
- คนที่ 4 ตรวจสอบ ความเข้าใจ และการให้ความร่วมมือสมาชิกในกลุ่ม พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลให้สมาชิกเข้าใจตรงกัน
- คนที่ 5 กระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่ม ทำให้งานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด
- คนที่ 6 ประสานงานในการทำงานกลุ่ม เพื่ออำนวยความสะดวก และรวบรวมข้อคิดเห็นของสมาชิกให้มีความรู้ และความเข้าใจที่ตรงกัน

คำแนะนำ

เรื่อง สังคมไทยในสมัยอยุธยา

เมื่อนักเรียนเปิดของนี้ นักเรียนจะพบเอกสารต่อไปนี้

- ◆ คำสั่งกำหนดบทบาทหน้าที่ที่นักเรียนต้องปฏิบัติในการทำงานกลุ่ม
- ◆ ให้สมาชิกกลุ่มจำนวน 6 คน ศึกษาใบความรู้คนละ 1 เรื่อง
- ◆ คำตั้งกิจกรรมการเรียนรู้ มีจำนวน 6 เรื่อง ดังนี้

คนที่ 1 ศึกษาเรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยาชั้นพระมหากษัตริย์

คนที่ 2 ศึกษาเรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยาชั้นพระบรมวงศานุวงศ์

คนที่ 3 ศึกษาเรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยาชั้นขุนนาง ข้าราชการ

คนที่ 4 ศึกษาเรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยาชั้นไพร่

คนที่ 5 ศึกษาเรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยาชั้นทาส

คนที่ 6 ศึกษาเรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยาชั้นพระสงฆ์

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม คนที่ 1

เรื่อง : สังคมไทยในสมัยอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 1. อธิบายโครงสร้างสังคมไทยสมัยอยุธยาได้

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม คนที่ 1

1. ให้สมาชิกกลุ่ม คนที่ 1 ศึกษาใบความรู้ที่ 3.1 เรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้เวลา 10 นาที
2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม คนที่ 1 จะต้องศึกษา มีดังนี้
 - ความหมายของชนชั้น
 - บทบาทหน้าที่
 - ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชน
 - ระบบศักดินา
3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม คนที่ 1 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจแล้ว ให้สรุป
กรอบความคิดเป็นผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง
4. นำเสนอผังมโนทัศน์ให้เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา อภิปรายร่วมกัน ซักถาม
จนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ
ใช้เวลา 10 นาที
5. เมื่อจบกิจกรรมแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ตนเองได้รับ
มอบหมาย ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังการอธิบายจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย
6. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 3.1 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้
เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครู เพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม คนที่ 2

เรื่อง : สังคมไทยในสมัยอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 1. อธิบายโครงสร้างสังคมไทยสมัยอยุธยาได้

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม คนที่ 2

1. ให้สมาชิกกลุ่ม คนที่ 2 ศึกษาใบความรู้ที่ 3.1 เรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยาชนชั้นพระบรมวงศานุวงศ์ ใช้เวลา 10 นาที
2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม คนที่ 2 จะต้องศึกษา มีดังนี้
 - ความหมายของชนชั้น
 - บทบาทหน้าที่
 - ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชน
 - ระบบศักดินา
3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม คนที่ 2 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจแล้ว ให้สรุปกรอบความคิดเป็นผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง
4. นำเสนอผังมโนทัศน์แก่เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา อภิปรายร่วมกัน ชักถามจนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ ใช้เวลา 10 นาที
5. เมื่อจบกิจกรรมแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ตนเองได้รับมอบหมาย ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังการอธิบายจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย
6. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 3.1 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครู เพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม คนที่ 3

เรื่อง : สังคมไทยในสมัยอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 1. อธิบายโครงสร้างสังคมไทยสมัยอยุธยาได้

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม คนที่ 3

1. ให้สมาชิกกลุ่ม คนที่ 3 ศึกษาใบความรู้ที่ 3.1 เรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยา
 ชั้นชั้นขุนนาง ข้าราชการ ใช้เวลา 10 นาที
2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม คนที่ 3 จะต้องศึกษา มีดังนี้
 - ความหมายของชนชั้น
 - บทบาทหน้าที่
 - ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชน
 - ระบบศักดินา
3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม คนที่ 3 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจแล้ว ให้สรุป
 กรอบความคิดเป็นผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง
4. นำเสนอผังมโนทัศน์แก่เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา อภิปรายร่วมกัน ชักถาม
 จนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ
 ใช้เวลา 10 นาที
5. เมื่อจบกิจกรรมแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ได้ตนเองได้รับ
 มอบหมาย ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังการอธิบายจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย
6. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 3.1 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้
 เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครูเพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม คนที่ 4

เรื่อง : สังคมไทยในสมัยอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 1. อธิบายโครงสร้างสังคมไทยสมัยอยุธยาได้

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม คนที่ 4

1. ให้สมาชิกกลุ่ม คนที่ 4 ศึกษาใบความรู้ที่ 3.1 เรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยา
ชนชั้นไพร่ ใช้เวลา 10 นาที
2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม คนที่ 4 จะต้องศึกษา มีดังนี้
 - ความหมายของชนชั้น
 - บทบาทหน้าที่
 - ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชน
 - ระบบศักดินา
3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม คนที่ 4 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจแล้ว ให้สรุป
กรอบความคิดเป็นผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง
4. นำเสนอผังมโนทัศน์แก่เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา อภิปรายร่วมกัน ชักถาม
จนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ
ใช้เวลา 10 นาที
5. เมื่อจบกิจกรรมแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ตนเองได้รับ
มอบหมาย ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังการอธิบายจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย
6. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 3.1 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้
เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครูเพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม คนที่ 5

เรื่อง : สังคมไทยในสมัยอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 1. อธิบายโครงสร้างสังคมไทยสมัยอยุธยาได้

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม คนที่ 5

2. ให้สมาชิกกลุ่ม คนที่ 5 ศึกษาใบความรู้ที่ 3.1 เรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยา
ชั้นชั้นทาส ใช้เวลา 10 นาที

2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม คนที่ 1 จะต้องศึกษา มีดังนี้

- ความหมายของชนชั้น
- บทบาทหน้าที่
- ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชน
- ระบบศักดินา

3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม คนที่ 5 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจแล้ว ให้สรุป
กรอบความคิดเป็นผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง

4. นำเสนอผังมโนทัศน์แก่เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา อภิปรายร่วมกัน ชักถาม
จนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ
ใช้เวลา 10 นาที

5. เมื่อจบกิจกรรมแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ตนเองได้รับ
มอบหมาย ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังการอธิบายจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย

6. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 3.1 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้
เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครู เพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที

คำสั่งสมาชิกกลุ่ม คนที่ 6

เรื่อง : สังคมไทยในสมัยอยุธยา

จุดประสงค์นำทางที่ 1. อธิบายโครงสร้างสังคมไทยสมัยอยุธยาได้

กิจกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่ม คนที่ 6

1. ให้สมาชิกกลุ่ม คนที่ 6 ศึกษาใบความรู้ที่ 3.1 เรื่อง สภาพกลุ่มคนในสังคมสมัยอยุธยา
ชนชั้นพระสงฆ์ ใช้เวลา 10 นาที
2. กรอบประเด็นที่สมาชิกกลุ่ม คนที่ 6 จะต้องศึกษา มีดังนี้
 - ความหมายของชนชั้น
 - บทบาทหน้าที่
 - ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชน
 - ระบบศักดินา
3. เมื่อสมาชิกกลุ่ม คนที่ 6 ศึกษาตามกรอบประเด็นที่กำหนดให้ จนเข้าใจแล้ว ให้สรุป
กรอบความคิดเป็นผังมโนทัศน์ โดยครูชี้แนะแนวทาง
4. นำเสนอผังมโนทัศน์แก่เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ศึกษา อภิปรายร่วมกัน ซักถาม
จนเพื่อนสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจกันดีแล้ว โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำ
ใช้เวลา 10 นาที
5. เมื่อจบกิจกรรมแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เปลี่ยนกันอธิบายเรื่องที่ตนเองได้รับ
มอบหมาย ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้ฟังการอธิบายจนเข้าใจ ครบทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย
6. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำใบงานที่ 3.1 ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้
เมื่อสมาชิกทุกคนทำใบงานเสร็จแล้ว รับใบเฉลยจากครู เพื่อตรวจงาน ใช้เวลา 10 นาที

ใบความรู้ที่ 3.1

เรื่อง โครงสร้างสังคมในสมัยอยุธยา

- จุดประสงค์นำทางที่ 1. อธิบายโครงสร้างสังคมไทยสมัยอยุธยาได้
2. จำแนกประเภทของกลุ่มคนในสังคมศักดินาของอยุธยาได้
 3. วิเคราะห์ความสำคัญและบทบาทหน้าที่ของคนไทยในสมัยอยุธยาได้

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ 3.1 ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย

โครงสร้างสังคมในสมัยอยุธยา

การแบ่งชนชั้นในสังคมสมัยอยุธยา มีการแบ่งชนชั้นออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. ชนชั้นปกครอง ประกอบด้วย พระมหากษัตริย์ เจ้านาย ขุนนาง และพระสงฆ์
2. ชนชั้นได้ปกครอง ประกอบด้วย ไพร่ และทาส

1. ชนชั้นปกครอง

พระมหากษัตริย์ ทรงอยู่ในตำแหน่งสูงสุดในสังคม มีฐานะเป็นเจ้าแผ่นดิน และเจ้าชีวิต เป็นศูนย์กลางแห่งอำนาจ ดำรงตนอยู่ในทศพิธราชธรรม อยู่ในศีลธรรมเพื่อเป็นตัวอย่างอันดีงาม และทรงมีพระราชอำนาจเด็ดขาดในการบริหารประเทศ เพื่อความสงบสุขของราษฎร และป้องกันราชอาณาจักรให้ปลอดภัยจากการรุกรานของศัตรู

เจ้านาย หมายถึง พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้สืบเชื้อสายใกล้ชิดกับพระมหากษัตริย์ มีการสืบทอดทางสายเลือด และมีการลดชั้นลงเป็นลำดับ (ฐานันดรศักดิ์ต่าง ๆ จะเป็นของเฉพาะบุคคลไม่ได้สืบทอดไปยังลูกหลาน) เช่น เจ้าฟ้า, พระองค์เจ้า, หม่อมเจ้า, หม่อมราชวงศ์, หม่อมหลวง, สามัญชน แต่มีที่มาบอกเชื้อสายมักต่อท้ายนามสกุลว่า ณ อยุธยา

ขุนนาง และข้าราชการ เป็นชนชั้นที่มีอำนาจเกียรติยศ และอภิสิทธิ์ มีหน้าที่ในการบริหารราชการ และควบคุมพลเมือง เป็นไปตามพระราชประสงค์ของพระมหากษัตริย์ โดยได้รับ ขศ ตำแหน่ง อำนาจ และทรัพย์สินสมบัติ ตามความไว้วางใจ และความดีความชอบตามระเบียบ ตำแหน่งขุนนางไม่สืบทอดยังลูกหลาน ไม่มีเงินเดือน แต่ได้สิทธิในการมีไพร่ไว้ครอบครอง เพื่อใช้ประโยชน์ในการทำงานของไพร่ การทำการค้า ทำให้ขุนนางมีฐานะมั่งคั่ง มักจะทำบุญสร้างถาวรวัตถุ รวมทั้งด้านดนตรี และนาฏศิลป์ เพื่อแสดงออกถึงความมั่งคั่ง มีข้าทาสบริวาร มาก

พระสงฆ์ คือกลุ่มบุคคลที่อยู่ในสมณเพศ ผู้สืบทอดศาสนา ได้รับการยอมรับนับถือกราบไหว้จากบุคคลทุกชนชั้น วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน พระสงฆ์เป็นผู้บรมเมตตาความรู้ทั้งวิชาการ และจริยธรรม เป็นที่พึ่งพาใจ สงเคราะห์ประชาชน เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างชนชั้นปกครองกับชนชั้นถูกปกครอง เป็นการเลื่อนชนชั้นในสังคมได้อีกวิธีหนึ่ง

2. **ชนชั้นใต้ปกครอง** คือผู้ถือครองศักดินาต่ำกว่า 400 ไร่ลงมา

2.1 **ไพร่** คือราษฎรคนส่วนใหญ่ของประเทศ มีศักดินาดั้งแต่ 10 – 25 ไร่ ชนิดของไพร่แบ่งออกเป็น

2.1.1 **ไพร่สม** คือผู้ชายอายุ 18 ปี ต้องขึ้นทะเบียนสังกัดมูลนาย เป็นคนของมูลนาย รับใช้มูลนาย จนอายุครบ 20 ปี

2.1.2 **ไพร่หลวง** คือไพร่สมที่มีอายุ 20 ปี แล้วเปลี่ยนสังกัดเป็นไพร่หลวง ไพร่หลวงเป็นคนของกษัตริย์ แต่สังกัดกรมกองต่าง ๆ รับราชการจนอายุครบ 60 ปี หรือมีบุตร 3 คนรับราชการ บิดาก็จะได้รับการผ่อนผันให้พ้นจากราชการก่อนอายุ 60 ปี ไพร่หลวง มีหน้าที่ออกรบยามเกิดศึกสงคราม ยามสงบถูกเกณฑ์แรงงาน

2.1.2 **ไพร่ส่วย** คือ ไพร่หลวงที่ส่งเงินหรือสิ่งของแทนการเกณฑ์แรงงาน

2.2 **ทาส** เป็นชนชั้นต่ำสุดในสังคม มีศักดินา 5 ไร่ ทาสเป็นสมบัติของนายเงิน ทาสแบ่ง 7 ประเภท

2.2.1 **ทาสสินไถ่** ได้แก่ทาสที่ขายจนขายตัวเองให้แก่นายเงิน จนกว่าจะมีเงินมาไถ่ถอน

2.2.2 **ทาสในเรือนเบี้ย** คือลูกที่เกิดจากบิดามารดาเป็นทาส ไม่มีโอกาสเป็นอิสระ

2.2.3 **ทาสที่ได้มาแต่บิดามารดา** ทาสที่ได้มาด้วยการรับมรดก

2.2.4 **ทาสท่านให้** คือทาสเสมือนทรัพย์สมบัติสามารถยกให้แก่กัน

2.2.5 **ทาสที่ช่วยจากทุกข์ภัย** ไพร่ที่ประสบกับภาวะอดอยากจากภัยธรรมชาติ

2.2.6 **ทาสที่ช่วยไว้จากโทษทัณฑ์** ช่วยเหลือให้พ้นโทษจากแผ่นดิน

2.2.7 **ทาสเชลย** ทาสที่ได้จากการทำสงครามถูกจับเป็นเชลย

ทาสสามารถเป็นไทได้หลายวิธี

- ไถ่ตัวเอง
- นายเงินอนุญาตให้บวช
- แต่งงานกับนายเงิน
- ออกรบแล้วถูกจับแต่หนีกลับมาได้
- มีหลักฐานที่สามารถฟ้องร้องว่านายเงินจะก่ออบฏ

การเลื่อนฐานะของคนในสังคม

- ทำความดีความชอบในราชการ
- บวชเป็นพระภิกษุ

ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้น

- ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นเป็นลักษณะการพึ่งพาซึ่งกันและกัน หรือที่เรียกว่า ระบบอุปถัมภ์
- ระบบอุปถัมภ์ ปรากฏให้เห็นเด่นชัดในความสัมพันธ์ระหว่างมูลนายกับไพร่ นายเงินกับทาส

มูลนายต้องให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แก่ไพร่ และช่วยเหลือในยามขัดสน ไพร่ต้องตอบแทนมูลนายโดยเชื่อฟัง ให้ความจงรักภักดี และแรงงานในกิจการต่าง ๆ

ใบงานที่ 3.1

- จุดประสงค์นำทางที่ 1. อธิบายโครงสร้างของสังคมไทยในสมัยอยุธยาได้
2. จำแนกประเภทของกลุ่มคนในสังคมศักดินาของอยุธยาได้
 3. วิเคราะห์ความสำคัญและบทบาทหน้าที่ของคนไทยในสมัยอยุธยาได้

กิจกรรมที่ 1.

คำสั่ง ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่ม ศึกษาใบความรู้ที่ 3.1 แล้วร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้ จงเติมคำหรือข้อความลงในตาราง

โครงสร้างของสังคมไทยในสมัยอยุธยา

ชนชั้น	ความหมาย	บทบาทหน้าที่	ศักดินา	ความสัมพันธ์
1. พระมหากษัตริย์				
2. พระบรมวงศานุวงศ์ หรือเจ้านาย				
3. ขุนนาง, ข้าราชการ				
4. ไพร่ - ไพร่หลวง - ไพร่สม - ไพร่ส่วย				
5. ทาส				
6. พระสงฆ์				

กิจกรรมที่ 2

คำสั่ง ให้นำตัวเลขหน้าข้อความด้านขวามือใส่ใน

ถ้าข้อความสัมพันธ์กัน

พระมหากษัตริย์

พระบรมวงศานุวงศ์
หรือเจ้านาย

ขุนนาง ข้าราชการ

ไพร่

ทาส

พระสงฆ์

1. เป็นผู้สืบเชื้อสายมาจากพระมหากษัตริย์
2. ได้รับยศ ราชทินนาม ตำแหน่ง และศักดินา
3. ชั้นต่ำสุดของสังคม
4. ผู้ประสานความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นต่าง ๆ
5. เป็นเจ้าของศักดินา
6. กลุ่มคนที่มีจำนวนมากที่สุด
7. มีสกุลยศ และอิสริยยศ
8. บุคคลที่ได้มีกรรมสิทธิ์ในแรงงานและชีวิตของตนเอง
9. มีอำนาจและอภิสิทธิ์ เป็นจักรกลในการบริหารการปกครองของพระมหากษัตริย์
10. บุคคลที่มีความรู้ และเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้
11. ผู้นำสูงสุดในการปกครอง
12. ราษฎรสามัญชนทั่วไป
13. สมาชิกมาจากชนทุกชั้น
14. เมื่อมีคดีความจะต้องพิจารณาที่ศาลกรมวังเท่านั้น
15. มีศักดินา 10-25ไร่
16. ส่วนใหญ่มาจากความยากจนแร้นแค้นจึงขายตัวเอง
17. ต้องรับราชการปีละ 6 เดือน
18. ขึ้นอยู่กับพระมหากษัตริย์ หรือมูลนาย
19. มีหน้าคุณแลราษฎรให้อยู่อย่างมีความสุขและปลอดภัย
20. เป็นฐานในการสร้างชาติและพัฒนาชาติ

ใบเฉลยใบงานที่ 3.1

จุดประสงค์นำทางที่ 1 อธิบายโครงสร้างของสังคมไทยในสมัยอยุธยาได้

กิจกรรมที่ 1. คำสั่ง จงเติมคำ หรือข้อความลงในตาราง

โครงสร้างของสังคมไทยในสมัยอยุธยา

ชนชั้น	ความหมาย	บทบาทหน้าที่	ศักดินา	ความสัมพันธ์
1. พระมหากษัตริย์	ประมุขสูงสุดของอาณาจักร	- ทรงเป็นเทวราชา และ ธรรมราชา - เป็นประมุขและ ผู้นำในการบริหาร ประเทศ	เป็นเจ้าของศักดินา	เปรียบเสมือนเทพ เจ้า อยู่เหนือบุคคล ทั่วไป
2. พระบรมวงศานุวงศ์ หรือเจ้านาย	เป็นผู้สืบเชื้อสายมาจากพระมหากษัตริย์	สร้างและพัฒนาชาติโดย ช่วยเหลืองานราชการ บทบาทในราชสำนัก สังสม ศิลปวัฒนธรรม	อุปราช – เจ้านายทรงกรม ตั้งแต่ 100000 – 50000 ไร่	สืบทอดทางสาย เลือคนานันคร ศักดิ์ เป็นเฉพาะ บุคคล
3. ขุนนาง, ข้าราชการ	บุคคลที่รับราชการแผ่นดิน หรือราชการในปัจจุบัน	- เป็นชนชั้นมีอำนาจ เกียรติยศ, อภิสิทธิ์ต่าง ๆ - กษัตริย์แต่งตั้งขุนนาง บริหารราชการ - ดูแลไพร่ทววงสร้าง สรรค์ศิลปวัฒนธรรม	- เจ้าพระยา 10000 ไร่ - เสนาบดีจตุสดมภ์ 10000 ไร่	เลื่อนฐานะตาม ตำแหน่งราชการ ทำความดีความชอบ
4. ไพร่ - ไพร่หลวง - ไพร่สม - ไพร่ส่วย	- ราษฎรสามัญชน - ขึ้นทะเบียนสังกัด กษัตริย์โดยตรง - ชายฉกรรจ์ที่สังกัด เจ้านายหรือขุนนาง - ส่งเงินแทนแรงงาน	- ทำงานให้ทางราชการปี ละ 6 เดือน - ทำงานรับใช้มูลนาย แต่ บางโอกาสก็ต้องถูก เกณฑ์แรงงานทำงานให้ แก่รัฐด้วย	- ไพร่หัวงาน 25 ไร่ - ไพร่มีครัว 20 ไร่ - ไพร่ราบ 15 ไร่ - ไพร่เลว 10 ไร่	สามารถเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น เป็นขุนนาง ทาสแรงงานกำลัง ผลการผลิตของราชการ
5. ทาส	บุคคลที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในแรงงานและชีวิตของตนเอง	- รับใช้นายทาส - ทำงานให้บ้านเมือง	มีศักดินา 5 ไร่	เป็นระบบอุปถัมภ์ ได้ถอนตัวออกจาก ทาสได้โดยการบวช แต่งกับนายทาส
6. พระสงฆ์	ผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา ซึ่งมาจากชนทุกชั้นในสังคม	- สืบทอดเผยแผ่ศาสนา ให้ความรู้ อบรมศิลป วิทยาการ ตัวกลางเชื่อม ชนทุกชั้น	พระมหाराชครู 10000 ไร่ พระราชาครู 5000 ไร่ พระครู 2400 ไร่ พระภิกษุ 600 ไร่ สามเณร 200-300 ไร่	ผู้ประสานความสัมพันธ์กับชนทุก ชนชั้น

กิจกรรมที่ 2

คำสั่ง ให้นำตัวเลขหน้าข้อความด้านขวามือใส่ใน ☁ ถ้าข้อความสัมพันธ์กัน

พระมหากษัตริย์
5, 11, 19

พระบรมวงศานุวงศ์
หรือเจ้านาย
1, 7, 14

ขุนนาง ข้าราชการ
2, 9

ไพร่
6, 12, 15, 17, 18, 20

ทาส
3, 8, 16

พระสงฆ์
4, 10, 13

1. เป็นผู้สืบเชื้อสายมาจากพระมหากษัตริย์
2. ได้รับยศ ราชทินนาม ตำแหน่ง และศักดินา
3. ชั้นชั้นต่ำสุดของสังคม
4. ผู้ประสานความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นต่าง ๆ
5. เป็นเจ้าของศักดินา
6. กลุ่มคนที่มีจำนวนมากที่สุด
7. มีสกุลยศ และอิสริยยศ
8. บุคคลที่ได้มีกรรมสิทธิ์ในแรงงานและชีวิตของตนเอง
9. มีอำนาจและอภิสิทธิ์ เป็นจักรกลในการบริหารการปกครองของพระมหากษัตริย์
10. บุคคลที่มีความรู้ และเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้
11. ผู้นำสูงสุดในการปกครอง
12. ราษฎรสามัญชนทั่วไป
13. สมาชิกมาจากชนทุกชั้น
14. เมื่อมีคดีความจะต้องพิจารณาที่ศาลกรมวังเท่านั้น
15. มีศักดินา 10-25 ไร่
16. ส่วนใหญ่มาจากความยากจนแร้นแค้นจึงขายตัวเอง
17. ต้องรับราชการปีละ 6 เดือน
18. ขึ้นอยู่กับพระมหากษัตริย์ หรือมุลนาย
19. มีหน้าคุณแลราษฎรให้อยู่อย่างมีความสุขและปลอดภัย
20. เป็นฐานในการสร้างชาติและพัฒนาชาติ

แบบทดสอบย่อย แผนการสอนที่ 3
เรื่อง สังคมไทยสมัยอยุธยา (เวลา 5 นาที)

คำสั่ง เขียนเครื่องหมายกากบาท หน้าข้อ ก.,ข.,ค.หรือ ง. ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. สังคมในสมัยอยุธยามีลักษณะอย่างไร (1)
 - ก. มีความเป็นอิสระเสรี
 - ข. มีศักดินาการแบ่งชนชั้น
 - ค. มีความเสมอภาค
 - ง. เป็นสังคมชาวบ้าน
2. สภาพชนชั้นในสังคมอยุธยาเป็นไปในลักษณะใด (1)
 - ก. เจ้ากับข้า
 - ข. พ่อกับลูก
 - ค. นายกับบ่าว
 - ง. พี่พวาศัยกัน
3. ชนชั้นที่มีมากที่สุดที่สุดในสังคมไทยคือชนชั้นใด (1)
 - ก. พระสงฆ์
 - ข. ชุนนาง
 - ค. ไพร่
 - ง. ทาส
4. แรงงานหลักในสังคมอยุธยาคือคนกลุ่มใด (1)
 - ก. ช่างราชการ
 - ข. ชุนนาง
 - ค. ไพร่
 - ง. ทาส
5. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงกำหนดศักดินาขึ้นมาเพื่อจุดมุ่งหมายใด (2)
 - ก. ควบคุมผู้คน
 - ข. กำกับงานราชการ
 - ค. ป้องกันการกบฏ
 - ง. พัฒนาเศรษฐกิจ

6. บุคคลในข้อใดมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้น (2)
- พระสงฆ์
 - พระมหากษัตริย์
 - ขุนนาง
 - ไพร่
7. เจ้าพระยาสีหราชเดโชชัย สมุหกลาโหมคำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงสิ่งใด (2)
- ยศ
 - ศักดิ์นา
 - ตำแหน่ง
 - ราชทินนาม
8. ข้อใดคือศูนย์กลางของสังคมไทยสมัยอยุธยา (3)
- วัด
 - ราชสำนัก
 - โรงเรียน
 - ตลาด
9. บทบาทที่สำคัญที่สุดของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมอยุธยาคือข้อใด (3)
- เป็นแหล่งการศึกษาของราษฎรไทย
 - เป็นศูนย์กลางความเจริญของศิลปะทุกแขนง
 - เป็นที่พักอาศัยของคนเดินทางมาจากต่างถิ่น
 - เป็นปัจจัยสำคัญที่ค้ำจุนให้คนในสังคมดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติสุข
10. สิ่งใดมีอิทธิพลในการดำเนินชีวิตของสังคมอยุธยามากที่สุด (3)
- ระบบศักดินา
 - ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
 - พระพุทธศาสนา
 - สถาบันพระมหากษัตริย์

เฉลยแบบทดสอบย่อย แผนการสอนที่ 3
เรื่อง สังคมไทยสมัยอยุธยา (เวลา 5 นาที)

1.	ข
2.	ง
3.	ค
4.	ค
5.	ก
6.	ก
7.	ง
8.	ก
9.	ง
10.	ค

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Rajabhat Surabhat University

แบบฝึกเตรียมความพร้อมในการเรียนแบบร่วมมือ
ประกอบด้วยกิจกรรม 3 กิจกรรม คือ

- กิจกรรมที่ 1 การทำงานเป็นทีม
- กิจกรรมที่ 2 พัฒนาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม
- กิจกรรมที่ 3 บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

ใบงานที่ 1

กิจกรรมที่ 1 การทำงานเป็นกลุ่ม

เกมอักษรไขว้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม

ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนจับฉลากเพื่อแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน
2. ชี้แจงบทบาทของนักเรียนที่จะต้องปฏิบัติร่วมกับสมาชิก เพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน
3. ครูแจกเกมอักษรไขว้ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

4. ครูกำหนดให้นักเรียนต่ออักษรไขว้ให้สมบูรณ์ภายใน 10 นาที
5. ครูให้สัญญาณเริ่มต้น แต่ละกลุ่มร่วมกันคิด โดยมีคำใบ้อธิบายบอกไว้
6. เมื่อครบกำหนดเวลา ให้แต่ละกลุ่มแสดงผลงาน
7. กลุ่มที่สามารถเติมอักษรไขว้ได้ครบถูกต้อง สมบูรณ์เป็นกลุ่มที่ชนะเลิศ

ขั้นสรุป

8. ตัวแทนกลุ่มที่ชนะเลิศสอออกมาอธิบายถึงวิธีการทำงานเป็นกลุ่ม
9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายการร่วมมือกันทำงานจนสำเร็จ

แนวอน

3. เมื่อคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาทำงานชิ้นหนึ่งร่วมกัน
4. เมื่อทำงานแล้ว สมาชิกของกลุ่มต้องการให้งานเสร็จอย่างดี
5. ถ้าทำงานเสร็จแล้วๆ ได้ผลดี สมาชิกย่อมอยากได้ผลตอบแทน

แนวตั้ง

1. การทำงานของสมาชิกในกลุ่มจำเป็นจะต้องมีการช่วยเหลืออาศัยกัน
2. เมื่อทำงานเสร็จแล้ว เราต้องดูว่างานของกลุ่มมีคุณภาพดีหรือไม่
6. ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ใบงานที่ 2

กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม

คำขวัญพาเพลิน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างบรรยากาศในการทำงานเป็นทีม

กิจกรรม

1. ครูนำคำขวัญต่าง ๆ เขียนลงในบัตรคำ
2. ให้นักเรียนช่วยกันจับคู่ คำขวัญกับแนวความคิดในการทำงานเป็นทีม พร้อมกับอภิปราย
3. ให้นักเรียนช่วยกันคิดคำขวัญที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม แล้วเขียนลงในบัตรคำ ปิดประกาศไว้หน้าห้องเรียน

คำขวัญ

1. เสียงดังคือมลพิษ โปรดอย่าคิดเสียงดัง
2. ทุกคนเห็นแก่ตัว ความหมองมัวย่อมมาเยือน
3. ทุกคนล้วนมีค่า อย่ากังขาหยามเหยียดกัน
4. ผ่อนปรนเข้าหากัน สังคมนั้นย่อมก้าวไกล
5. แม้เพียงเสียงเพื่อนชม ดุจน้ำทิพย์พรหมชโลมใจ
6. เวลาและวารีไม่คอยใคร
7. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า
8. ร่วมมือร่วมใจ สร้างสรรค์ให้กลุ่มพัฒนา
9. กำหนดการงานล่วงหน้า สร้างคุณค่า
10. งานก้าวไกล

แนวคิดในการทำงานเป็นทีม

- ก. ความประนีประนอม
- ข. การให้กำลังใจ
- ค. ไม่ส่งเสียงดังในการทำงาน
- ง. ความไม่เห็นแก่ตัว
- จ. การพึ่งพาอาศัยกัน
- ฉ. การวางแผนในการทำงาน
- ช. การรักษาและควบคุมเวลาทำงาน
- ซ. การยอมรับซึ่งกันและกัน
- ณ. การให้ความร่วมมือ

อะไรเป็นอะไร

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนแยกได้ว่าพฤติกรรมใดของสมาชิกที่เป็นการสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการทำงานเป็นทีม

กิจกรรม 1. แจกเอกสารให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น

3. ให้นักเรียนแยกภาพโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลในภาพ แล้วนำหมายเลข

ในภาพที่สนับสนุน หรือเป็นอุปสรรคต่อการทำงานเป็นทีม เขียนลงในกรอบที่กำหนด

3. ให้นักเรียนตรวจสอบกับเลขดังนี้

ภาพสนับสนุน คือ ภาพที่ 1 , 5 , 7

ภาพอุปสรรค คือ ภาพที่ 2 , 3 , 4 , 8

4. ให้นักเรียนบันทึกพฤติกรรมทั้งที่สนับสนุนและที่เป็นอุปสรรค ซึ่งนักเรียนปฏิบัติต่อกลุ่มในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา อาจเป็นพฤติกรรมในการทำงาน การเล่น หรือพฤติกรรมใดๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันในรอบคร่ำก็ได้

ในกรณีนี้ครูจะสามารถติดตามตรวจสอบพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงจากที่บันทึกได้ เพื่อหาทางสนับสนุนพฤติกรรมที่ถูกต้อง และแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องต่อไป

ใบงานที่ 3

กิจกรรมที่ 3 บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

วชิรฉันทา

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกใช้คำที่เกิดผลดีต่อการทำงานเป็นทีมได้

กิจกรรม 1. แจกเอกสารกิจกรรม “วชิรฉันทา” ให้ นักเรียนคนละ 1 ชุด

2. ให้ นักเรียนทำกิจกรรมตามคำสั่งในเอกสารเป็นรายบุคคล โดยใช้เวลา 10 นาที
3. ให้ นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 6 คน และช่วยกันตอบคำถามจากเอกสารกิจกรรมวชิรฉันทา โดยสมาชิกทุกคนจะต้องเห็นด้วยในการตัดสินใจเลือกคำตอบนั้น

เอกสาร กิจกรรมวชิรฉันทา

คำพูดในการทำงานเป็นทีมอาจมีทั้งคำพูดที่เป็นผลดี และผลเสียต่อความสำเร็จในการทำงาน จงเขียนเครื่องหมายถูก หน้าข้อที่ควรเลือก และ กากบาท หน้าข้อที่ไม่ควรเลือก

1. เหตุผลที่คุณเสนอมาสนใจทีเดียว
2. ยังมีเวลาอีกมาก รีบร้อนทำไม ทั้งไว้ก่อน ไปดูหนังสือรอบกันดีไหม
3. งานของคุณไปถึงไหนแล้ว มีอะไรให้ผม(ดิฉัน)ช่วยไหม
4. ลองดูซิว่า คำสั่งให้พวกเราทำอะไรกันบ้าง
5. ขอบคุณที่ช่วยเตือนผม (ดิฉัน)
6. ขอโทษ ที่ทำให้งานไม่เป็นไปตามเป้าหมายของกลุ่ม
7. มีประโยชน์อะไรกัน เสียเวลาทบทวนโจทย์ นำเบื้องจริง ๆ งานก็ช้า
8. ความคิดเห็นของคุณไม่เห็นจะเข้าท่าสักเรื่อง
9. คุณจะให้หาข้อมูลเพิ่มเติมอีกไหม
10. ข้อเสนอของคุณ ถ้าหาหลักฐานข้อมูลมาประกอบจะดีทีเดียว
11. เขาชี้แจงจะตายไป อีตอาดียัดขาดคงไม่ช่วยงานของกลุ่มแน่
12. อย่าเสียเวลา ให้หัวหน้าไปคิดมาดีกว่า ประหยัดเวลาดี
13. เขาเรียบย่อมนมาก พอมายู่กลุ่มเราทำให้อะไรกลุ่มเสียเลย
14. ทุกคนเขาคิดอย่างนี้กัน คุณไม่น่าแสดงความคิดเห็นที่ต่างออกไป
15. เราจะลองไปถามบรรณารักษ์ดูดีไหมว่าเรื่องนี้จะไปค้นคว้าจากที่ไหน
16. มีอะไรจะให้ช่วยก็บอกเราได้เลย
17. ความคิดของคุณกับเขาไม่ต่างกันหรอก ลองดูใหม่ซิแล้วคุณจะเข้าใจ
18. คุณอย่าไปเชื่อเขา เขาไม่เคยพูดอะไรเป็นเรื่องเป็นราวเลย
19. ผม (ดิฉัน) คิดว่าควรจะพักสักครู่ เพราะเราถกเถียงกันนานเกินไปแล้ว
20. น่าจะฟังความคิดเห็นของเขาบ้างแม้เขาจะไม่เคยมีประสบการณ์

4. เฉลยคำตอบ พร้อมเหตุผล

4.1 แนวความคิดในข้อที่ควรเลือก มีดังนี้

- ข้อ 1 เป็นการชมเชยให้กำลังใจ
- ข้อ 3 ติดตามงาน พร้อมช่วยเหลือ
- ข้อ 4 มีการตรวจสอบ ทบทวนวัตถุประสงค์
- ข้อ 5 ยอมรับฟังความคิดเห็น
- ข้อ 6 มีความจริงใจต่อกัน
- ข้อ 9 ยินดีเต็มใจ พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือ
- ข้อ 10 มีการชมเชย ประนีประนอม
- ข้อ 15 มีการชี้แนะให้เกิดความคิดหลากหลาย
- ข้อ 16 มีความยินดีเต็มใจให้ความร่วมมือ
- ข้อ 17 มีการประนีประนอมความขัดแย้ง
- ข้อ 19 มีการรักษาและควบคุมเวลา
- ข้อ 20 ไว้วางใจ เชื่อใจ ให้เกียรติกัน

4.2 แนวความคิดในข้อที่ไม่ควรเลือก มีดังนี้

- ข้อ 2 ไม่รู้จักคุณค่าการใช้เวลา
- ข้อ 7 ไม่แสดงความยินดีในการทำงาน
- ข้อ 8 ไม่ให้เกียรติผู้อื่น ไม่ยอมรับความคิดเห็น
- ข้อ 11 วิจารณ์บุคคล ไม่วิจารณ์หลักการความคิด
- ข้อ 12 เห็นแก่ตัว ขาดความร่วมมือ
- ข้อ 13 ไม่ให้เกียรติ ไม่ยอมรับผู้อื่น ไม่ช่วยเหลือกัน
- ข้อ 14. ใจแคบ ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น
- ข้อ 18 ใจแคบ ขาดความไว้วางใจต่อกัน

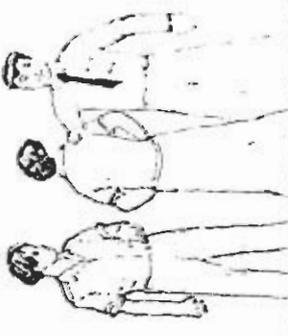
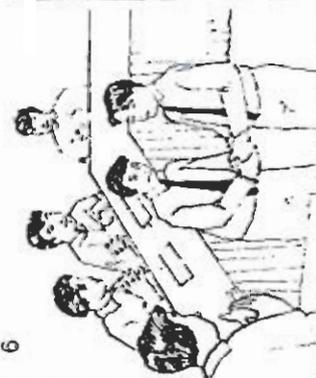
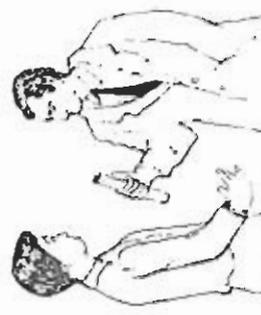
5. มอบรางวัลให้แก่กลุ่มที่ได้รับคะแนนสูงสุด

การจัดกลุ่มนักเรียนแบบร่วมมือ เทคนิคคะแนนสัมฤทธิ์ทางการเรียน
คะแนนสอบปลายภาคเรียนวิชาสังคมศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

รายชื่อนักเรียนเรียงลำดับคะแนน สูงสุดถึงต่ำสุด	ระดับความสามารถ	จัดนักเรียนเข้ากลุ่มตามที่ กำหนด
1. ค.ญ.ชนิษฐา พิมพ์มัน 2. ค.ญ.กฤดาณชติ เพชรรัตน์ 3. ค.ญ.ภัศราภรณ์ บุญเงิน 4. ค.ญ.มานิตา ลำสัน 5. ค.ญ.เสาวนีย์ ครคง 6. ค.ญ.อำพร พึ่งเข้ม 7. ค.ญ. กนกวรรณ ปานรุ่งเรือง	กลุ่มเก่งมาก	A B C D E F G
8. ค.ญ.คารารัตน์ เพ็หมีนราช 9. ค.ญ.ปวันสิริ เชื้อเทียม 10. ค.ญ.ศิวพร กันทัด 11. ค.ญ.วิไลวรรณ นาคสังข์ 12. ค.ญ.อนงค์ มีเปี่ยม 13. ค.ญ.หนึ่งฤทัย ยิ้มอ้อม 14. ค.ญ.กฤษณา ทองแดง	กลุ่มเก่ง	G F E D C B A
15. ค.ญ.กุลธิดา พรมมา 16. ค.ญ.จิราภรณ์ สัญชานันท์ 17. ค.ญ.จิราพันธ์ งามเจริญ 18. ค.ญ.ดวงกมล จันชื่น 19. ค.ญ.จันทร์ทิพย์ จันทร์หอม 20. ค.ญ.จารุวรรณ ทิพย์สิงห์ 21. ค.ญ.ณัฐกานต์ ศรีรัฐ	ปานกลาง	A B C D E F G

รายชื่อนักเรียนเรียงลำดับคะแนน สูงสุดถึงต่ำสุด	ระดับความสามารถ	จัดนักเรียนเข้ากลุ่มตามที่ กำหนด
22. ค.ญ.พัชรภรณ์ มาลัยทอง 23. ค.ญ.ลักคาวลัย บุญยัง 24. ค.ญ.บุบผิยา ฤทธิเดช 25. ค.ญ.วันวิสา บุริมสิทธินันท์ 26. ค.ญ.สิโรรัตน์ ศรีอ่อน 27. ค.ญ.ศศิธร เนียนยิ้ม 28. ค.ญ.ศิรินทรา การภักดี	ปานกลาง	G F E D C B A
29. ค.ช.วราวุฒิ สิงห์กลม 30. ค.ญ.กษมา นักผูก 31. ค.ช.สุทธิเขต ต่ายจันทร์ 32. ค.ช.อำพล การภักดี 33. ค.ช.สามารถ ลีพีโร 34. ค.ช.ทักษิณ ชื่นไทย 35. ค.ช.ณรงค์ชัย ชงศรี	กลุ่มอ่อน	A B C D E F G
36. ค.ช.วิศรุต โจมเชิด 37. ค.ช.อนุกุล คู่ชูวสิทธิกุล 38. ค.ช.ปริญญา สิงห์สม 39. ค.ช.ณัฐพล สาระกู 40. ค.ช.อนุพงศ์ เกตุนาถ 41. ค.ช.ศรัณย์ กระแสสินธุ์ 42. ค.ช.ปรีดี ไชยวิวัฒน์กิจ	กลุ่มอ่อนมาก	G F E D C B A

อะไรเป็นอะไร

<p>1</p> 	<p>2</p> 	<p>3</p> 	<p>4</p>
<p>5</p> 	<p>6</p> 	<p>7</p> 	<p>8</p>
<p>ภาพที่สนับสนุนการทำงานเป็นทีม</p> <p>ภาพหมายเลข.....</p>		<p>ภาพที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานเป็นทีม</p> <p>ภาพหมายเลข.....</p>	

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล

นางทิพวัน สุวรรณสถิตย์

วัน เดือน ปี เกิด

30 ธันวาคม 2501

สถานที่เกิด

อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

123 หมู่ 2 ตำบลเด่นใหญ่ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท

ตำแหน่งหน้าที่การทำงานในปัจจุบัน

ครู

สถานที่ทำงานในปัจจุบัน

โรงเรียนหันคาพิทยาคม อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2519

มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชินีบูรณะ จ.นครปฐม

พ.ศ.2523

บธ.บ.(การเงิน) วิทยาลัยการค้า

พ.ศ.2547

ค.ม.มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์